

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ DERGİSİ

ÜCRETSİZDİR Temmuz 2019 Yıl 12 / Sayı 49
ISSN 1307 - 6604

*Keyifli
tatiller*

DOĞAN AKADEMİ OKUMA YAZMA SETİ

- Hazırlık Çalışmaları
- Matematik Fasikülü 1
- Matematik Fasikülü 2
- Hece Kitabı
- Okuma Fasikülleri (24 kitap)
- Okuma Serisi (8 Kitap)
- Düşünme Becerileri
- Hızlı Okuma
- Ev Etkinliklerim
- İzli Defter
- Değerlendirme Fasikülleri
- Öğrenci Metin Levhası

Dijital Destekli

1150
SAYFA

İLKOKUL KİTAPLARIMIZ

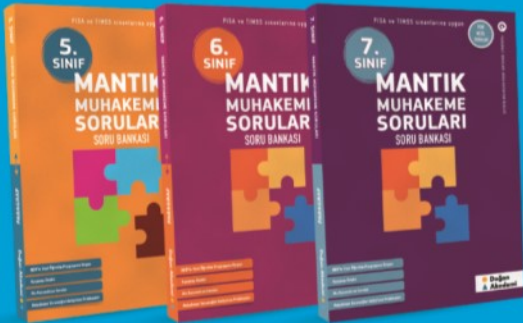

KAZANIM ODAKLI ÇALIŞMA KİTAPLARIMIZ

YENİ NESİL SORU BANKALARIMIZ

PARAGRAF ve MANTIK - MUHAKEME SORULARI SORU BANKASI

Değerli Dostlarım,

Yoğun geçen bir öğretim yılının ardından Türk Millî Eğitimine özverili ve başarılı çalışmalarıyla katkı sağlayan tüm dostlarımıza şahsım ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım adına teşekkür ediyorum.

Bu öğretim yılında da sizlerin desteğiyle birçok başarılı çalışma gerçekleştirdik. 9. Temel Eğitim Sempozyumu, 18. Antalya Eğitim Sempozyumu, 6. Eğitim Teknolojileri Platformu, 15. IB Day Günü, 21. Rehberlik Sempozyumu, 7. Ortaöğretim Çalıştayı, eğitimin temel unsuru öğretmen olduğu anlayışıyla, öğretmenlerimizin eğitimlerine ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla değerli akademisyen ve uzmanlarımızın katkılarıyla Odakule'deki merkezimizde her ay farklı temalarda düzenlediğimiz mesleki gelişim seminerleri, üyelerimizin sorunlarını yerinde dinlemek, çözüm bulmak, üyelerimiz arasındaki diyalogu artırmak amacıyla geçen yıl başlattığımız ve bu öğretim yılında Hatay ilimizde düzenlediğimiz bölge toplantısı bu çalışmalarımızın başlıcalarıydı. Tüm bu çalışmalarımızı gerçekleştirirken bizlere destek veren okul öncesi eğitimi, ilkökul, ortaokul, lise, rehberlik, IB ve IT komisyonu üyelerimize ve bu çalışmalara katılarak bizlere duyduğunuz güven için siz değerli dostlarımıza bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Ayrıca bu öğretim yılında uluslararası bir etkinlik olan ECNAIS'ın bahar konferansına, Derneğimiz evsahipliği yaptı. Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ziya SELÇUK ve İstanbul İl Millî Eğitim Müdürümüz Sayın Levent YAZICI'nın teşrifleriyle düzenlenen konferansa Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Finlandiya, Hollanda, İngiltere, İtalya, Polonya, Portekiz, İspanya, Ukrayna, Yunanistan ve Türkiye olmak üzere 13 ülkenin özel okul derneklerinden 72 eğitimci katıldı.

Bu öğretim yılındaki diğer önemli etkinliğimiz ise AB Projemizin kabul edilmesiydi. Türkiye'de yabancı dil eğitiminin kalitesinin artırılması için Avrupa Birliği ülkeleri ile ortak çalışma ve karar alıcıların, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, MEB yöneticilerinin ve toplumun erken yaşlarda dil öğreniminin önemi hakkındaki farkındalık düzeyinin yükseltilmesi amacıyla Derneğimiz tarafından, AB ile Türkiye Arasında Sivil Toplum Diyalogunun Desteklenmesi Hibe Programına başvuruda bulunulmuş ve **'Dialogue for Better Teaching Methods in Foreign Language Education at Early Ages and Teenage'** konulu projemiz 1 Nisan 2019 tarihi itibarıyla onaylanmıştır. Projemizin tanıtım lansmanı 27 Nisan'da gerçekleştirilmiştir. Projenin ilk ayağı 17-21 Haziran tarihlerindeki Çekya-Prag ziyareti ile başlamıştır. Eğitim sistemimiz için yararlı olacağını ümit ediyoruz. Yapılan ziyaretler sonrası oluşturulacak rapor, Bakanlığımız ve özel okullarımızla paylaşılacaktır.

Tüm bu eğitim etkinliklerimizin yanı sıra bu öğretim yılı içinde Bakanlığımıza sunduğumuz mevzuat çalışmaları ile de birçok sorunumuz çözüme kavuşturulmuştur. Etkinliklerimizde bizi yalnız bırakmayan ve özel okulluğun gelişmesi adına Bakanlığımızda yapılan tüm mevzuat düzenlemeleri için Sayın Bakanımıza ve Genel Müdürümüze bir kez daha şükranlarımızı sunuyoruz.

Bakanlığımızın 2020-2021 öğretim yılından itibaren ortaöğretimde kademeli olarak geçilecek yeni sisteme ilişkin açıklamaları, ülkemizi önümüzdeki 10 yıllara hazırlayacak, gençliğimizi modern dünya ile rekabet edebilecek şekilde yetiştirmemizi sağlayacak modern ve esnek bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Sisteme kademeli olarak geçilecek olması zaman içinde derslik ve okul ihtiyaçlarının tamamlanmasına olanak sağlayacağı gibi sistemin geri beslemelerle güçlendirilmesine de imkân verecektir. Ayrıca önümüzdeki öğretim yılından itibaren başlayacak olan yarıyıl tatillerinin 3 dönem olması da okullarımızın ve öğrencilerimiz açısından faydalı görülmektedir.

Bildiğiniz gibi Haziran ve Temmuz ayları LGS ve YGS sınavlarının yapıldığı aylardır. Tüm çalışmalarımızda sınavın, eğitim için bir amaç değil bir araç olarak görülmesi gerektiğini bir kez daha dile getirdik. Çocuklarımızın yeteneklerini ortaya çıkarmanın önemli olduğu vurguladık. Velilerimizin okul arayışlarında sordukları ilk soru olan "Sınav başarısı" yerine çocuklarının yeteneklerini ön plana çıkarma anlayışını kazandırmak, öğrenci, okul, öğretmen üzerindeki sınav baskısını kaldırmak, geleceğimize daha güvenli bakan mutlu çocuklar yetiştirmek bilincini kazandırmanın önemli olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Bu vesile ile sınav telaşını atlatan çocuklarımıza da sağlıklı ve huzurlu bir tatil dönemi diliyorum.

Sözlerime son vermeden önce 2016 yılında demokrasimize, millî birlik ve beraberliğimize yönelik yaşadığımız menfur girişimde, vatani uğruna hayatını kaybetmiş şehitlerimize Allah'tan rahmet diler, 15 Temmuz Demokrasi ve Özgürlük Günü'nü içtenlikle kutlarız.

Öğretim yılının sona erdiği, kayıtların başladığı bu dönemde okullarımız arasındaki birlik ve beraberliğin devam ettiği, rekabetin akademik alanda yaşandığı bir yaz dönemi geçireceğimize inanıyor, sağlık ve esenlikler diliyorum.

Saygılarımla...

başkandan

F. Nurullah DAL
Yönetim Kurulu Başkanı

Temmuz 2019 Yıl 12 Sayı 49
Türkiye Özel Okullar Derneği Dergisi
ISSN 1307– 6604

SAHİBİ

Türkiye Özel Okullar Derneği
İktisadi İşletmesi Adına
F. Nurullah DAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Mina AKCEN

YAYIN KURULU

F. Nurullah DAL
Zafer ÖZTÜRK
Saim MERAL
Binnur KARADEMİR
Mina AKCEN
Nigar EVGİN
Erdoğan BOZDEMİR
Mehmet YÜKSEL

AKADEMİK KURUL

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel
Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Ayhan AYDIN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN
MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM
ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü

Dr. Jale ONUR
Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Nalan TUĞ

BASKI

Everest Basım
info@everestbasim.com
0212 434 51 34

DAĞITIM

Türkiye Özel Okullar Derneği
İktisadi İşletmesi

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ DERGİ İLAN SERVİSİ

Tel. : 0212 249 00 00 (pbx)
Faks : 0212 249 00 10
E-mail : info@tozok.org.tr
Web : www.tozok.org.tr
Adres : İstiklal Cad. Odakule İş Merkezi
No: 142 Kat: 5 Beyoğlu/ İSTANBUL

İçindekiler 1

3

VII. ORTA ÖĞRETİM ÇALIŞTAYI
Haber

8

AVRUPA BİRLİĞİ SİVİL TOPLUM DİYALOĞU PROJESİ
AÇILIŞ TOPLANTISI
Haber

12

TÖZOK ve MEF ÜNİVERSİTESİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ
Haber

15

AVRUPA BİRLİĞİ SİVİL TOPLUM DİYALOĞU PROJESİ
PRAG GEZİSİ
Haber

17

MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ
Haber

19

EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ
Haber

21

TOBB TÜRKİYE EĞİTİM MESLİSİ 2019 FAALİYETLERİ
Haber

23

KOMİSYONLARIN YIL SONU RAPORLARI
Haber

32

OKUL YÖNETİMİNDE ÖĞRENCİ KATILIMININ
TABİATI VE DİNAMİKLERİ
Prof. Dr. Gülşen SAYIN
Makale

35

YABANCI DİL ÖĞRENİM SÜRECİNDE
VELİLERİN ROLÜ
Prof. Dr. Cem BALÇIKANLI
Makale

İçindekiler 2

BİZİM İÇİN HER ÇOCUK ÖZELDİR

Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR

Makale

39

EĞİTİM, YAPAY ZEKA ve ETİK

Gökhan YÜCEL

Makale

47

LİSELERDE DEĞERLER EĞİTİMİ

Dr. Abdülaziz YENİYOL

Makale

50

EĞİTİM, ETİK ve AHLAK

Nuran ÇAKMAKÇI

Makale

56

PARA KAZANMANIN YOLLARI

Gürkan TAVUKÇUOĞLU

Makale

58

DİJİTAL OKULLARIMIZ YOLDA

Erol DEMİR

Makale

60

EĞİTİM İLE CEREBRAL PALSİY'Lİ ÇOCUKLAR...

Faik BENLİ

Makale

62

ÇOCUKLAR DOĞAYA DOKUNARAK BÜYÜSÜN

Zehra KASAP ERKAN

Makale

68

VOYNICH EL YAZMASI: GERÇEK Mİ KURMACA MI?

Sibel YALI

Makale

70

VII. ORTA ÖĞRETİM ÇALIŞTAYI “Eğitimde Duygular”

Türkiye Özel Okullar
Derneği Ortaokul ve Lise
Komisyonu üyelerinin
desteğiyle

“Eğitimde Duygular”

temasıyla düzenlenen

**VII. Ortaöğretim
Çalıştay**

27 Nisan 2019

Cumartesi günü, üyemiz
TED Rönesans Koleji ev
sahipliğinde yaklaşık 500
öğretmenin katılımıyla
gerçekleştirildi.

Okulda, öğrenmede, öğretmen-öğrenci ilişkisinde duygusal bağların, bağlanmanın, rollerin, okulun fiziki yapısının önemi çerçevesinde hem öğretmenin hem de öğrencinin öğrenme ilişkisinde paylaştığı duyguların öğrenme, merak, motivasyon üzerindeki yansımaları ve öğrenmeyi nasıl etkilediği üzerine konuşma yapan alanında çok değerli uzman ve akademisyenlerin yer aldığı **“Eğitimde Duygular”** temalı **7. Ortaöğretim Çalıştayı’nda 2 konferans, 1 panel ve eş zamanlı 13 atölye yer aldı.**

Maltepe İlçe Milli Eğitim Müdürü **Faik KAPTAN** ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü **Levent YAZICI**'nin teşrifleriyle açılışı yapılan Çalıştay'ında, Çocuk ve Ergen Psikiyatristi **Prof. Dr. Yankı YAZGAN** “**Duygular Unutulmaz; Duyguların Yeni Yerleri, Yönleri, Eğitim ve Öğrenmedeki Rollerine Ne Olacak?**” konulu konferans, Klinik Psikolog/Psikanalist Dr. Öğretim Üyesi **Neslihan ZABCI**, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi **Yusuf ÇOTUKSÖKEN**, Araştırmacı/ Yazar **Prof. Dr. Uğur BATI**'nin yer aldığı panel ve birbirinden farklı atölye çalışmalarıyla süren çalıştayda;

- MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN “**Dersdem: Öğrencileri Motive Etmek için Proje Temelli Eğitim**”,
- Eğitim Danışmanı Mustafa BALKAŞ “**Müfredatta Duygular**”,
- Eğitim Danışmanı Bager AKBAY “**Beceri ve Araçların Duyguya ve Değişime Etkisi**”,
- Etik ve İtibar Derneği Genel Sekreteri Neslihan YAKAL “**Kurum Kültürünün Yapı Taşı: Etik Değerler**”,
- Atölye Nesile YALÇIN – Engin AYAZ “**Yeni Öğrenme Deneyimleri ve Mekanın Duygu Üzerindeki Etkisi**”,

- Oyuncu/ Eğitimci Gürkan TAVUKÇUOĞLU “Yaratıcı Drama”,
- Eğitim yöneticisi Berrin NALCI ve Resim öğretmeni Nurhan ÜNLÜGİL “İçeri-Dışarı Atölye Etkinliği”,

- Araştırmacı/ Yazar Prof. Dr. Uğur BATI “Yaratıcılık Örüntüsü”,

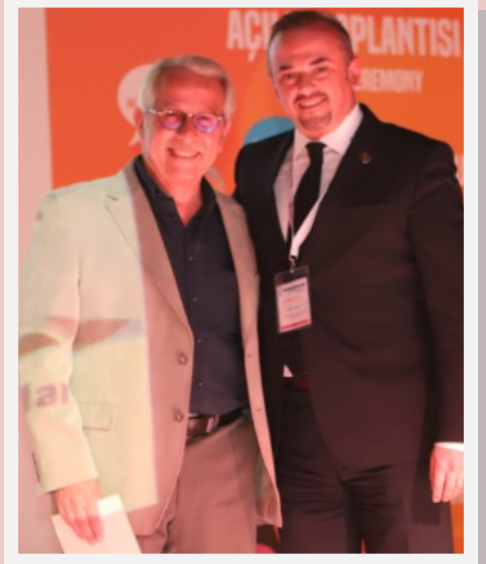
- ÖRAV adına Eğitim yöneticisi Elvan TONGAL “Yaşasın, Sınıfta Ergen Var!”,

- Eğitimci Serdar KILIÇ “Doğa ve İnsan”,
- İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yusuf ÇOTUKSÖKEN “Dil-Duygu İlişkisi”,
- Yetişkin ve Oyun Terapisti Nilüfer DEVECİGİL “Öğretmenin Kendi Duygularının Farkında Olması: Bir Mindfulness Çalışması”,

- Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Doç. Dr. Tuncay AKÇADAĞ “Duyguları Anlamada Empati” ve
- Maltepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Nesteren GAZİOĞLU “Merak”

konularıyla katılımcılarla paylaşımda bulundular. Çalıştayı kapama oturumu ise Psikoterapist ve Uluslararası Final Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kadir ÖZER’in “Kendini Doğrularan Kehanet” konulu sunumuyla gerçekleşti.

Çalıştaya teşekkürleri için Maltepe İlçe Milli Eğitim Müdürü Faik KAPTAN ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Levent YAZICI'ya, etkinliğin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesindeki emeklerinden dolayı Ortaokul ve Lise Komisyonu Üyelerimize, değerli görüşleriyle katkı sağlayan konuşmacılarımıza, öğrencilerimize, güzel ev sahipliği için üyemiz **TED Rönesans Koleji'ne ve tüm katılımcı öğretmenlerimize bir kez daha teşekkür ederiz.**

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ UZMANLIK İSTER!

36-72 aylık çocuklara yönelik **4 ayrı set!**

TAM
29
PARÇA

İncele-Düşün-Yap **60+**

TAM
19
PARÇA

48+ Bul-Keşfet-Öğren

TAM
14
PARÇA

Bak - Gör - Anla **36+**

TAM
22
PARÇA

Eğitimde
yeni bir yaklaşım!

**TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ
AVRUPA BİRLİĞİ, SİVİL TOPLUM DİYALOĞU PROJESİ
AÇILIŞ TOPLANTISI**

**“DIALINGUA, ERKEN ve GENÇ YAŞLARDAKİ
YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE İYİ YÖNTEMLER İÇİN DİYALOG”**
(Bu proje, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.)

DiaLingua, özellikle erken ve genç yaşlardaki insanların dil öğrenimi için hazırlanan bir projedir. **Erken ve Genç Yaşlardaki Yabancı Dil Öğretiminde Daha İyi Yöntemler için Diyalog Projesi DiaLingua**, TÖZOK (Türkiye Özel Okullar Derneği) ve ECNAIS (Avrupa Ulusal Özel Okullar Dernekleri Konseyi) tarafından yürütülüyor.

Projenin açılış toplantısı, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Sayın Levent YAZICI'nın teşrifleriyle 27 Nisan 2019 tarihinde saat 09.00'da TED Rönesans Koleji'nin ev sahipliğinde yapıldı. Özel okul kurucuları, eğitim yöneticileri, öğretmenler ve basın mensupları olmak üzere 500'e yakın katılımla Proje Koordinatörü Sabina YANIK'ın sunumuyla basına ve kamuoyuna tanıtıldı.

DiaLingua, AB ülkeleri arasındaki dil eğitimi yaklaşımlarını masaya yatıran bir AB eğitim projesidir. Proje Koordinatörü Sabina YANIK konuşmasında; daha iyi bir dil eğitimi için diyalog mottosuyla yola çıkılan projede, yabancı dil eğitiminde yeni yöntemler geliştirmeyi ve bunun sonucu olarak toplumlar arası diyalogu pekiştirmenin hedeflendiğini vurguladı.

DiaLingua projesi, TÖZOK ve ECNAIS tarafından Türkiye ve AB ülkelerinde atölye çalışmaları ile inceleme ziyaretleri gibi etkinlikler vasıtasıyla Türkiye'nin yabancı dil sorunu üzerinde çalışarak bu alandaki sorunlara çözüm bulma amacına sahiptir. AB ülkeleri öğretmenlerinin deneyimlerinden yararlanmayı merkeze alan proje; İyi Uygulama Kılavuzu, Karşılaştırma Raporu ve Sürdürülebilir Stratejik Planı'nı hazırlayarak; bunları karar alıcılar, yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve toplumlar ile paylaşım diyalogu artırmayı ve dil eğitimi yöntemlerini kalıcı kılmayı hedeflemektedir.

DiaLingua projesinin temelinde, genç yaşta yabancı dil öğrenmeye başlamanın sağladığı avantajlarla dilbilim ve bilişsel becerilerin gelişimine paralel olarak problem çözme yeteneğini de geliştirmek amaçlanmaktadır. Uluslararası alanda geçerliliği olan bir dili öğrencilerine erken yaşta etkili bir şekilde öğretebilen ülkelerin yurtdışındaki rekabet potansiyelinin arttığı bilinen bir gerçek. Erken yaşlarda yabancı dil öğrenebilen bireylerin uzun vadede sosyo-ekonomik eşitsizliklerin giderilmesinde etkin rol alabildikleri de bugüne kadar yaşanmış deneyimlerden çıkarılabilen bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, yabancı dil öğrenmenin Avrupa'da seyahat etmek, çalışmak ve eğitim almak isteyen Avrupa vatandaşları için değerli bir kazanım ve Avrupa toplumuna katılım açısından da önemli bir faktör olduğu bilinmektedir.

DiaLingua projesinin belli başlı hedefleri arasında;

- ⇒ Türk okullarının yabancı dil eğitimindeki kapasitelerini çift yönlü değişim programlarıyla artırmak,
- ⇒ AB mevzuatının eğitim alanında TÖZOK ve ECNAIS arasında uzun vadeli işbirliği kurmak,
- ⇒ Türkiye ile AB toplumları arasındaki diyalog için, yabancı dilin önemi hakkında öncelikle aileleri bilinçlendirmek ve Erasmus+ programları ile eğitime dayalı proje hibeleri başta olmak üzere, gelecekteki projeler için **TÖZOK** ile **ECNAIS** arasındaki diyalogu derinleştirmek ve sürdürmek yer almaktadır.

Erken ve Genç Yaşlardaki Yabancı Dil Öğretiminde Daha İyi Yöntemler İçin Diyalog Projesi
DiaLingua, hem dil eğitimindeki yeni yaklaşımların AB üyesi eğitimciler arasında paylaşılmasını hem de bu paylaşım ile yayılacak yeni metodların öğrenciler üzerinde pozitif etkiler bırakarak uzun vadede dil bilen ve böylece kültürler arası diyalogdan iş hayatına, kültür ve sanattan seyahate, spordan politikaya kadar uzanan çok geniş bir alanda birbirleri ile konuşabilen bireylerin yetişmesinin önemli adımlarından bir tanesi olacaktır. www.dialingua.eu

EĞİTİMİ TAKİP EDEBİLECEK VELİ DOSTU CEP UYGULAMASI

ÖZEL OKULLARA!

İlköğretim-Ortaöğretim-Lise-Meslek Lisesi
SAT+SBT-VELİ EĞİTİM TAKİP SİSTEMİ

VELİYE ÜCRETSİZ - ÖZEL OKULA MASRAFSIZ
CEP UYGULAMASI

YENİ ÖĞRENCİ
KAYITLARINIZI
YÜKSELTİNİZ

İNGİLTERE'DE
ÖZEL OKULLARIN
TERCİHİ

- ✓ Özel okula değer katacak.
- ✓ Özel okul çağ atlayacak, yenilikçi,gelişimci
- ✓ Veli dostu uygulaması ile velilerin memnuniyet artacak.
- ✓ Öğrenci ders bilgisi 7/24 velinin cebinde..

- ✓ Yeni öğrenci kayıtlarınızı yükseltiniz.
- ✓ Her zaman rakiplerin önünde olun.
- ✓ İngiltere'den sonra Türkiye'de!
- ✓ Veliye ücretsiz, özel okula masrafsız.

ŞİMDİ TÜRKİYE'DE

7/24 Whatsapp
0 543 847 1667

EN SON TEKNOLOJİ
SERVİS NAVİGASYON
ENTEĞRELİ *

*isteğe bağlı

2019/2020
EĞİTİM
SEZONUNDA
VELİNİN
ELİNDE

TÖZOK
ÜYELERE
FIRSAT!

2019 da İngiltere BETT eğitim teknoloji fuarında başarılı açılış yaptık!

İNGİLTERE- İSPANYA- TÜRKİYE

TÜRKİYE'DE İLK VE TEK !

0 543 847 1667

İşbirliği: ergun@schoolbustrackerapp.com

Satış/Tanıtım: destek@schoolbustrackerapp.com

egitim.takip.cep.uygulaması

@TakipOkul

Sat.sbt

TÖZOK VE MEF ÜNİVERSİTESİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

haber

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK) ve MEF Üniversitesi arasında **TÖZOK üyesi okullarımızın** öğrencilerine, mezunlarına ve çalışanlarına yönelik MEF Üniversitesi'nin lisans ve yaşam boyu eğitim merkezi programlarına ilişkin işbirliği protokolü imzalandı.

İmza töreni; **Yönetim Kurulu Başkanımız F. Nurullah DAL ve MEF Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muhammed ŞAHİN'in** katılımıyla TÖZOK'un Odakule'deki merkezinde 15 Mayıs 2019 Çarşamba günü gerçekleştirildi.

Derneğimizin MEF Üniversitesi ile yaptığı protokol kapsamında; MEF Üniversitesi, **TÖZOK üyesi okullarımızın** öğrencilerinin, mezunlarının, çalışanlarına MEF Üniversitesi'nin lisans, yüksek lisans ve yaşam boyu eğitim merkezi programlarına **30 Eylül 2019 tarihine kadar** kayıt yaptırmaları koşulu ile aşağıda belirtilen indirim oranlarını uygulayacağını kabul etmiştir.

PROTOKOLÜN İÇERİĞİ, MEF Üniversitesi'nin aşağıdaki programlarını kapsamaktadır:

- Yaşam Boyu Eğitim Merkezi (YABEM) Programları
- MEF ÜNİVERSİTESİ Üniversitesi Lise Öğrencilerine Yönelik Mesleki Atölye Programları
- MEF ÜNİVERSİTESİ Üniversitesi Lise Öğrencilerine Yönelik Akademisyen Seminerleri
- MEF ÜNİVERSİTESİ Üniversitesi Yetkin Gençler Programı
- MEF ÜNİVERSİTESİ Üniversitesi'nin Kurum İçinde Gerçekleşen Tanıtım Standı Çalışmaları
- MEF ÜNİVERSİTESİ Üniversitesi Tercih Dönemi Çalışmaları
- MEF ÜNİVERSİTESİ Üniversitesi Lisans Programı Ek Bursları

TÖZOK üyesi okulların; 2019 mezunlarına, MEF ÜNİVERSİTESİ'nin lisans programlarını, üniversite tercihlerinin ilk 5 tercihinde yazmaları ve bu tercihleri içerisinde yerleşmeleri veya yerleştiği tercih öncesinde tüm tercihleri MEF ÜNİVERSİTESİ olması durumunda MEF ÜNİVERSİTESİ tarafından, öğrencinin varsa hak kazandığı burs ve indirimler uygulandıktan sonra belirlenmiş olan, ödeyecekleri tutar üzerinden hazırlık eğitiminden muaf ise 4 yıl, hazırlık eğitimi alacak ise 5 yıl süreli olarak %10 indirim uygulanacaktır.

TÖZOK üyesi okulların çalışanlarına Yüksek Lisans Programlarında %10 indirim uygulanacaktır. TÖZOK üyesi okulların çalışanlarının bu burstan faydalanabilmesi için TÖZOK üyesi okullarda çalıştıklarına dair belgeyi her kayıt döneminde yenilemesi gerekmektedir.

TÖZOK üyesi okulların çalışanlarına Yaşam Boyu Eğitim Merkezi (YABEM) eğitimlerinde ve sertifika programlarında %10 indirim uygulanacaktır. TÖZOK Derneği Kurumları çalışanlarının bu burstan faydalanabilmesi için TÖZOK üyesi okullarda çalıştıklarına dair belgeyi her kayıt döneminde yenilemesi gerekmektedir.

MEF Üniversitesi'nin işbu sözleşme kapsamındaki koşullar doğrultusunda sağlamış olduğu indirimlerin devam etme koşulu MEF Üniversitesi'nin Burs ve İndirim yönergesindeki esaslar çerçevesinde olacaktır.

Her şey eğitim için!

e-Fatura, e-İmza, KEP, yasal geçerli e-Bordro ve e-Mutabakat hizmetlerini pazar lideri olarak sunmakta olan **EDM Bilişim**, hayatı çok kolaylaştıran uygulamalarıyla eğitim kurumlarımızın hizmetinde.

e-Arşiv Fatura

Velilerinizin faturalarını mail ile gönderebilir, 10 yıl yasal geçerli dijital ortamlarımızda saklayarak dilediğiniz an erişebilirsiniz.

e-Bordro

Öğretmen ve tüm personellerinize; bordro, ücret pusulası, zaman çizelgesi gibi tüm yazışmalarınızı personele imzalamaya gerek olmaksızın yasal geçerli dijital gönderebilir ve 10 yıl sistemlerimizden erişebilirsiniz.

KEP

Devletten gelen elektronik tebligatlar aracı program gerektirmeksizin sadece InterKEP'e anında otomatik düşmektedir. e-İmzalar Java bağımsız olup tüm uygulamalarda "Tak Çalıştır" sistemiyle çalışmaktadır.

UETS

Türkiye'nin tek UETS direkt entegre KEP platformu ile tüm UETS tebligatları INTERKEP'e saniyede düşer ve EYP uyumluluğu sayesinde tek tıkla açılır. EDM temsilciliği tarafından hazır paket olarak teslim edilir.

Ayrıca kağıt israfına son vererek çevreye ekstra katkı sağlayıp, fiziki arşivlerden kurtulur, zamandan tasarruf eder ve kargo maliyetlerini sıfırlayabilirsiniz. Şimdi, eğitim kurumları için de e-Dönüşüm zamanı...

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ
AVRUPA BİRLİĞİ, SIVİL TOPLUM DİYALOĞU PROJESİ
“DIALINGUA, ERKEN ve GENÇ YAŞLARDAKİ
YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE İYİ YÖNTEMLER İÇİN DİYALOG”
(Bu proje, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.)

DiaLingua projesinin temelinde, genç yaşta yabancı dil öğrenmeye başlamanın sağladığı avantajlar yer almaktadır. Proje ortağımız, Derneğimizin 2009 yılından beri üyesi olduğu Avrupa Konseyi Özel Okullar Dernekleri Birliği (ECNAIS) olup, ECNAIS 17 AB üyesi ülkenin 21 özel okul derneğini temsil etmektedir.

Avrupa Birliği-Sivil Toplum Diyalogu tarafından desteklenen DiaLingua projemiz kapsamında ülkemizden 5 öğretmenimiz, 17-22 Haziran 2019 tarihlerinde Prag/Çekya, 26-31 Ağustos 2019 tarihlerinde Helsinki/Finlandiya, 21-26 Ekim 2019 tarihlerinde Lizbon/Portekiz olmak üzere ECNAIS üyesi 3 ülkeyi ziyaret edecek ve bu ülkelerdeki yabancı dil öğrenimini inceleyeceklerdir.

Ayrıca çalışmanın son ayağı da 18- 23 Kasım 2019 tarihlerinde Adana'da gerçekleştirilecektir.

Proje kapsamında ilk ziyaret, 17-22 Haziran 2019 tarihlerinde Eyüboğlu Koleji, Adana Çağ Koleji, MEF Okulları, Tarhan Koleji ve Tarsus Amerikan Koleji'nden 5 öğretmenimizin katılımıyla Çekya/ Prag'a yapılmıştır.

Avrupa Birliği - Sivil Toplum Diyalogu programı kapsamında Çek Cumhuriyeti'nde; GEVO School (özel okul), Truhlarska School (resmi okul), Slunce- Unhost School (özel okul), Troja School (özel okul) ve GJP School (özel okul) olmak üzere 5 okul, öğretmenlerimiz tarafından ziyaret edilerek, yabancı dil öğretim teknikleri hakkında incelemelerde bulunuldu.

Çek Cumhuriyeti'ndeki okulların ziyareti sonrası Türk ve Çek öğretmenlerin tamamının katılımıyla ülkedeki yabancı dil eğitim metodları üzerine değerlendirme toplantısı gerçekleştirildi. Diyalog Projesi'ne destek olan Çek dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ

GÜNCEL MALİ VE HUKUKİ ESASLAR SEMİNERİ

Derneğimiz tarafından üye okullarımızın mali danışmanlarına yönelik, özel okullarımızı ilgilendiren güncel mali ve hukuki esaslarla ilgili olarak 25 Mayıs 2019 Cumartesi günü Odakule'deki merkezimizde **Av. Esmâ GÜLBENK, S.M.M.M. Lütfi GÜLBENK ve Cem GÜLAN**'ın konuşmacı olduğu bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi.

Hukuki ve mali açıdan sözleşme hazırlanması, ihbar ve kıdem tazminatı konuları ve bordro düzenlenmesi ve teşvik uygulamalarına ilişkin başlıklar altında gerçekleşen seminere katkıları için **Av. Esmâ GÜLBENK, S.M.M.M. Lütfi GÜLBENK ve Cem GÜLAN**'a bir kez daha teşekkür ediyoruz.

8. SİNERJİ TOPLANTISI

Rehberlik Komisyonumuzun katkılarıyla, okul psikolojik danışmanlarına yönelik geçen yıl başlatılan sinerji toplantılarının sekizincisi; "**Çocukta Yas ve Travma**" konusuyla **10 Mayıs 2019 tarihinde** Dernek merkezimizde gerçekleştirildi.

Rehber öğretmenlerimizin katılımıyla gerçekleşen sinerji toplantısında konuşmacı olan İstanbul Üniversitesi'nden **Doç. Dr. Armağan KÖSEOĞLU**'na teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Detaybir:

“Müşteri memnuniyetini sağlamak bizim için zorunluluk değil, olmazsa olmazımız.”

Detaybir hakkında bilgi verir misiniz?

1996 yılında 'Çözüm üretmek için varız' sloganıyla yola çıkan Detaybir, Türkiye genelinde 360 Derece Entegre Tesis Yönetimi kapsamında hizmet vermektedir.

Detaybir ailesi olarak, nicelikten çok niteliğe önem veren çalışma prensibimizle, müşteri memnuniyetini maksimum düzeyde karşılamak bizim için zorunluluk değil, olmazsa olmazımızdır. Bu nedenle; kuruluş yıllarında hizmet verdiğimiz çözüm ortaklarımızla, yolcuğumuzun devam etmesi en büyük motivasyonumuzdur.

Başta eğitim sektörü çünkü; Eğitim kurumlarındaki deneyimlerimizle, bu alanda diğer sektörlerden farklı, titiz bir çalışma gerektirdiğinin farkındayız. Bu nedenle çalışmalarımızı planlarken en önemli amacımız; kurum için en uygun personeli bulma, seçme ve yerleştirme hizmetinin yanı sıra, personeli hem kişisel hem de mesleki eğitimlerle destekleyerek, hizmetin kalitesini arttırmak ve bu kaliteyi sürekli kılmaktır. Daha sonrasında otomotiv sektörü ve iş merkezleri, holdingler, sanayi kuruluşları, fuarlar ve site-toplu konut projeleri gibi tüm kurumlara inşaat sonu temizlik hizmetinden başlayarak; genel temizlik yönetimi, danışma-resepsi-

Bülent AYDOĞAN / Detaybir Genel Müdürü

yon hizmetleri, teknik altyapı işletimi, peyzaj-yeşil alan bakım, haşere ilaçlama, personel seçme-bordrolama gibi kurumun ihtiyacına özel çözüm odaklı hizmetler vermekteyiz.

Detaybir'in kısa ve uzun vadeli hedefleri nelerdir?

Olduğu gibi değil olması gerektiği gibi..

Kısa vadede, memnuniyet odağımız olarak tanımladığımız müşterilerimizin, iş verimini artırabilmeleri için çözüm üretmek ve bu verimliliğin sürekliliğini sağlamak.

Daima ileriye ve gelişmeye yelken açtık..

Uzun vadede, mevcut kalite ile yetinmeyip ileriye, gelişmeye odaklanmış yapımız ile müşterilerimizin memnuniyetini maksimum düzeyde karşılayarak, sektörde hizmet anlayışıyla fark yaratan ve yön veren firma olmak.

Peki, son olarak neden Detaybir?

Çünkü,

Biz uzmanlığa inanırız, odaklanırsınız, yaptığımız işte en iyi olmak için düşünür, planlar ve gerçekleştiririz dolayısıyla değişen Türkiye yeni bir geleceğe hazırlanırken biz de; deneyim ve bilgi birikimimizi, kurumsal stratejimizi sürekli yenileyerek gözden geçiriyoruz.

EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ

EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ

Türkiye Özel Okullar Derneği ve Mind Academy işbirliği ile "EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ" programı hazırlanmıştır. Öğretmenler ve öğrenciler için eğitim liderliği programı hazırlanmıştır.

HAFTA İÇİ
22 Temmuz 2019 - 01 Ağustos 2019
7 Modül - 54 saat - 9 gün

HAFTA SONU
15 Şubat 2020 - 19 Nisan 2020
7 Modül - 54 saat - 9 gün

HAFTA SONU
05 Ekim 2019 - 05 Ocak 2020
7 Modül - 54 saat - 9 gün

Detaylı bilgi için: tozok.org.tr

Türkiye Özel Okullar Derneği ve Mind Academy işbirliği ile eğitim liderliğini kendine bir vizyon edinmiş tüm eğitimcilerimiz için hazırlanan **'EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ'** programını eğitim dünyasına sunmaktan büyük bir mutluluk duyuyoruz.

Amacımız, değişen dünya koşullarını ve gereksinimlerini göz önünde bulundurarak, ülkemize yararlı olacağına inandığımız, gelenek ve kültürümüzü çok iyi bilen, yenilikleri takip edebilen ve uygulayabilen ve her şeyden önce öğrencinin öğrenmesini birinci sırada tutan eğitim liderleri yetiştirmek ve onlara destek sağlamaktır. *Bizim için ana hedef yetişen yeni nesillerin her anlamda donanımlı olmasıdır ki bu da ancak iyi yetişmiş eğitimciler sayesinde olabilmektedir.*

Tüm eğitimcilerin çok iyi bildikleri üzere, öğrencinin öğrenmesini ön plana çıkarmak, tüm okul faaliyetlerinin en birinci şartıdır. Öğrenme sadece akademik değil, zihinsel, sosyal ve duygusal bir gelişimdir. Okul liderinin de ilk görevi tüm bu gelişimleri sağlamak, hatta okulunda sadece öğrencilerin öğreneceği bir ortamla yetinmeyip, öğretmenlerin ve tüm yetişkinlerin de öğreneceği, gelişeceği bir iklim sağlamaktır.

Programımızın bir özelliği de teorik bilginin yanı sıra, uzun yıllar eğitim liderliği yapmış olan eğitimcilerimizin deneyimlerini paylaşmaları ve interaktif şekilde tüm katılımcıların bu örneklerle ilgili fikir tartışmalarına katılmaları ve verilen vakalar üzerinde grup çalışmaları yaparak verimli bir sinerji yaratılmasıdır.

Eğitmenlerimiz tüm çalışmaların sonunda katılımcılara geri bildirimde bulunurlar ve sorularını cevaplandırır.

Ülkemizin eğitim alanında ilerleme göstermesi açısından, Türk gelenek ve kültürünün ışığı altında eğitim liderlerinin

profesyonel olarak gelişmelerinin ve sayıca artmalarının çok yararlı olacağı kanısındayız. 21. yüzyılda şu gerçek ortaya çıkmıştır ki; okulların fiziki koşulları ve yetkin öğretmenler son derece önemlidir ancak öğretimin ve eğitimin başı okul lideridir. Okul liderinin, (eğitim liderinin) zayıf olduğu durumlarda öğrencinin öğrenmesi gerilemektedir. Bu gerçeklerin ışığı altında bizler, **EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ** programını hayata geçirdik.

Neden Eğitim Liderliği Akademisini tercih etmeliyiz diye sorulduğunda;

- Eğitim Liderliği alanında uzman, uluslararası sertifikalı eğitimciler;
 - Uluslararası bilimsel veri ve kaynaklara dayanan konu içerikleri;
 - Anında uygulamaya dönüştürülebilecek pratik paylaşımlar;
 - Eğitim liderliği sertifikası;
 - Birebir geribildirim seansları;
 - Geniş ve tanınırlığı olan bir eğitim liderliği ağına katılma fırsatı
- gibi olanaklar ve farklar sunuyoruz diyebiliriz.

Eğitim lideri olmak üzere profesyonel hedefi olan tüm eğitimciler bu programa katılabilir. Eğitimler 7 modül olarak hazırlanmıştır. 7 Modül tamamlandıktan sonra katılımcılara Eğitim Liderliği Sertifikası verilecek ve Mind Academy bünyesinde oluşturulacak bir 'Eğitim Liderliği Ağına' kayıtları yapılacaktır.

Yukarıda bahsedilen vizyona ve değerlere inanan tüm eğitimcileri programımıza bekliyoruz. Detay ve kayıt bilgisine Türkiye Özel Okullar Derneği web sayfasından ulaşılabilir.

ÇÖZÜLMİYEN SORU YOKTUR

KUNDUZ'LA TANIŞMAYAN OKUL VARDIR

*TÖZOK ÜYESİ OKULLARA
%20 İNDİRİM FIRSATIYLA*

**ANINDA SORU ÇÖZÜM DESTEĞİ
DÜZENLİ RAPORLAR VE ANALİZLER
ETÜT VE EK DERS BÜTÇESİNDEN TASARRUF**

Kunduz, 20 bini aşan profesyonel eğitmen ağı ve yeni nesil mobil teknolojiyle öğrencilerin tüm sorularına 15 dakika içerisinde ayrıntılı çözüm sunar.

kunduz.com

Ayrıntılı bilgi: Başar Başaran 0536 522 22 00

TOBB TÜRKİYE EĞİTİM MECLİSİ 2019 YILI FAALİYETLERİ

Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası

Ekonomi sektörü için önemli olan ve özel öğretim kurumlarını da yakından ilgilendiren 25 Şubat 2019 tarihindeki Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası; TOBB Başkanı M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU, Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Berat ALBAYRAK, Ticaret Bakanı Sn. Ruhsar PEKCAN, Milli Eğitim Bakanı Sn. Ziya SELÇUK, Kültür ve Turizm Bakanı Sn. Mehmet Nuri ERSOY, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Zehra Zümrüt SELÇUK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn. Fatih DÖNMEZ ve Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir PAKDEMİRLİ'nin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

TOBB'da gerçekleştirilen Türkiye Sektörel Ekonomi Şurasında; Eğitim Meclisi tarafından hazırlanan beş sorun-çözüm önerisini Eğitim Meclis Başkanı Dr. Yusuf EKİNCİ paylaşmıştır ve sorunların çözümünün takipçisi olduğunun bilgisini vermiştir.

Meclisin 05.03.2019 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda,

MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü yetkililerinin katılımı ile Öğretim Programları hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Okulların ve diğer özel öğretim kurumlarının kapasitelerinin geliştirilebilmesi amacıyla özel sektör ile işbirliğine önem verildiği belirterek özel öğretim kurumlarının program ihtiyacını karşıladıklarını söylemiştir.

Toplantıya davet edilen Wise Akademi kurucu Vildan Güleç ise "Çocuğun Eğitiminde Ebeveyn Tutumlarından Kaynaklanan Sorunlar ve Çözüm Yolları" konulu bir sunum gerçekleştirerek, yaptıkları programın içselleştirilmesine önem verdiklerini, ebeveynlerin doğru yönlendirilebilmesi amacıyla ebeveynlik konuşmaları platformu oluşturdukları bilgisini vermiştir.

Toplantıya davet edilen Wise Akademi kurucu Vildan Güleç ise "Çocuğun Eğitiminde Ebeveyn Tutumlarından Kaynaklanan Sorunlar ve Çözüm Yolları" konulu bir sunum gerçekleştirerek, yaptıkları programın içselleştirilmesine önem verdiklerini, ebeveynlerin doğru yönlendirilebilmesi amacıyla ebeveynlik konuşmaları platformu oluşturdukları bilgisini vermiştir.

Ayrıca Meclis Üyelerinden Nurullah Dal, Türkiye Özel Okullar Derneği tarafından Ocak 2019 tarihinde gerçekleştirilen "Eğitim ve Etik" konulu 18.Geleneksel Eğitim Sempozyumu hakkında kısa bir açıklamada bulunarak, meclis üyelerine bilgi vermiştir.

Meclisin 16.04.2019 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdiği toplantıda, MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü Taşıma Hizmetleri Daire Başkanı Songül Koçer, Servis Araçları Yönetmeliği ile ilgili açıklamalarda bulunmuş, mevcut Yönetmeliğin ihtiyaçları karşılamadığı, sektörle yapılacak çalışmalar temel alınarak yeni bir yönetmelik taslağı üzerinde çalışılmaya başlanacağını üyelerle paylaşmıştır.

Türkiye Yayıncılar Birliği Başkanı Kenan KOCATÜRK, Türkiye'de okuma kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla bir platform kurulduğunu ifade ederek OKUYAY Projesi hakkında sunum gerçekleştirmiştir. Projenin amacının, okuma kültürünü yaygınlaştırma ve kitaplara erişim konularında çalışan STK'lerin, gönüllülerin tespit edilmesinden sonra, söz konusu kişi ve kuruluşların kendi bölgelerinde yarattıkları değişimin güçlendirilmesi için onlara destek olmak, iyi örnekleri çoğaltarak Türkiye geneline yaymak olduğunu dile getiren KOCATÜRK, meclis üyelerinin tam desteğini almıştır.

TOBB-ETÜ Garage Ape Drone Kurucularından Selin ORÇUNSEL tarafından 7-17 yaş çocukları için hazırlanan eğitim drone'ları, Dijital Çağ Atölyesi Kurucusu Arda ASLAN tarafından ise Estonya'dan Türkiye'ye Dijital Çağ Atölyesi sunumu gerçekleştirilmiştir. Meclis Başkanı Dr. Yusuf EKİNCİ, genç girişimcilerin anlattıklarından duyduğu heyecanı ifade ederek, Meclis Üyelerimizi destek olmaya davet etmiştir

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği Başkanı Celal MUSAOĞLU ise yardımcı kitap ve kaynak kitaptaki son durumla ilgili Meclis Üyelerine bir sunum yapmıştır. 2018 yılında eğitim yayınlarının payının genelde 633 Milyon adet kitap olduğunu söyleyen MUSAOĞLU, eğitim yayıncıların sorunları dile getirmiştir

Meclis üyelerimizden Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı F. Nurullah DAL, 10-13 Nisan 2019 tarihleri arasında Türkiye Özel Okullar Derneği işbirliğinde gerçekleştirilen **ECNAIS Türkiye Konferansı** hakkında bilgilendirme de bulunarak, katılım gösteren 80 yabancı eğitimci misafirin farklı bir bakış açısıyla ülkemizden ayrıldığını belirtmiştir.

Nurullah Dal ayrıca özel okulların servis araçlarıyla ilgili yaşadıkları sıkıntıları örnekleriyle birlikte katılımcılara anlatarak konunun kimseyi mağdur etmeyecek şekilde mutlaka makul bir çözüme kavuşturulması gerektiğini ifade etmiştir

Mesleki Yeterlilik Kurumunda gerçekleştirilen Ulusal Yeterliliklerin Güncellenmesi Toplantısına katılan Meclis Üyesi Dursun ÖNAL, bu toplantı hakkında kısa bir bilgilendirmede bulunmuştur.

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitim Komisyonu, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı II. Dönem çalışmalarını yürütmüştür.

Komisyonumuzun 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı II. Dönemi için gerçekleştirdiği toplantılarda yapılan çalışmalar, öneriler ve değerlendirmeler, aşağıda özetlenmiştir.

- TÖZOK bünyesinde yapılacak tüm sempozyumlarda özel eğitim alanından bir temsilcinin/uzmanın ücretsiz katılması ile ilgili kontenjan hakkı oluşturulması önerilmiştir.
- TÖZOK bünyesinde planlanan tüm eğitim, panel, sempozyum vb. etkinlik duyurularının, sosyal medya üzerinden daha aktif olarak yapılması önerildi. Bu şekilde katılımcı hedef kitleye daha kolay ulaşılacağı belirtilmiştir.
- 2020 Temel Eğitim Sempozyumu konu önerileri üzerinden geçildi. Katılımcılara yapılan anketteki öneriler dikkate alınarak öne çıkabilecek başlıklar ; “Okul liderliği/eğitim liderliği, Etkinlik tabanlı öğretim, Müfredat üzerinden eğitim mi? Çocuğa göre müfredat mı?, Eğitimci/Yönetici Yetkinliği, Sınıfta pozitif disiplin ve iletişim / Olumlama, Yeni nesil veli iletişimi
- II. Dönem itibari ile MEB'nın planladığı ve TÖZOK ev sahipliğinde düzenlenen, MEB Denetim Komisyon Toplantıları'na, Komisyon Başkanı Emir BORU katılım sağlamıştır.

Emir BORU

Türkiye Özel Okullar Derneği
Okul Öncesi Komisyonu Başkanı

İLKOKUL KOMİSYONU YIL SONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği İlkokul Komisyonu 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında eğitim yöneticilerimiz Arlin YEŞİLTEPE, Bahar BİRKAL, Banu DÖNMEZ, Burcu AYBAT, Didem ŞİRANUR, Eda CEYLAN, Gürkan DENİZ, Perihan CENGİZ, Sema KIZILKAYA SEVER, Tuncay ŞAMDAN ve Zehra ERKAN'ın katılım ve katkıları ile çalışmalarına başladı.

- Derneğin Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonlarının ortaklaşa düzenlediği Temel Eğitim Sempozyumu için detaylı toplantılar yapıldı.
- 'Eğitimde Değerler' konulu 9. Temel Eğitim Sempozyumu için konuşmacı isimleri, program ve görev paylaşımı belirlendi. 1 Aralık 2018 tarihinde üyemiz Terakki Vakfı Okulları Levent Yerleşkesinde 26 akademisyen-uzman, 600 civarı katılımcı ile 2 konferans, 4 panel ve 14 çalıştay başarılı bir şekilde gerçekleştirildi.
- Katılımcılardan alınan anket ve geribildirimlerden sempozyumun başarılı ve verimli geçtiği görüldü. Bu durum komisyonumuzca memnuniyetle karşılandı ve diğer sempozyum organizasyonları için motive edici bir güç oldu.
- Milli Eğitim Bakanlığımızca açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu komisyonumuzca incelendi ve değerlendirmesi yapıldı.
- Türk Eğitim Sistemi'nin ve okullarımızın güncel ihtiyaç ve konuları çözüm önerileri ile birlikte gerçekleşen toplantılarda görüldü. Derneğimiz tarafından düzenlenen Mesleki Gelişim Seminerleri'ne katılımlar sağlandı.
- 2023 Eğitim Vizyonu kapsamında Bakanlığımız Daire Başkanları ile derneğimizde düzenlenen Teftiş ve Kurumsal Rehberlik konulu çalıştaylara komisyon başkanımız ve üyelerimizden katılım ve katkı sağlandı.

Verimli bir şekilde geçen eğitim-öğretim yılının ardından, özverili çalışmalarından dolayı Türkiye Özel Okullar Derneği İlkokul Komisyonu üyelerine, desteklerinden dolayı Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu'na ve Dernek Müdürümüz'e teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Bahar BİRKAL

Türkiye Özel Okullar Derneği
İlkokul Komisyonu Başkanı

Türkiye Özel Okullar Derneği bünyesinde kurulan Ortaokul Komisyonu, II. Dönemde de düzenli aralıklarla toplantılarını sürdürmüştür. Her zaman olduğu gibi eğitim-öğretim süreçleri ile ilgili uygulamalar ve değişiklikler üzerinde görüşler paylaşılmış ihtiyaç duyulan gündem maddeleri görüşülerek fikir alışverişinde bulunulmuştur. Komisyon üyeleri her konuda çözüm ortağı olma konusunda özveri ile çalışmış ve birlerine destek vermişlerdir.

- Bu dönemde toplantıların bir konusu da 2023 Eğitim Vizyonu konularında belirtilen başlıklara ayrılmıştır. Yayımlanan başlıklar üzerinde görüş alışverişinde bulunurken değerlendirmeler yapılmıştır.
- Her yıl olduğu gibi bu dönemde de Lise ve Ortaokul Komisyonlarının ortaklaşa hazırladığı “Eğitimde Duygular” konulu çalıştay için her iki komisyonun üyeleri aralarında iş bölümü yapmışlardır.
- 27 Nisan 2019 Cumartesi günü TED Rönesans Okullarının ev sahipliğinde gerçekleşen çalıştaya, yüzlerce eğitimci ve alan uzmanı katılarak çok önemli konunun farklı perspektiflerden ele alınmasına tanıklık etmiş ve katkı sağlamışlardır.
- Dilde duygu, ruhsallıkta duygu, gelişim basamaklarında duygu, beyinde, mekânda duygu gibi temaların teker teker ele alındığı konferanslar ve çalıştaylar izleyicilerin ilgi ve bilgisine sunulmuştur.
- Türkiye Özel Okullar Derneği olarak her yıl pratiğin içinden ve gerçek konulara değindiğimiz sempozyum bu yıl da öğretmen paydaşlarımız için ufuk açıcı olmuştur.
- Komisyonların üyeleri olarak her zaman birbirimizin düşünce, duygu ve sesine kulak vererek sürdürdüğümüz birlikteliğin çok değerli olduğunu düşünüyoruz. Bu verimli ortamın üretken gücünden hem biz üyelerin hem de paydaşlarımızın yararlanabiliyor olması enerjimizi yükseltiyor.

Bu değerli gruplarla daha nice verimli çalışmalar yapılabileceğine olan inancımı yineliyor; komisyonda görev alan yönetici arkadaşlarıma birlik, beraberlik ve uyum içinde sürdürdükleri çalışmalar için ve yine Türkiye Özel Okullar Derneği’ne bizlere bu dostluk ve dayanışma ortamını sunduğu ve desteklerini esirgemediği için çok teşekkür ediyorum.

M. Banu KESKİN

Türkiye Özel Okullar Derneği
Ortaokul Komisyonu Başkanı

LİSE KOMİSYONU YIL SONU RAPORU

Komisyonumuz, liselerimizin; e-okul, ders çizelgeleri, lise eğitimi ve fark yaratan uygulamalar, nakiller, IB programı vb. konularıyla ilgili olarak soru veya sorunlarını görüşerek ilgili birimlere bildirmekte, MEB etkinliklerinde gerektiğinde derneğimizi temsil etmekte ve çözüm noktasında gerekli çalışmaları yaparak yönetim kurulumuza destek olmaktadır.

- Bunun yanı sıra eğitim sistemimize katkı sağlamak amacıyla derneğimizin katkılarıyla her yıl çalıştay ve sempozyumlar düzenlemekte, alt komisyonlar kurarak detaylı araştırmalar yapmaktadır. Örneğin “**Farklı ülkelerin disiplin uygulamalarının incelenmesi, ortaokul -lise program bütünlüğü eşgüdüm çalışması, özel okullar haftalık ders çizelgelerine dair önerilerde bulunmak**” gibi ihtiyaç duyulan konularda yapmış olduğu çalışmalara ait verileri Bakanlık ile paylaşılmak üzere yönetim kurulumuza sunmaktadır.
- 2018-2019 eğitim-öğretim yılı çalışmalarımızda haftalık ders çizelgelerinin incelenmesi ve önerilerin sunulması, standartlar yönergesine yönelik önerilerin hazırlanması, yönetmelik değişikliklerinin komisyonda değerlendirilmesi, nakiller, kayıt sürecinin değerlendirilmesi ve okullarımızda yapılan iyi uygulamaların paylaşılması konularında çalışmalar yürütülmüştür.
- Komisyonumuz bu yıl Ortaokul Komisyonumuzla birlikte 27 Nisan 2019 tarihinde üyemiz TED Rönesans Koleji ev sahipliğinde “**Eğitimde Duygular**” konulu 7.Ortaöğretim Çalıştay’ını düzenlemiştir.

Üye okullarımızın, görüşülmesini istedikleri önerilerini veya uygulamaya dönük tavsiyelerini Derneğimiz vasıtasıyla Lise Komisyonumuzla paylaşmaları, çözüme yönelik katkı açısından bizleri son derece mutlu edecektir.

Fikret MULHAN

Türkiye Özel Okullar Derneği
Lise Komisyonu Başkanı

- Türkiye Özel Okullar Derneği'nin IT Komisyonu tarafından bu yıl **“Yapay Zeka”** temasıyla düzenlenen VI. Eğitim Teknolojileri Konferansı 2000'e yakın öğretmenin katılımıyla 23 Mart 2019 tarihinde Doğuş Üniversitesi Acıbadem Kampüsü ev sahipliğinde gerçekleştirildi.
- Teknolojinin müfredata ve okul hayatına dahil edilmesi eğitim kurumları için önemli bir hedef haline gelmiştir. Bu hedef doğrultusunda, eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşıldığı, eğitim teknolojilerini derslerinde kullanmak isteyen öğretmenlerin farklı projeleri inceleyebildikleri ve meslektaşları ile paylaşımında buldukları VI. Eğitim Teknolojileri Konferansı'nda katılımcılar, 17 şehirden, 128 farklı okuldan toplam 295 öğretmenimizin, 12 farklı branş ve seviyedeki teknoloji kullanımının örneklerini sundukları 216 sunumu ile ana salonda Milli Eğitim Bakanı Danışmanı Sayın Gökhan Yücel'in **“Tekillik Çağında Öğrenme: Tehlikeler ve Fırsatlar”** konulu sunumunu da dinleme fırsatı buldular.
- 2020 Mart ayında gerçekleşecek olan 7. ETP Konferansı çalışmalarına Eylül ayı itibarıyla başlanacaktır. Konferansın kapsamı ve şekli konusunda farklı alternatifler değerlendirilmektedir.

IT Komisyonu çalışmalarına katkıları ve emekleri için değerli komisyon üyelerimize ve çalışmalarımıza her türlü desteği sağlayan Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kuruluna en içten teşekkürlerimi sunarım.

Özcan GÜÇTEKİN

Türkiye Özel Okullar Derneği
IT Komisyonu Başkanı

IB KOMİSYONU YIL SONU RAPORU

- Türkiye’de ilk defa 1994 te uygulanmaya başlayan IB programların sayısının Haziran 2019 itibariyle 70 Okulda 45 DP (Lise), 14 MYP (Orta Yıllar) ve 31 PYP (İlk Yıllar programları) uygulanmakta ve adaylık ve akreditasyon safhasında olan okullarımız da bulunmaktadır.
- TÖZOK IB Komisyonu 2018-2019 öğretim yılının 2. döneminde 21 Şubat ve 8 Mayıs tarihlerinde Dernek Merkezinde toplanarak IB Okullarını ilgilendiren konularda çalışma yapmıştır.
- 21 Şubat toplantısında 1. dönem başından beri hazırlıklarını yaptığımız IB Günü’nün ve IB’den gelen misafirlerle yapılacak Maltepe Üniversitesi/Marmara Koleji, Eyüboğlu Koleji ve Kültür Üniversitesi/ Kültür 2000 Koleji ev sahipliğindeki etkinlikler için son hazırlıklar gözden geçirilmiştir.
- İki yılda bir düzenlenen IB Günlerinin 15.si Türkiye’de IB’nin 25. yılında Kültür 2000 Koleji’nin ev sahipliğinde Kültür Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. IB Komisyonu ve Türk IB Okulları Grubundan gönüllülerince organize edilen IB Günü’ne 1700 eğitimci katılmıştır.
- 15. IB Günü’nde İstanbul Kültür Eğitim Kurumları Yönetim Kurulu Başkanı Ful Akingüç ÖVER ve Türkiye Özel Okullar Derneği Yüksek İstişare Kurulu Başkan Yardımcısı Cem GÜLAN’ın açılış konuşmalarından sonra IB Genel Direktörü Dr. Siva KUMARİ, TED Genel Müdürü Sevinç ATABAY ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Dr. Muammer YILDIZ’ın konuşmalarını müteakip uluslararası ve Türk IB eğitimcileri 153 sunum ve çalıştay gerçekleştirmişlerdir. Bu büyük organizasyona katkıda bulunan herkese şükranlarımızı sunarız.
- 8 Mayıs’taki son toplantımızda da IB Günü’nün geri bildirimleri, gelecekteki organizasyonları yapacak okullara verilecek bilgilerin saklanma yöntemleri, Türkiye Özel Okullar Derneği ile işbirliğinin artırılarak kayıtların onların yardımıyla alınması gibi konular görüşülmüştür. Bir sonraki IB Günü 2021 yılında TED Ankara Koleji’nin ev sahipliğinde yine TÖZOK IB Komisyonu ve Türk IB Okulları Grubu tarafından düzenlenecektir.
- Ayrıca 8 Mayıs toplantısında Türkiye’nin 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi incelenmiş. IB felsefesine daha da yakınlaşıldığı memnuniyetle görülmüştür. Bunun okullarımızdaki IB uygulamalarını daha rahatlatacağı düşünülmektedir.

Bu vizyona göre yapılandırılacak yeni programların IB Okullarında uygulanabilmesi için gerekli uyum çalışmaları yine IB Komisyonu tarafından IB okullarından alınacak geri bildirimlerle oluşturularak MEB’e sunulmak üzere Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu’na sunulması kararlaştırılmıştır.

Bu yıl TÖZOK IB Komisyonu’nda emeği geçen tüm üyelere teşekkür eder, güzel bir yaz tatili dileriz.

Dr. Jale ONUR

Türkiye Özel Okullar Derneği

IB Komisyonu Başkanı

Komisyonumuz 27 Şubat 2019 tarihinde ikinci dönemin ilk toplantısını yapmıştır. Toplantıda Özel Fenerbahçe Lisesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşecek 21.Rehberlik Sempozyumu'na ait hazırlıkların son durumu hakkında bilgi alınmış, sempozyum günü Rehberlik Komisyonu üyelerinin görev dağılımı yapılmıştır. Sempozyum hazırlıklarının detaylı olarak tamamlandığı gözlenmiştir.

- Aynı gün 8.Sinerji Toplantısı yapılmıştır. “Ergenlikte Akranlar arası Şiddet ve Flört Şiddetini Önlemede Psikolojik Danışmanın Rolü” başlıklı sinerji toplantısı TÖZOK merkezinde yaklaşık 40 psikolojik danışman- rehber öğretmenin katılımı ile gerçekleşmiştir. Konu, sağlık eğitmeni- danışmanı Efsun SERTOĞLU tarafından katılımcılara aktarılmıştır.
- 21. Rehberlik Sempozyumu, 2 Mart 2019 tarihinde “Çocuktan Yetişkinliğe Krizlerimiz” teması ile Özel Fenerbahçe Lisesi'nde gerçekleşmiştir. Sempozyum, planlanan konuşmacılar, çok sayıda atölye çalışması ile katılımcılara zengin bir öğrenme ortamı sunmuştur.
- 10 Mayıs 2019 tarihinde Rehberlik Komisyonu bu yılın son toplantısını gerçekleştirmek üzere toplanmıştır. 21. Rehberlik Sempozyumu değerlendirilmiş, ev sahipliği yapan Özel Fenerbahçe Lisesi Rehberlik Servisi çalışanlarına teşekkür edilmiştir. Aynı toplantıda TÖZOK Rehberlik Sempozyumlarının bundan sonra iki yılda bir yapılması tavsiye kararı olarak alınmıştır.
- Aynı tarihte planlandığı üzere 9. Sinerji toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı, çok sayıda psikolojik danışman-rehber öğretmenin katılımı ve Doç. Dr. Armağan KÖSEOĞLU tarafından sunulan “**Yas ve Travma**” konulu sunumu ile son derece verimli şekilde gerçekleşmiştir.
- 2018-19 yılı Rehberlik Komisyonu üyeleri, görevlerine gelecek yıl da devam etmek ve daha çok sayıda Sinerji Toplantısı gerçekleştirerek alan uzmanlarının hizmet içi eğitimlerine katkıda bulunmalarına ait isteklerini ifade etmişlerdir.

Rehberlik Komisyonu olarak, TÖZOK'un meslek alanımıza verdiğiniz desteğe teşekkür ederiz.

Nur MCKEOWN

Türkiye Özel Okullar Derneği
Rehberlik Komisyonu Başkanı

Türkiye Özel Okullar Derneği bünyesinde yılın başında kurulan Özel Eğitim Komisyonu;

- İlk toplantısını 16 Ocak 2019 tarihinde gerçekleştirmiştir. Birinci toplantı Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Zafer ÖZTÜRK'ün başkanlığında komisyonun çalışma prensiplerini belirlemek üzere yapılmıştır.
- İlk toplantıyı müteakip 19 Şubat 2019 tarihinde gerçekleşen ikinci toplantıda görev dağılımı tamamlanmıştır. Komisyon Başkanlığına Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı – Metin Sabancı Özel Eğitim Okulları Genel Direktörü Nigar EVGİN, Başkan Yardımcılığına Elit Gençler Koleji Kurucusu Hatice İPET MUTLU, Komisyon Sekreterliğine Tarhan Eğitim Kurumları PDR Uzmanı Fatma CAN seçilmiştir.
- Müteakip 3 toplantı daha yapan Komisyon, ağırlıklı olarak komisyonun amacı ve faaliyetleri hakkında görüşmüş ve faaliyetlerini 2 ana amaç çevresinde şekillendirmeye karar vermiştir. Bu amaçlardan birincisi “**Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin sınıf, okul ve öğretmenler arasında sosyal kabulünün sağlanması**”, ikincisi ise “**Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerle çalışan, onlara temas eden öğretmenler için yöntem ve teknik ağırlıklı farkındalık eğitimlerinin düzenlenmesi ile ortak bilinç oluşturulması**”dır. Amacın belirlenmesi ile birlikte 2019-2020 eğitim öğretim dönemi faaliyet planı Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak üzere hazırlanmıştır.

Komisyon “Kaynaştırmada Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılmasına Yönelik Hibe Programı” na başvuru yapmak üzere “**Özel Yetenekli Öğrencilerin Potansiyellerine Uygun Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması**”na yönelik bir proje fikri oluşturmuştur. Bu projenin başvurusu 2 Mayıs 2019 günü tamamlanmıştır.

Nigar EVGİN

Türkiye Özel Okullar Derneği
Özel Eğitim Komisyonu Başkanı

ACI KAYBIMIZ

Duayen eğitimci, üyemiz Özel Surp Haç Ermeni Lisesi'nin eski kurucu temsilcisi ve müdürü, Derneğimizin 15 yıldır yönetim kurulu üyesi ve Genel Sekreteri, değerli dostumuz, arkadaşımız HAYİK NİŞAN'ı özlem ve saygıyla anıyoruz.

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ
YÖNETİM KURULU

Okul Yönetiminde Öğrenci Katılımının Tabiatı ve Dinamikleri

Prof. Dr. Gülşen SAYIN

İstanbul Doğu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı

Hepimizin bildiği üzere bugün vatandaşlık eğitimi, yalnızca eleştirel düşünme becerisine sahip değil, aynı zamanda empatik dinleme, kişilerarası ve sosyal iletişim becerileri, karar alma, sorun tanımlama ve her iki tarafın da haklarını gözeterek bu sorunlar karşısında eylem alma konularında da iyi donanımlı, etkin vatandaşlar yetiştirme projesi kapsamında, ortaöğretim ve lise programlarının öğrenme çıktılarına dâhil edilmelidir. Bu bağlamda, okul yönetiminde öğrenci katılımının önemini vurgulayan akademik çalışmalar ve bu konuya olan destek gittikçe artmaktadır. Ben de bilgi inşası, karar alma ve problem çözme -veya uyuşmazlık çözümü- gibi okul yönetimine öğrenci katılımıyla ilgili olabilecek alanların bazılarından söz edeceğim.

ECNAIS'in Değerli Üyeleri, Sayın Katılımcılar ve Sevgili Öğrenciler,

Öğrencileri ve Avrupa ülkelerinden özel okulların temsilcilerini ortak paydamız olan *okul yönetimine öğrenci katılımı* üzerine İstanbul'da düzenlenen bu özel toplantıda sizleri ağırlamak benim için bir keyif ve ayrıcalıktır. Bu muhteşem konferansa beni davetleri ve böylesine önemli bir konuda bana tanışmış oldukları konuşma fırsatı için organizasyon komitesine teşekkürlerimi sunuyorum.

Yükseköğretimde bir öğretim üyesi olarak farklı bir kademede çalışıyor olsam da, aynı amacı paylaştığımızdan hepimizin paydaş olduğuna inanıyorum. Amacımız, eğitim yoluyla daha adil, birleştirici, barış dolu ve

demokratik toplumlar inşa etmektir. Bu yüzden, bugünkü konuşmamın başlığı Okul Yönetiminde Öğrenci Katılımının Tabiatı ve Dinamikleridir.

Okul yönetimine öğrenci katılımı zor bir konudur; okulların bu konuyu da üstlenmeleri zordur, sebebi ise bunun büyük oranda, her ülkenin kendine ait ulusal ve yerel eğitim sistemlerine, sosyokültürel, politik ve ekonomik özgeçmişlerine ve her okulda sürdürülmekte olan pedagojik uygulamalara dayanmasıdır. Fakat tüm bunlara rağmen, bu konunun bir üstesinden gelirsek, doğacak sonuçları hem kamuya, hem de toplumların geleceğine faydalı olacaktır.

İlk ve en önemli fayda, elbette, öğrencileri iyi birer vatandaş olarak yetiştirmek olacaktır. Kanıta dayalı uygulamalar sayesinde bugün, hepimiz biliyoruz ki vatandaşlık eğitimi ortaöğretim ve lise programlarının öğrenme çıktılarına dâhil edilmelidir; çünkü sadece analitik ve eleştirel düşünebilmekle kalmayan, aynı zamanda empatik dinleme, kişilerarası ve sosyal iletişim becerileri, karar alma, sorun tanımlama ve her iki tarafın da haklarını gözeterek bu sorunlar karşısında

eylem alma konularında da iyi donanımlı gençlere ihtiyacımız var. Genç insanların demokratik süreci öğrenebilmeleri için kendilerine okullarda, alınan kararlara dolaylı müdahil oldukları ve çözdükleri sorunların doğrudan kendilerine dönütleri olduğu demokratik bir toplumun birer parçaları olmaları adına her türlü imkân verilmelidir. Bu amaç doğrultusunda ortaöğretim ve lise öğrencilerine okullarda daha aktif rol verilmelidir. Diğer bir deyişle öğrenciler, edilgen bilgi alıcıları olmaktan çıkıp, okulda birer etkin vatandaş haline gelmelidirler. Bu bağlamda bugün, bilgi inşası, karar alma ve uyuşmazlık çözümü gibi okul yönetimine öğrenci katılımıyla ilgili olabilecek alanlara değineceğim. Bunlar birbiriyle bağlantılı alanlardır ve çoğu zaman örtüşürler.

Bilgi İnşası

Öğretmenler ve müdürler olarak, resmi müfredatımızı tasarlarken, ortaöğretim ve lise eğitimi öğrenme çıktılarını ulusal eğitim stratejileri ve sistemleri çerçevesinde kararlaştırıyor, öğrencileri sürece dâhil ediyoruz.

- ⇒ “İyi bir öğrenme deneyimi nasıl olur?”,
- ⇒ “Anlamlı öğrenim nedir?”,
- ⇒ “Kim neyi, nasıl öğreniyor?”

gibi önemli soruları kendimiz yanıtlıyor, öğrencilerin karar alma sürecine katılımını talep etmiyoruz. **Diğer bir deyişle, oyunun kurallarını biz koyuyoruz ve onları öğrenmenin/ bilginin geçerliliğine ve geleceklerini nasıl etkileyeceğine ikna etmeden, oyunu oynamaları için gereken motivasyonu da göz ardı ederek onlara ‘hadi oynayın’ diyoruz.**

Eğer katılımcı bir okul istiyorsak, önce, öğretmenin aktif bilgi sahibi, öğrencinin ise öğretmenin her dediğini kaydetmeye hazır bir pasif alıcı konumunda olduğu bu geleneksel ve tutucu bakış açısını yıkmalıyız. Öğretmenin hiçbir sözü sorgulanamayan bir figür olarak tanrılaştırıldığı, öğrencinin de öğrenme kurallarına itaat etmekle yükümlü olduğu bu

roller yıkılıp yeniden tanımlanmalı, öğrencilere bilgi inşası süreçlerinde daha aktif ve katılımcı roller verilmelidir. Ağırlıklı öğretmenin dikte ettiği veya öğrencilere bilgi aktardığı didaktik yöntem yerine öğretmen, sınıfta öğretme ve öğrenme ortamını organize edip veya gözlemleyip, öğrencilere kendi öğrenme yollarını keşfetme fırsatı vermeli ve böylece kendi öğrenme süreçlerini yönetebilmelerini sağlamalıdır. Dahası, bu rollerin yeniden tanımlanması sınıf içerisinde de uygulamaya dökülmelidir.

Katılımcı bir okulun sınıfı “her öğrencinin öğrenmeye hazırlığına, ilgisine, öğrenme tarzına, tecrübelerine ve hayat koşullarına bağlı olarak öğretmeniyle, diğer okul otoriteleriyle ve arkadaşlarıyla etkileşim ve tartışma fırsatlarına” açık olmalıdır.”

Karar Alma

Okulda öğrenci katılımıyla ilgili diğer hayati bir boyut ise karar almaktır ki bu da bilgi inşası ile örtüşür. Öğrenciler kendilerine bilgi inşası ve okul yönetimi üzerine fikir ve duygu beyan etme fırsatı verince kendilerinin eşit olduğunu ve fikirlerine değer verildiğini görecekle; şimdi ve gelecekte karşılaşacakları farklı görüşlere, duruşlara ve savlara saygı duyarken okulda öğreniyor olacaklar.

- ⇒ **Pedagojik stratejilere ve politikalara, bilginin organize edilmesi;**
- ⇒ **okul zaman çizelgeleri;**
- ⇒ **bazı ödevlerin, görevlerin veya okul projelerinin amaç ve hedefleri;**
- ⇒ **öğrenci kulüp ve toplantıları;**
- ⇒ **sosyal sorumluluk projeleri veya okul dışındaki müfredat dışı aktiviteler ve okul yönetiminde sorun çözüm süreçleri bağlamlarında katılım sağlayabilirler.**

Uyuşmazlık Çözümü

Milli eğitim sistemlerinin düzenlemelerine bağlı olarak öğrenciler günde en az beş saatlerini okulda geçiriyor ve haliyle problemler ve türlü uyuşmazlıklar hem

öğretmenlerin hem öğrencilerin hayatlarının vazgeçilmez birer parçası haline geliyor. Genelde öğretmenler, müdürler, rehber öğretmenler ve bazen ebeveynler öğrenciler arasındaki sorunları çözüyor.

Leonel Pérez Exposito'nun da ifade ettiği üzere "hâkim, jüri veya arabulucu rollerini oynuyorlar. Bu da öğrencilerin kendi sorunlarına ek olarak okullardaki yetişkinlerin de (örneğin ebeveynler ve okul otoriteleri arasında) sorunlarının çözümünden dışlanmaları anlamına geliyor."

Fakat eğer sembolik girişimlerden (yapmacılıktan) kaçınmak istiyorsak, bu geleneksel yaklaşımı değiştirmeli ve öğrencilerin kendi uyumsuzluklarının kökenini tespit etmelerine, onları değerlendirmelerine izin vermeli, bunları kendi başlarına çözmeleri için demokratik ve barışçıl bir bağlamda yol haritası çizip harekete geçmelerine imkân tanımalıyız. Eğitim Bilimleri alanındaki akademisyenler, öğrencilerin öğretmenleriyle beraber karar alma süreçlerine avukatlar, hâkimler veya jüri üyeleri olarak dâhil oldukları öğrenci mahkemeleri kurmayı öneriyor. Kendilerine karar alma ve problem çözme süreçlerinde aktif rol oynayacakları böyle bir imkân tanınca inanıyorum ki öğrenciler, içinde buldukları toplumlarda ve dünyada sürdürülebilir bir barış ortamı yaratma yollarını öğrenecekler.

Okulda Öğrenci Katılımı için Temsilcilikler

Bilgi inşasında, karar almada ve uyumsuzluk çözümünde öğrenci katılımı öğrenci konseyleri, öğrenci toplantıları ve kulüpler vasıtasıyla etkin hale getirilebilir. Çoğu lise bu temsilcilikleri kuruyor. Diğer bir yandan, gerçek hayatta bunların öğrencileri ve problemlerini ne derece temsil ettiği ve yine öğrencilerin bu temsilcilikler aracılığıyla okul yönetimine katılım sağlayabilecekleri demokratik bir bağlam buldukları tartışmaya açıktır. Bilimsel araştırmaların gösterdiği üzere öğrenci konseyleri veya toplantı

temsilcilerine müdürlerle ve öğretmenlerle serbest konuşma fırsatı da verilse, toplantılara davet de edilseler, kendilerine görüş bildirme imkânı da tanınsa günün sonunda okul yönetimleri önceden tayin ettikleri politika ve kararları değiştirmiyor. Bu göstermeliktir, yapmacıktır ve asla öğrenci katılımının değer bulduğu demokratik bir öğretme ve öğrenme ortamı yaratma hedefimize hizmet etmez.

Okul yönetimine öğrenci katılımının mümkün olabileceği üç olası alanı, gerçek tabiatlarına, dinamiklerine ve okullardaki yaygın uygulamalara özellikle değinerek özetlemeye çalıştım. Bu konuşmadaki amacım, daha demokratik, birleştirici ve barışçıl bir dünya ve topluluklar için tüm ortaöğretim ve lise eğitimi alanındaki aktörleri, bilgi inşası, karar alma ve problem/uyumsuzluk çözme alanlarına öğrenci katılımını dâhil etmeye davet etmektir. Oldukça teknolojik olan dünyamızda sanmıyorum ki yeni Einstein'lara veya Newton'lara ihtiyaç duyalım; ihtiyacımız olan farklılıkları, farklı görüşleri gözetken ve dünyada sürdürülebilir bir barışın inşasında önemli rol oynayan iyi vatandaşlardır, çünkü

T. McCowan'ın güzel ifadesiyle "okul, yaratmak istediği demokratik toplumu bünyesinde barındırır".

KAYNAKLAR:

- Pérez Exposito, L., C.A Tomlinson'un görüşlerine atıfta bulunarak, "Scope and Quality of Student Participation in School: Towards an Analytical Framework for Adolescents (Okulda Öğrenci Katılımının Kapsam ve Kalitesi: Ergenlik Çağında Olanlar için Analitik bir Çerçeveye Doğru)" başlıklı makalesinde. Yayımlandığı yer: *International Journal of Adolescence and Youth (Ergenlik ve Gençlik Dergisi)*, 20, 3, 349.
- Pérez Exposito, L. (2015). "Scope and Quality of Student Participation in School: Towards an Analytical Framework for Adolescents (Okulda Öğrenci Katılımının Kapsam ve Kalitesi: Ergenlik Çağında Olanlar İçin Analitik Bir Çerçeveye Doğru)" Yayımlandığı yer: *International Journal of Adolescence and Youth (Ergenlik ve Gençlik Dergisi)*, 20, 3, 348.
- Kaba, Mariame. (2001). "They Listen to Me...but They Don't Act on It: Contradictory Consciousness and Student Participation in Decision-Making (Beni Dinliyorlar... Ama Dikkate Almıyorlar: Karar Almada Öğrenci Katılımı ve Çelişkili Bilinç)". *The High School Journal (Lise Dergisi)*, 84, 2 (Aralık-Ocak), s. 21-34.
- McCowan, T. (2010). "School Democratization in Prefigurative Form: Two Brazilian Experiences (Prefigüratif Biçimde Okul Demokratikleştirme: İki Brezilya Örneği)". *Education, Citizenship and Social Justice* 5, s. 21-41.

YABANCI DİL ÖĞRENİM SÜRECİNDE VELİLERİN ROLÜ

Prof. Dr. Cem BALÇIKANLI

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü

(Akşam saatleri, salonda yenilen bir akşam yemeği)

Remzi: Derin, Derin. Kızım gelir misin bir dakika lütfen?
(*Yanındakilere dönerek*).

Geçenlerde şu sınavlar var ya hani uluslararası geçerliği olan onlara girdi. Öğretmenin dediğine göre oldukça yüksek bir puan almış (*Böbürlenerek*). Ben biliyordum zaten böyle olacağını, değil mi Arife?

Arife: Evet hayatım. Varımızı yoğunu bunlara harcıyoruz. Böyle sonuçlar alması çok doğal bence.

(*Derin, yapmakta olduğu etkinliğin yarım kalmasından son derece rahatsız olarak salona gelir.*)

Derin: Efendim baba.

Remzi: Kızım, geçen gün okuldaki yarışmada yaptığınız toplantı benzeri bir şey vardı ya. Neydi onun adı?

Derin: Debate

Remzi: He işte o. Onu Kıvanç amcana ve Hüsnüye teyzene gösterir misin?

Derin: İstemiyorum baba. Ben internetten dizi izliyordum, öf.

Yukarıda gerçekleşmemiş olan ancak gerçekleşme ihtimali pek mümkün olan (belki de çoğunuzun yaşadığı) bu vakadaki tüm kahramanlar, kendi bakış açılarından haklıdır. Remzi Bey, kendi geçmişindeki eksikliği biricik kızının yaşamaması için

varını yoğunu ortaya koymuş, kızının yabancı dil öğrenebilmesi için onu özel bir okula gönderiyor. Kızı da bu konuda başarılı olmalı ki sınavlarda yüksek performans gösteriyor. Bir baba olarak da Remzi Bey'in en doğal tepkisi bunu herkese duyurmak, hem de gururla. Başka ne hissedebilir ki? Kızı kendi eksikliklerini yaşamayacak ve herkesin ağızına pelesenk olan ifadeyle hayata 1-0 önde başlayacak.

Derin açısından ise durum tam olarak şöyle: Okulda arkadaşlarının izlediği dizinin en heyecanlı kısmında (bilimsel olarak dopamin seviyesinin en üstte olduğu noktada) babası misafirlerin bulunduğu ortama kendisini çağırıyor. Ondan geçen hafta katıldığı yabancı dilde münazara yarışmasında konuştuğu gibi konuşmasını bekliyor. E tabii kimseler Derin'in münazarada nasıl da boncuk boncuk terlediğini bilmiyor. Yan sınıftaki Star Wars tişörtlü çocuğun karşısında kendisini ifade edebilmek pek de kolay değildi doğrusu. Bütün bunlar yetmezmiş gibi bir de babası bu aile ortamında bebeklikten arkadaşı Doğukan'ın yanında aynı şeyi yapmasını istiyor.

“Olmaz baba
istemiyorum!
Beni zorlama
lütfen”.

Son yıllarda yapılan tüm araştırmalar bize şunu göstermektedir: Çocuklarının hangi özel okula gideceklerini belirlerken veliler çeşitli beklentilere göre hareket etmektedir. Bu beklentiler de velilerin sosyoekonomik koşullarından tutun da geçmiş öğrenme deneyimleri gibi birçok etken çerçevesinde şekillenmektedir. Buna göre velilerin özel okullardan bekledikleri veya özel okul seçerken dikkate aldıkları ana unsurlar şunlardır: Okulun köklü bir eğitim kurumu olması, okul ücretinin makul bir düzeyde olması, okulun yakın olması, deneyimli ve donanımlı bir akademik kadroya sahip olması, okulun başarılı bir İngilizce eğitim sistemine sahip olmasıdır. Bu liste diğer önemli alt unsurlarla birlikte uzayabilir. Ancak dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biri, velilerin çocuklarını özel okula göndermelerinin ilk beş nedenin içinde İngilizce eğitim sisteminin başarısının bulunmasıdır.

Gelişim süreçleri incelediğinde, çocukların bilişsel ve duygusal kazanımlarının her çocukta farklı oluştuğunu söylemek mümkündür. Bu gelişim süreçlerindeki en çarpıcı noktalardan biri de çocukların tıpkı yetişkinler gibi karmaşık bir kişilik yapısına sahip olmasıdır. Yukarıdaki vakada çizmeye çalıştığım durumda olduğu gibi çocukların her fırsatta ebeveynlerin isteklerine karşılık vermesi belki de bu karmaşık süreci daha da içinden çıkılmaz bir hale getirebilir. Derin'in babası tarafından ileri sürülen o son derece masum bir istek, aslında Derin için bir yıkıma işaret edebilir. Tıpkı yetişkinler gibi Derin de insanların önünde becerilerini sergilemekten, doğrudan veya dolaylı bir biçimde değerlendirmeye tabii tutulmaktan ve kendi tercihi olmadan ufak bir gösteri yapmaktan büyük bir rahatsızlık duyacaktır. Oysa Derin veya diğer milyonlarca çocuk bu ve benzeri durumları her zaman yaşamaktadır; belki de daha üzücü olanı, saf ve naif ruh durumlarıyla, ebeveynlerini mutlu etmek için sessiz bir biçimde bu tür duygusal baskıları göğüsleyip büyüklerinin isteklerini; kâh İngilizce konuşarak kâh gitar çalarak yerine getiriyorlar. Çocuklarımızı kartvizit olarak

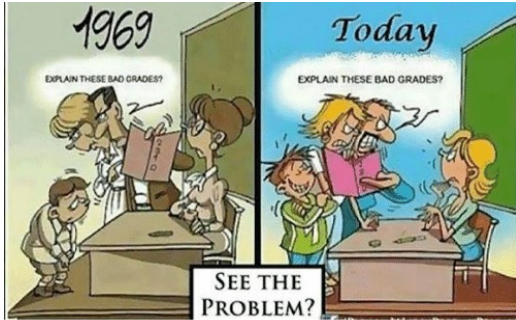

kullanmak yerine, onlara hak ettikleri bireysel haklarını teslim etmeli ve en az bizler kadar karmaşık bir duygusal dünyaya sahip olduklarını kendimize sürekli hatırlatmalıyız.

Dil öğretimi/öğrenimi alanında ortaya atılan kavramlardan biri olan *sessiz dönem* hipotezine göre çocuklarımız, yabancı dil öğrenimi (dile maruz kalma süresi veya seviyesi çok olmadığı sürece) ilk altı ay içinde büyük bir ilerleme kaydetmezler. Dolayısıyla bu süreç içinde hedef dile maruz kalan çocuklarımızın rahatlıkla İngilizce konuşabileceği aşamaya geçmesi beklenebilir. Bireyden bireye farklılık göstermekle birlikte bu *sessiz dönem* sürecinde çocuklarımız, seviyelerinin biraz üzerindeki dil girdisine maruz kalarak öğrenim sürecinin olgunlaşmasına yönelik bir altyapı oluşturacaktır. Bu altyapı oluşturma sürecinin devam etmesi durumunda çocuklarımızdan beklenen, konuşmanın küçük emarelerle kendini gösterdiği aşamaya geçilmiş demektir. Konuşmanın ortaya çıkması, birinci dil edinim sürecinde olduğu gibi yavaş yavaş ve sağlam adımlarla desteklenirse beklenen sonuçlara ulaşılabilir. Bu sürecin işlemesi, yani konuşmanın ortaya çıkmasında da (speech emergency) duygusal etkenler düşündüğümüzden çok daha fazla bir öneme sahiptir. Şöyle ki son yıllarda yabancı dil öğrenimi üzerine yapılan araştırmalar da bireylerin içinde buldukları duygusal durumların onların kendilerini rahat hissetmelerinin ve daha da önemlisi herhangi bir sınava maruz kalmadan dili kullanmaya çalışmasının üzerinde ısrarla durmaktadır.

Başarı, sınava hazırlanmaktan ziyade, çocuklarımızın öğrenme isteğiyle ve keşfetme arzusuyla geliyor. Yukarıda verilen vaka ve inceleme ışığında, yabancı dil öğrenme sürecinde hızlı sonuçlar almak isteyen ebeveynlerin son derece dikkatli ve sabırlı olması gerektiği açıktır. Çocuklarının görüldüğünden çok daha karmaşık bir dünyaya sahip olduğu gerçeğinden hareketle en değerli varlıklarımızı duygusal anlamda kendilerini rahatsız edeceği durumlardan sakınmak gerekmektedir. Dahası kazanılması gereken bilgi ve becerilerin duygulardan bağımsız olarak oluşturulmadığı da bilinen bir gerçektir. İnsanlar her ne kadar bilişsel ve fiziksel özellikleri bünyesinde barındırıyor olsa da duygusal unsurlar zaman zaman diğer iki noktanın da önüne geçebilmektedir.

Sonuç olarak çocuklarımızın başarıları ve olumlu yanlarıyla gurur duymak en doğal hakkımızdır. Ancak bunu yaparken karşımızdakilerin de duygusal bireyler olduğunu ve eskilerin tabiriyle 'kaş yapalım derken göz çıkarmayalım' türünde durumlara yol açmamız gerektiğini hatırlamalıyız.

Bu karikatüre dikkatli bir şekilde baktığımızda eğitim/öğretim sürecinin en önemli unsurlarına (öğrenci ve öğretmen) başarısızlığın nedenlerinin sorulmuş olduğunu görüyoruz. Yıllar önce çocuklarının aldığı zayıf notlarının nedenini kendi çocuğuna soran veli günümüzde ise bu sefer aynı soruyu öğretmenlere soruyor. **Pekâlâ yıllar içinde değişimin kaçınılmaz olduğu gerçekliğinden hareketle, böyle bir değişim söz konusu iken veliler bu konuda neler yapmışlar ya da yapmamışlar?** Yukarıda sadece bir vaka

üzerinden çizmeye çalıştığım resimde velilere aslında düşündüğümüzden çok daha büyük görevler düşüyor. **Velilerin evdeki ödevleri nedir?**

İşte değerli velilere küçük bir yapınız ve yapmayınız listesi:

YAPMAYINIZ...

- 1) Eğer İngilizce öğretmeni değilseniz, çocuğunuza İngilizce öğretmeye kalkmayınız. İngilizceniz iyi olabilir, fakat yabancı dil öğretim yöntemlerini ve tekniklerini bilmediğinizi hatırlayınız. Yanlış öğrenme, sonradan telafisi çok zor olacak öğrenme bozukluklarına (fosilleşme) sebep olabilir.**
- 2) İnsanların önünde "How are you?" diye sorarak çocuğunuzun İngilizce becerilerini teşhir etmesini beklemezsiniz. Çocuğunuz da en az sizin kadar karmaşık ve çok boyutlu bir kişiliğe sahiptir ve bu tür davranışlar, çocuğunuzda kaçınma ve kaygı duygularını tetikleyebilir Duyuşsal etkenler her şeyin belirleyicisi olabilir öğrenme sürecinde.**

YAPINIZ ...

- 1) Çocuğunuz ödev yaparken yakınında olunuz. Zorlandığı noktalarda ona bilgiyi hemen aktarmayınız. Bunun yerine vermek istediğiniz bilgileri, ona soru veya sorular sorarak çocuğunuzun kaniya varmasını sağlayınız. Hatta her türlü bilgiyi ona soru sorarak da verebilirsiniz. Bir deneyiniz; hiç zor olmadığını göreceksiniz.
- 2) İngilizce şarkı, oyun, dinleme etkinlikleri ve ilgisi paralelindeki her türlü kaynağa erişimini sağlayınız/ İnternetteki kaliteli İngilizce öğretim kaynaklarını keşfetmek için öğretmeninize danışınız. Eğer eğlence yoksa öğrenme de yoktur.

Bu teknik önerilerin dışında ve ötesinde, veliler kendilerine şu soruları sormalıdır:

- ⇒ “Çocuğum akşam okuldan eve geldiğinde bana ne kadar süre ihtiyaç duyuyor?”
- ⇒ “Aslında evde çocuğuma ayırabileceğim fakat ayırmayı tercih etmediğim zaman miktarı ne kadardır?”
- ⇒ Evimizdeki iletişimsel biyosferin kör noktaları, bizlerin ve çocukların geleceğine karanlık bir gölge gibi çökebilir.
- ⇒ Ne başarı ne başarısızlık, ne huzur ne huzursuzluk çocuklar için bir tercih değil, çoğunlukla yanlış ve özensiz iletişimin kaçınılmaz sonucudur.
- ⇒ Çocuklar kanatlarını gerip kucağımızdan uçup gidecekleri gün, ebeveynler olarak bizler onların başarılı, huzurlu ve güçlü bireyler olarak uğurlamak istiyoruz.
- ⇒ O halde onlarla kuracağımız iletişimde kör noktalara yer vermeyeceğiz.

İşte başarılı bir yabancı dil öğrenimi deneyimi, ancak ve ancak böylesine bir bağlamda yeşerebilir.

KAYNAKLAR

- Keskin, H. D., & Turna, G. B. (2010). Ailelerin Devlet Ya Da Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler Rize Örneği. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 411-426.
- Krashen, S. (2003) Explorations in Language Acquisition and Use: The Taipei Lectures. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Nartgün, Ş., & Kaya, A. (2016). Özel Okul Velilerinin Beklentileri Doğrultusunda Okul İmajı Oluşturma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 153-167.

BİZİM İÇİN HER ÇOCUK ÖZELDİR

(Hizmet Öncesi Öğretmen Adaylarımızdan Paylaşımlar II)

Derleyen: Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

"Çocuklar geleceğimizin güvencesi, yaşama sevincimizdir. Bugünün çocuğunu, yarının büyüğü olarak yetiştirmek hepimizin insanlık görevidir."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Üniversiteler, araştırma, geliştirme, bilgiyi üretme ve aktarma işlevlerinin yanı sıra toplumsal konulara duyarlı, barışçıl, üretken, demokratik, sosyal girişimci, değer sahibi ve çağdaş birer birey olarak öğrencilerini hayata hazırlamayı hedefler. Eğitim Fakülteleri'nin Öğretmen Yetiştirme Programları'nın Lisans Programları içeriğinde 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılından itibaren yer alan "**Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi**", toplumsal olaylara duyarlı, işbirlikçi, paylaşımcı ve barışı merkeze alan içeriği sayesinde, proje üretme ve uygulama sürecinde hizmet öncesi öğretmen adaylarına yol göstermektedir.

Öğretmenliğin en güzel tarafı sanırım yetiştirdiğiniz öğrencilerinizle birlikte hayata minik de olsa izler bırakabilmek! Bu yazımızda çocuklarımızın hayata eşit ve adil başlayabilmeleri adına hizmet öncesi öğretmen adaylarımız ve gönüllülerimizle birlikte elele verip hayata geçirdiğimiz iki projeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi sözü yüreklerini ortaya koyarak hayallerinin peşinden koşan ve gerçekleştirdikleri bu projelerle hem çocukların hayatlarında farklar yaratan hem de kendi yaşamlarında anlamlı anılar bırakan genç öğretmen adaylarımıza vermek istiyorum.

Tüm çocukların özgürce yaşadığı, yüzlerinden tebessümün eksik olmadığı adil bir dünya dileğimizle...

Proje: "Küçük Roller Gülen Yüzler"

**Proje Ekibi: Aylin Güler, Bilge Özkişi,
Cemil Güngör, Defne Işık,
Ezgi Karademir & Türkan Kıran**

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. sınıf öğrencileri olarak Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi kapsamında Danışman Hocamız Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR ile bir araya geldik. Ebru Hocamız bu ders kapsamında önceki senelerde yürütülen projelerden bahsedene kadar aklımızda çok fazla şekillenen bir fikir yoktu. Sonrasında anlatılan projelerden bir tanesi bize yol gösteri oldu. O projeyi duyduktan sonra kendi aramızda düşündük ki: "**Biz altı kişiyiz. Ama öyle bir şey yapmalıyız ki gerekirse altı kişiyken altmış gönül bir olmalıyız.**" ...ve yola çıktık.

Oluşturacağımız proje ders kapsamında bir gönüllülük projesi olacaktı ve odak noktası kesinlikle çocuklardı. Aslında çocuklar için yapılabilecek çok şey vardı kafamızda. Ama biz onlar için bir şeyler yaparken aynı zamanda onlarla mutlulukları-

nı da paylaşmak istiyorduk. Bu doğrultuda düşünürken aklımıza bir tiyatro hazırlama fikri geldi. Hatta bu projemizi ilerleterek gezici bir tiyatro yapma hayali bile doğdu.

İlk ilçemizi Çanakkale'nin Ayvacık ilçesi olarak belirledik. Bu ilçeyi belirlememizin nedeni, tam da o dönemlerde Ayvacık'ta gerçekleşen depremdi. Çocukların bundan en çok etkilenen kesim olduğunu biliyorduk. Daha sonra tiyatro sergilemeyi planladığımız ilçeler arasına Bayramiç, Çan ve Ezine (Geyikli) ilçelerini de ekledik. Kararımızı vermiştik. Bu dört ilçenin yanı sıra Çanakkale merkezde de Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde de gösterilerimizi gerçekleştirecektik. Bu aşamada eksiklerimize dönüp baktığımızda fark ettik ki tek eksliğimiz hiçbir şeyimizin olmamasıydı. Büyük bir işe kalkışmıştık ama her şeye en baştan yani sıfırdan başlamamız gerekiyordu.

İlk olarak bir sloganımız olmalıydı. Yoğun düşünceler sonucunda sloganımızı fikir birliğiyle bulduk. "Küçük Roller Gülen Yüzler" sloganıyla ilerleyecektik. Rollerimiz küçüktü ama gülen yüzlerimiz çok olacaktı. İkinci aşamada bir tiyatro metni hazırlamamız gerekiyordu ve bu metni kendimiz yazmak istiyorduk. Tabii yine bir sürü fikir çıkmıştı ortaya ama fikir birliğiyle sonunda bir karara vardık. Okul öncesi dönemdeki çocuklarımızın farklılıkları kabullenmemeleri, birbirleri gibi olmaya çalışmaları ve farklı olan arkadaşlarını dışlamaları her zaman biz öğretmen adaylarının dikkatini çeken ve üzerinde çalışılması gereken bir konu olmuştu. Çözümü ise basitti. Çocuklarımıza hepimizin farklılıklarımızla güzel olduğumuzu aktaracaktık. Bunu yaparken kendi kendimize dedik ki, çocuklarla bir de hayvan sevgisini paylaşalım... Ve metnimizin ormanda geçmesine karar verdik. Hep bilinenden ziyade farklı hayvanlar olsun istedik ve karakterlerimizi martı, panda, koala, köstebek, maymun ve kedi ayrıca bunların yanında bir de öğüt veren çınar ağacı olacak şekilde oluşturduk

Fotoğraf 1: Sevimli Hayvan Karakterlerimiz

Metnimizi oluşturduktan sonra Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile görüştük. Bizim için en zorlu süreç buydu. Metnimiz onaylanacak mıydı? İl Millî Eğitim Müdürlüğü metnimizin onaylandığı bilgisini verdiğinde heyecanımız git gide arttı. Sıra gelmişti hazırlıklara. İlk olarak sponsorlarla görüşmelere başladık. Birçok yere gittik. Bazı yerlerden çok güzel dönüşler almak bizi mutlu ederken, bazı yerlerden de ret cevapları almak umudumuzu kırıyordu. Ama kendimize önemli ve değerli bir hedef koymuştuk. Bizim hedefimiz oyunumuzu sergilediğimizde çocuklarımızın yüzündeki gülümsemeyi görmek ve onlarla kucaklaşabilmektir. Tam umutsuzluğa düştüğümüz anlarda içimizden biri çıktı ve dedi ki **"Düşünün! Oyun bitince bize sarılmalarını, onların mutluluklarını paylaşmayı ve yüzlerinde ki o dünyayı versek alamayacağımız gülümsemelerini."** İşte bu bizim en büyük motivasyonumuz oldu.

Sonrasında Çanakkale Çan Kale Seramik Fabrikası ile görüştük. Bize çok güzel bir bütçe ile sponsorluk sağladılar. MÜSİAD bizlere oyunumuzun sonunda çocuklarımıza hediye edeceğimiz kitapları temin edebileceğini söyledi. Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü oyunumuzun dekorunda gerekli olan kütükleri ve selvi fidanlarımızı temin etti. Orman İşletme Müdür Yardımcısı Yücel Bey bizim şahsi olarak arka plan gökyüzü pankartımızı afişlerimizi ve davetiyelerimizi temin edebileceğini söylediğinde yaşadığımız mutluluğun tarifi gerçekten çok zordu. Pankart için görüşmeye gittiğimizde Çınar Reklam gökyüzü pankartımızın da onların hediyesi olabileceğini söyledi. Gitgide daha fazla iyi

insanla tanışıyorlardık. Çocuklarımız için yapmak istediğimiz bu projede bize katkı sağlamak için onlar da can atıyorlardı. Daha sonra Çiftlik Pet Shop ile görüştüğümüzde oyunumuzun sonunda çocuklarımıza dağıtmayı planladığımız kedi mamaları konusunda bize yardımcı olabileceklerini söylediler.

Bu projeye 6 kişi başlamıştık ama gitgide kocaman bir aile oluyorduk. Bu sırada biz de provalarımıza başlamıştık. Kostümlerimiz bir yandan dikiliyordu. O dönem tüm hayatımız tiyatro olmuştu. Başka hiçbir şey düşünmüyorduk. Bu sırada Drone Havayolları yöneticisi Devran Bey tüm bu süreci film şeklinde çekmek istediğini ve bu konuda destek olabileceğini söyledi. Çekimlere ilk olarak kamera arkası yani provalarla başlamıştık.

Fotoğraf 2: İlk Heyecanımıza Yolculuk

Ve işte büyük gün gelip çatmıştı, 22 Nisan 2019 Pazartesi. Artık hazırдық ve başlıyorduk. Ses sistemi ve ulaşım kısmında bize destek sağlayan Şahin Music Production Yöneticisi Şahin Bey ile yola çıktık (Fotoğraf 2: İlk Heyecanımıza Yolculuk). İlk durağımız Ayvacık İlçesi idi. Bu, bizim ilk oyunumuzdu ve heyecanımızı kelimelerle tarif etmek imkansızdı. Ayvacık'a vardığımızda, bizi çok güzel karşıladılar. Dekorumuzu kurduk, hazırlandık. Ve evet, zaman gelmişti, salon dolmuştu. Perdenin arkasında çocuk sesleri geliyordu. Bizler perdenin arkasında tabiri caizse ter döküyor, yapamamaktan korkuyorduk. Ama beklediğimiz çok üstünde bir performans göstermiştik. İlk günü atlattığımızda ömrümüzün sonuna kadar bu işi yapabiliriz diye düşünmüştük. Okuldan çıkarken hala dizlerimiz titriyordu. Ve en güzelini o an

yaşamıştık. Bir sürü küçük göz bize, sahneye umut dolu ışıltı ışıltı gözlerle bakıyordu.

Fotoğraf 3: İlk Gösterimiz ve Çocuklarımız

Takip eden günlerde sırasıyla Bayramiç İlçesine bağlı Evciler Köyü'ne, Çan İlçesine ve Ezine ilçesine bağlı Geyikli'ye gittik. Her gittiğimiz yerden çok büyük bir kazançla dönüyorduk. Bu kazanç, inanç ve umuttu. Bizler çocuklarımıza, çocuklarımız da bize öyle umut dolu öyle inançlı yaklaşıyorlardı ki buna kayıtsız kalabilmek imkansızdı. Her oynadığımız oyunun sonunda çocuklarımıza hikaye kitabı ve küçük paketlerde kedi maması hediye ettik. Çocuklardan ise tiyatro oyunumuzu izledikten sonra resim çizmelerini istedik. Ve o kadar güzel resimler çizdiler ki J (Fotoğraf 4: Çocukların Çizdiği Resimlerden Biri)

Fotoğraf 4: Çocukların Çizdiği Resimlerden Biri

Son olarak oyunumuzu 10 Mayıs 2019 Cuma günü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde sergilemek üzere yılsonu etkinliklerine konuk olduk. ÇABAÇAM'ın bahçesinde sergilediğimiz oyunumuzda çocuklarımızla iç içe hep birlikte çok güzel bir son yaşadık. (Fotoğraf 5: Son Sahnemiz ÇOMÜ ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi).

Yola başladığımızda hedefimiz bin çocuk iken, binden daha fazlasına ulaşmıştık bile...

Fotoğraf 5: Son Sahnemiz ÇOMÜ ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi

Altı arkadaş olarak başladığımız bu projede, bizlere destekleriyle büyük bir aile olmamıza fırsat sunan başta Ders Sorumlusu Danışman Hocamız Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR olmak üzere Çanakkale Çan Kale Seramik Fabrikası Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı Nedim CEYLAN'a, Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü ve Orman İşletme Müdür Yardımcısı Yücel MARTİN'e, Çınar Reklamcılık'a, Çiftlik Pet Shop'a, Drone Havayolları Sorumlusu Devran KARAMAN'a, MÜSİAD Başkanı Şerif MUTLU ve Başkan Yardımcısı Eyüp TAN'a, Şahin Music Production Sorumlusu Şahin KARADEMİR'e ve destek veren tüm gönüllülerimize sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

“Bizler bu proje ile hayata daha farklı ve geniş bir pencereden bakabilmeyi, bu dünyada çocukları mutlu etmenin ne kadar kolay aynı zamanda da ne kadar paha biçilemez olduğunu, asıl umudun çocuklarda olduğunu ve aslında ne kadar doğru bir meslek seçtiğimizi anlamış olduk. Ve bizler martı, köstebek, panda, maymun, koala, kedi ve yaşlı bir ağaç olmayı çok sevdik. Belki yine bir gün, bir yerlerde başka çocuklarla buluşur onlarla da gülüşlerimizi, umutlarımızı paylaşırsınız kim bilir...”

2.Proje: “Orada Olmak Onların Seçimi Değil: Hayaller Dört Duvara Sığmaz”

Proje Ekibi: Ayşe Nur BİLİR, Ayşe UÇAK, Büşra YİĞİT, Didem SÜRĞİT, Elif KARABIYIK, Emre GÖK, İrem Nur ARAT, Merve TUTAM, Pınar BEKMEZCİ, Sümeyye ÇAĞLAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. sınıf öğrencileri olarak Topluma Hizmet Uygulamaları dersi ile ilk tanışmamız Hocamız Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR'ın dersin içeriğini anlatması ve önceki yıl proje yürüten grupların sınıfımızda projelerini sunmalarıyla oldu. Öyle güzel işler yapılmıştı ki duyduklarımız bizi çok heyecanlandırdı. Bir an önce biz de ekibimizi kurup proje üretmeli ve çalışmalara başlamalıydık. Biz bunları düşünürken Ebru Hocamız 2012 yılında yine Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi kapsamında Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda açılan Oyun Odası'ndan ve Ceza İnfaz Kurumları'nda anneleriyle kalmak zorunda olan 0-6 yaş arasındaki çocukların durumundan bahsetti. Bu durum bütün sınıfı çok etkilemişti aslında. Annesi hükümlü olup yaşamının ilk yıllarını ceza infaz kurumunda geçirmek zorunda olan çocukların bile varlığından hepimiz bihaberdik. Hocamız, Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan, 2012 yılında açılan Oyun Odası'nın genişletilmesi ve bahçesine bir Oyun Parkı yapılması hususunda bir talep geldiğini paylaştı. Fakat bu sürecin kolay olmadığını bilmemizi ve böyle bir projenin bizi psikolojik olarak da zorlayabileceğini de sözlerine ekledi. Ders çıkışında projeye ilgi duyan birkaç öğretmen adayı arkadaşımızla toplanıp proje hakkında görüştük. Sonunda dokuz arkadaş konuştuk ve kesin olarak projeyi yürütmeye karar verdik. Bizim için heyecan verici ve farklı bir deneyim olacaktı. Çünkü toplumumuzda haklarından birçok şey konuşulan fakat çoğunlukla düşünülmeyen, soyutlanmış minik bireyler için bir şeyler yapacaktık.

Proje kapsamında ilk toplantımızda sponsor bulmak, gelir elde etmek için neler yapabileceğimizi konuştuk. İlk olarak aklımıza okul öncesi öğretmen adayları olarak el işi becerimizi kullanabileceğimiz ve elimizdeki malzemelerimizi değerlendirebileceğimiz kitap ayraçları yapmak geldi. Herkes elinde bulunan artık materyalleri getirdi ve ayraç üretimi yapmaya başladık.

Fotoğraf 6: El Emeği Ayraçlarımız

Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna giriş-çıkış yapabilmek için Ebru Hocamız'dan destek alarak bir dilekçe hazırladık ve Çanakkale Cumhuriyet Başsavcılığına sunduk. Başsavcılıktan aldığımız onay yazımızla birlikte bir gün belirledik. Ve o gün geldi çattı... Ebru Hocamız ve bu projedeki en büyük destekçimiz, aynı zamanda Proje Koordinatörlüğümüzü üstlenen Sevgili Didem SÜRĞİT ile birlikte Ceza İnfaz Kurumu'na gitmeden önce bir toplantı yaptık. Kurumda kalan 4 çocuk olduğunu ve çocuk sayısının zaman içerisinde değişiklik gösterdiğini öğrendik. Genel olarak neler yapacağımızı, giriş-çıkış kurallarını görüştük. Toplantı sonrasında Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na gitmek üzere yola koyulduk. Çok heyecanlıydık çünkü hayatımızda hiç ceza infaz kurumuna gitmemiştik. Ortam bizi biraz tedirgin etse de aynı zamanda çok merak ediyorduk. Filmlerde gördüğümüzden farklı mıydı yoksa birebir aynı mıydı? Kuruma geldiğimizde dış kapıda önce neden gelindiği soruluyor ve arabalar aranıp öyle içeri alınıyordu. İçeride ise üzerimizdeki bütün eşyaları nizamiyeye

bırakmak zorundaydık.

Özellikle cep telefonu vb. bir teknolojik aracın sokulması kesinlikle yasak ve yasal işlem başlatılan bir durumdu. Bu şartlarla içeri alınarak yetkililer tarafından önce kurumun şartları ve izinler hakkında bilgilendirildik. Önümüzde aşmamız gereken bir hayli fazla prosedür vardı. Ardından Oyun Odası'nın mevcut durumuna bakarak eksiklerimizi listelemeye başladık ve Oyun Odasına katarak genişleteceğimiz diğer odanın ölçülerini aldık. Odada yapacağımız çok fazla şey vardı. Bir an önce işe koyulmak için sabırsızlanıyorduk. Hemen ardından hep birlikte, önce Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun bahçesine yapacağımız Oyun Parkı olarak planlanan alanı ziyaret ettik ve orada da gerekli incelemeleri yaparak Açık Görüş Alanı'nın bahçesine geldik. Açık Görüş Alanı, Ceza İnfaz Kurumu'nda kalan hükümlülerin yakınlarının ve çocuklarının ziyaret öncesi bekledikleri alandı. Bu alanda mevcut olan bir tane salıncak vardı fakat salıncak kullanılamayacak durumdaydı. Orada da gerekli gözlemleri yaparak eksikleri not aldık. Ceza İnfaz Kurumu'ndan ayrıldık ve hemen ardından aramızda toplantı yaparak malzeme listemizi çıkardık. Artık en zor aşamaya geçmenin vakti gelmişti. Sponsor bulmak...

Ceza İnfaz Kurumu'ndaki görüşmelerimizden sonra arkadaşlarımızla okul kantininde bir araya gelerek tahmini bir ihtiyaç ve maliyet listesi çıkaralım istedik. Bir kez yapıldıktan sonra uzun yıllar kullanılacak bir alan olduğu için her şeyi yapmak, en ufak ayrıntısına kadar değiştirmek ve yenilemek istiyorduk. Fakat açıkçası bu listeleri çıkarırken biraz da korktuk ve bir süre sessizce birbirimize bakıp düşündük. Ancak oyalanmaya fırsat yoktu. Derhal iş bölümü yaptık. Hali hazırda ayraç üretmeye başlamıştık ve çevremizden de ilgi olduğunu gördük. Bu nedenle bir kısmımızın buna devam etmesi kararını verdik. Bir kısmımız ise gerek tek tek esnaf dolaşarak gerek ise çevremizin yönlendirmeleriyle görüşmeler

yaparak projemizi tanıtacak ve sponsor bulmaya çalışacaktı. Bunun için bu süreçte ikinci evimiz olan ve her zaman kapılarını bizlere açan ÇOMÜ ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'ne (ÇABAÇAM) gittik. Ön çalışmalarımızı orada gerçekleştirdik. Öncelikle Biz kimiz, ne yapmak istiyoruz, bize nasıl destek olabilirsiniz, ihtiyaç listemiz gibi başlıkların yer aldığı bir proje dosyası hazırladık ve sponsor arayışına girdik. Projemiz beklediğimizden çok daha fazla ilgi gördü. Çoğu kişi böyle şartların bile varlığından haberdar değildi. Fakat dolaştığımız birçok esnaf ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumdan bahsederek yeteri destek veremeyeceklerini söyledi. Kimi yerlerden ise olumsuz tepkiler alarak ayrıldık. Ama bunlar bizi yıldırmadı. Daha çok dolaşmamız, daha çok kişiye ulaşmamız lazımdı.

Çanakkale Cevatpaşa Mahallesi Muhtarı olan Hulusi Evren KIZOĞLU'na giderek projemizi sunduk. Projeyi sonuna kadar destekleyeceğini söyleyerek sosyal medya aracılığıyla projemizi paylaştı ve çeşitli yardımlar topladı. Bu yardımlardan biri de parkeydi. Aynı gün OBA Ticaret'e yaptığımız ziyarette ise odanın bütün boya işlerini üstlendiklerini söylediler. Çok mutluyduk çünkü artık Oyun Odası'nın genişletilerek yenilenmesi çalışmasına başlayabilecektik. Parkeleri, boyaları ve gelen desteklerle aldığımız lavaboyu da yanımıza alarak Ceza İnfaz Kurumu'nun yolunu tuttuk.

Artık inşaat süreci başlamıştı. İki oda arasındaki duvar yıkılmıştı bile. Ama asıl şimdi başlıyordu. İnşaatın hız kesmemesi için bizim de hız kesmeden çalışmamız ve ihtiyaçları tamamlamamız gerekiyordu. Bunun için üniversitede bir kermes düzenlemeye karar verdik. Gerekli izinler çıktıktan sonra kermes hazırlıklarına başladık. Herkes elinden gelen yiyecekleri yapmaya koyuldu. Sarmalar, kekler, börekler, çörekler hepsini hazırladık. Bu aşamada Proje Koordinatörümüz Didem Hanım da bize yiyecek yardımında

bulunarak destek verdi. Çeşitli pastaneler ve içecek firmalarından da destek alarak kermesimize hazırдық. Kötü hava koşulları nedeniyle dışarıda yapacağımız kermesimizi içerde yapmak zorunda kaldık. Her şeye rağmen kermesimiz oldukça iyi geçti ve elimizde bulunan yiyeceklerin neredeyse tamamını satarak güzel bir gelir elde ettik.

1-2 hafta sonra ikinci yardım kermesimizi de yaparak bütçemizi biraz daha artırdık. Bu süre zarfı içinde projeye destek gecesi düzenledik ve tüm çevremizi davet ettik. Hem eğlenecek stres atacak, hem de projemize gelir sağlayacaktık.

Ardından ahşap malzemeleri yaptırmak üzere (Öğretmen dolabı, bir dikdörtgen bir yuvarlak masa, kostüm dolabı, kitaplık, pencere kenarlıkları 8 bölmeli bir dolap) yanımızda Serdar Ustayla birlikte Ceza İnfaz Kurumu'na gittik ve gerekli ölçüleri alarak siparişlerimizi verdik. Ebru Hocamız ve Didem Hanımla birlikte Oyun Odası'nın planlamasını yaparak bu öğrenme ortamında bulunması gereken merkezleri oluşturduk. Planımız doğrultusunda tekrar malzeme listesi oluşturduk ve sponsor arayışına devam ettik. Esnaftan ve çevremizden gelen büyük küçük desteklerle Oyun Odası için gerekli son materyalleri de edindikten sonra, belki de en güzel kısma başlayabiliydik. Oyun Odası'nı düzenlemeye... Sabah erken saatlerde cezaevine gittik ve odayı düzenlemeye başladık. Gelen malzemelerin çoğunu biz kurduk. Ceza İnfaz Kurumu'na teknolojik alet sokmak yasak olduğu için kurumun fotoğrafçısının fotoğraflarımızı çekmesini ve bize iletilmesini istedik. Fakat bir şanssızlık yaşadık ve çalışmalarımız esnasında çektiğimiz fotoğrafların silinmesi bizi çok üzdü. Yine de günün sonunda, tüm düzenleme işleri ve temizlik bitince, durup odaya baktığımız zaman verdiğimiz emekleri görmek tüm yorgunluğumuzu alıp götürdü. Tam anlamıyla ortaya okul öncesi eğitim için örnek olacak bir öğrenme ortamı çıkmıştı (Fotoğraf 7-8-9).

Fotoğraf 7: Hayallere Açılan Kapı

Fotoğraf 8: Yenilediğimiz Oyun Odamız

Fotoğraf 9: Tazecik Hayallerin Dolacağı Bir Oyun Odası

Bu sırada Açık Görüş Alanı'ndaki salıncakları yenilemiş ve bir de tahterevalli eklemiştik. Geriye diğer önemli amacımız olan bahçeye Oyun Parkı kurmak kalmıştı. Bütçemiz Oyun Odası'nın yapımında tükenmişti. Bir toplantı yaparak park için nasıl gelir elde edebileceğimiz düşündük. Ramazan ayındaydık ve aklımıza iftar yemeği düzenlemek geldi. Bunun için birçok yerle görüştük ve hem bizim için hem de

misafirlerimiz için en iyi teklifi almaya çalıştık. Projemizle ilgilenerek, bize en güzel şekilde destek sağlayacağını düşündüğümüz Lydia Park Restoran'da iftar yemeğimizi yapmaya karar verdik. İftar yemeği için bir program akışı hazırladık. Bu akışta projemizin sunumu ve ÇAFAD Halk Oyunları Ekibi'nin gösterileri de vardı. Misafirlerimizin yoğun katılımı, ÇAFAD Ekibi'nin harika gösterisi ile gecemiz çok güzel geçti ve bizler için de enerji verici bir gece oldu (Fotoğraf 10-11).

Fotoğraf 10: İftar Gecemiz

Fotoğraf 11: İftar Gecemizde ÇAFAD Halk Oyunları Ekibimiz

Oyun Parkı için araştırmalara başladık. Çeşitli firmalarla görüşmeler yaparak teklifler aldık. Didem Hanım'ın bizler için Yalova Restaurant'ta düzenlediği iftarda seçeneklerimizi sunduk ve tüm proje ekibi olarak ortak bir seçim yaptık. Ertesi gün hızlı bir şekilde siparişi verdik ve Ceza İnfaz Kurumu yetkililerini süreçle ilgili bilgilendirdik. 2012 yılında açılan Oyun Odası'nın düzenlenmesinde destek veren Doğan Ailesi, bu projemizde de bizi yalnız bırakmadı. Gönüllümüz Arzu DOĞAN Oyun Parkı'nın düzenlenmesinde bizlere güzel bir destek sağladı. Bütçemizdeki açık nedeniyle Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası ve

Hayrettin ÇETİNKAYA ile irtibata geçtik. Kendileri Oyun Parkı için ek sponsor olarak bize gerekli desteği verdiler. Evet artık sona gelmiştik. Üç aylık bu yoğun süreç meyvelerini veriyordu. Çok heyecanlıydık, emeklerimizin karşılığını alıyorduk. Parkımız sabah saatlerinde Çanakkale'ye ulaştı, ardından montaj ekibi geldi ve kuruluma başladılar. Ceza İnfaz Kurumunda kalan çocuklarımızın Oyun Parkını ilk gördükleri andaki heyecanın bize yaşattığı duygusal yoğunluk bambaşka idi. Amacımıza ulaşmıştık. Oradaki çocukları gülümsetebilmiş, bir nebze de olsa onlara farklı bir ortam sunabilmiştik (Fotoğraf 12: Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Bahçesine Kurduğumuz Oyun Parkı). Bu bizim için inanılmaz bir mutluluk kaynağıydı.

Fotoğraf 12: Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Bahçesine Kurduğumuz Oyun Parkı

Öncelikle bizi bu projeye tanıştıran Danışman Hocamız Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR başta olmak üzere en büyük destekçimiz Sevgili Didem SÜRGİT'e, Projemiz süresince bize maddi ve manevi anlamda destek sağlayan Sayın Arzu-İlhan DOĞAN'A, Aslı-Murat AYDOĞDU'YA, ÇABA Derneği'ne, ÇAFAD Halk Oyunları Ekibi'ne, Didar AYDOĞDU ve Türk Hava Gönüllüleri Yardım Kulübü'ne, Didem-Ertuğrul SÜRGİT'e, Hulusi Evren KIZOĞLU'NA, Jülide-Yücel İSKENDEROĞLU'na, Lydia Park'a, Oba Ticaret'e, Öz Dekor Tekstil'e, Se-ra Gıda'ya, Sezen-Deniz APAYDIN ve Çanakkale Mümessil Dayanışma Platformu Üyeleri'ne, Şaziye-Hayrettin ÇETİNKAYA'ya, Yalova Restaurant ve Çalışanlarına, Zeliha-Niyazi ÖNEN'e, Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürü Naci KOZAN, Psikolog Elif TURAN ve diğer çalışanlarına, daha ismini sayamadığımız tüm gönüllülerimize bize verdikleri desteklerden dolayı sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

“Ömrümüzün sonuna kadar asla unutamayacağımız bu proje bize fazlasıyla deneyim kazandırdı. Dileğimiz hiçbir çocuğun dolaylı da olsa özgürlüğünün elinden alınarak böyle bir ortamda yaşamak zorunda kalmaması...Ama mevcut şartları değerlendirecek olursak bu projenin Türkiye'deki tüm Ceza İnfaz Kurumları'nda yaygınlaştırılarak, bu ortamlarda anneleriyle birlikte kalan tüm çocuklara ulaşması en büyük temennimiz...”

EĞİTİM, YAPAY ZEKA ve ETİK

Gökhan YÜCEL

Milli Eğitim Bakanı Danışmanı

Bugün teknoloji denince akla hemen yapay zeka geliyor. Artık teknoloji öyle bir noktaya geldi ki yapay zeka çalışmalarını hesaba katmadan adım atmak neredeyse imkansız. Dijitalleşmede olgunluk seviyesine erişen tüm kurum ve kuruluşlar, hatta devletler yapay zeka dönemine ait stratejilerini hazırlıyor. Bu stratejilerinde 5G, kuantum bilgisayar, blok zincir, bulut teknolojileri, otonom araçlar, dijital ikizler, siber güvenlik kavramları da kendilerine yer buluyor. Dijital olgunluğa ulaşmayanlar ise daha bu evreyi tamamlama gayreti içindeler.

Son 25 yılda dijitalleşme çalışmaları sonucu oluşan veri tabanlı çözümlerin bugün yapay zekanın en bilinen kolları olan makine öğrenme ve derin öğrenme alanlarında çığır açtığını söyleyebiliriz. Yakın geçmişe kadar sadece insana ait özellikler olarak bilinen imaj tanıma, ses tanıma, yüz tanıma, tahmin yürütme, hastalık teşhisi gibi işlemler makineler tarafından da yapılabiliyor. Kısaca makineler de insanlar gibi öğrenebiliyor. Öyle ki, 5-10 seneye kadar bugün insanların yaptığı işlerin yarısının makineler tarafından da uygulanabileceği konuşuluyor.

Sadece son dört yıl içinde elli kadar devlet ile birlikte Birleşmiş Milletler, OECD, Avrupa Birliği gibi uluslararası organizasyonlar stratejilerini kamuoyu ile paylaştı. Amaç yeni ekspansiyel (üssel) dönemde daha çevik organizasyonlara ve gerekli becerilerle donanmış insan kaynağına sahip olmak. Üniversiteler çok büyük bütçelerle yapay zeka fakülteleri, bölümleri ve

araştırma enstitüleri kuruyor. Columbia Üniversitesi 1 milyar dolar, Oxford Üniversitesi ise 150 milyon sterlinlik bütçelerle yapay zeka fakültelerinin kuruluş çalışmalarına bu sene başladılar. Diğer büyük üniversiteler de sıraya girmiş durumda. Sevindirici olan Hacettepe Üniversitesi önümüzdeki akademik yıldan itibaren yapay zeka lisans programını hayata geçiriyor. Darısı tüm diğer üniversitelerimizin başına. Yine dilimize de konuyla ilgili çok sayıda kitabın çevrildiğini görüyoruz. Konunun tüm yönleriyle ele alınması ve bilim tarihi çerçevesinde esaslı biçimde anlaşılması için popüler ve akademik yayınların öneminin altı çizilmelidir.

Bu arada dünya teknoloji devlerinin hemen hepsi çalışmalarını yapay zeka temelli yürütmenin daha etkili yollarını aramaktadır. Dünyanın ilk 30 teknoloji şirketine bakıldığında toplam pazar 6 trilyon doların üzerine çıktı bile. Bu listenin son sırasında Spotify var. Toplam büyüklüğü 25 milyar dolar ve Türkiye'deki dört binin üzerinde bilişim teknolojisi şirketinin tümünden daha fazla pazar büyüklüğüne sahip. Bu farkı kapatmak ve daha da açılmasını önlemek, milli ve yerli teknoloji hamlesini devam ettirerek yapay zeka merkezli üretiminden dolayı cari açığımızın artmasını önlemek adına ciddi adımlar atılması gerek. Biz eğitimcilere burada büyük iş düşüyor. Lakin yapay zeka geleceğin jeopolitik dengelerinde bile önemli role sahip olacak. ABD ve Çin arasındaki yapay zeka savaşını bu gözle merakla takip ediyoruz.

Çin, son 1-2 yıl içinde ABF'den fazla yapay zeka patenti ve akademik makalesi üretmektedir.

Bizi daha çok ilgilendiren kısmına gelirse. Yapay zeka tüm iş kollarını olduğu gibi eğitim ve öğrenme süreçlerini de derinden etkilemeye hazırlanıyor. Bugün doğan veya okula başlayan çocuklarımız 20 yıl sonra çok farklı bir dünyada yaşayacak. Çalışma koşulları büyük ihtimalle tamamen değişecek. Yukarıda dijitalleşme süreci olarak bahsettiğimiz ve süregelen yapay zeka devrimini gerçekleştiren alt bileşenlerin eğitim süreçlerindeki izdüşümleri konusunda ülkemizde de ciddi çalışmalar yürütülmektedir. Neredeyse her ilimizde, her okulumuzda robotik, kodlama, STEM artan bir hızda yaygınlaşmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2023 Eğitim Vizyonu kapsamında açıklanan takvim ışığında pilot uygulamalarına başladığı ortaöğretim tasarımı, tasarım beceri atölyeleri, öğretmen eğitimlerinde yeni yaklaşım, mesleki ve teknik eğitim gibi çeşitli yeniliklerin omurgasını veri temelli politikaların oluşturduğu düşünülürse çok yakın bir tarihte yapay zekanın tüm bu projelerde omurgayı teşkil edeceğini öngörmek zor değil. 2023 Eğitim Vizyonu'nun imkan ve beceri farklarının kapanması, derinleşme ve transdisipliner paradigmayı merkeze alan felsefesi açısından yapay zekanın katkısı ciddi biçimde planlanmaktadır. Verinin toplanması ve işlenmesiyle yetinmeyip, politika ve bilgelige dönüştürebilecek bir akıl Milli Eğitim Bakanlığı'nın her kademesinde fazlasıyla mevcuttur.

Yapay zeka konusundaki tüm bu gelişmelerin elbette bazı etik soruları da

beraberinde getirdiğini unutmamalıyız. İnsan-makine etkileşiminde, yapay zekanın kullanıldığı eğitimi de içine alan tüm alanlarda etik konusu başat konumdur. Yapay zeka ile yapılan tüm işlerde sınırların kesin biçimde belirlenmesi hayati öneme sahip. Öğrenme analitiği araçları, yüz tanıma ile yoklama ve benzer yüzlerce başlıkta yapay zeka uygulamaları eğitim teknolojileri pazarında ağırlığını yavaş yavaş hissettirmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu noktada pozisyonu çok açık: biz dünyanın bizi götürmek istediği yere gitmek istiyor muyuz? Bu sorunun bizim için **"çift kanatlı eğitim"** ile madde ve manayı birlikte kuşatan, insan ve makine arasındaki ilişkiyi; insanı heba etmeden veya aradan çıkarmadan, insan odaklı, öğrenciyi, öğretmeni merkeze alan, araçları amaç haline getirmeden, beşerden insana doğru tekamülü önceleyen bir cevabı gerektirdiğini her fırsatta tekrar ediyoruz.

Daha da çoğaltabileceğimiz benzeri sorulara 2017'de yapay zekanın en ünlü isimlerinin katıldığı bir konferansta da cevap arandı. Yaklaşık 6 gün süren ve onlarca panel ve tartışmanın gerçekleştiği konferans sonucunda 23 maddelik Asilomar Yapay Zeka Prensipleri açıklandı. Future of Humanity Institute (İnsanlığın Geleceği Enstitüsü) tarafından organize edilen konferansın sonuç bildirgesi niteliğindeki prensipler bugün itibarıyla 1273 Yapay Zeka/Robotik akademisyeni ve önde gelen 2541 girişimci, teknoloji uzmanı tarafından imzalandı. (<https://futureoflife.org/ai-principles/>)

Asilomar Prensipleri için yapay zekanın Magna Carta'sı tabirini kullanmak yanlış olmaz. Tam anlamıyla bir anayasa niteliğine sahip prensipler yapay zeka konusunun farklı alanlardaki uzmanlarının katkılarıyla hazırlanması bakımından hemen her konuya değinmiştir. Yapay zeka çalışmaları, risk içerebilecek ve kapsamı açısından insanlığı tehdit oluşturulabilecek tüm alanlar

tanımlanarak gerekli düzenlemeler için önlemler teklif edilmiştir. Şubat 2017'deki konferansın konuşmacıları ve katılımcıları yıldızlar geçidi tabirini gerçekten hak ediyor.

Peki kendilerini 'insanlığa' adanmış yüzlerce yapay zeka uzmanı hangi sonuçlara vardı?

23 prensip üç başlıkta toplanıyor:

- ⇒ araştırma,
- ⇒ etik ve
- ⇒ uzun vadeli meseleler.

Araştırma başlığı altındaki konular.

1. bilimsel faaliyetlerin amacının yönetilmeyen, başıbozuk yapay zekalar değil tam anlamıyla denetlenen yapay zekalar hakkında olması,
2. araştırma fonlarının bilgisayar ve yazılım mühendisliği kadar, ekonomi, hukuk ve sosyal çalışmaları da kapsamı,
3. yapay zeka araştırmacıları ve karar vericiler arasındaki iletişim kanallarının sürekli açık tutulması,
4. şeffaflık ve ırk, din ayrımcılığına karşı hassasiyet şeklinde sıralanabilir.

Etik ise en netameli konu. Biz bu yapay zekayı yapacağız ama ne denli yapay ve otonom olacak?

1. O yüzden güvenlik,
2. zarara sebebiyette şeffaflık,
3. hukuki şeffaflık,
4. sorumluluk,
5. insanlık değerler, kişisel mahremiyet, özgürlük ve mahremiyet,
6. ortak fayda, ortak zenginlik ve refah,
7. insan kontrolü, sapma tehlikesinin en aza indirilmesi,
8. ölümcül silahlarda sınırlılık ve kontrollülük gibi prensipler de listeye eklenmiş.

En önemli konu, yapay zeka araştırmalarının ucu açık bir atılım yaşaması ve nereye gideceğinin kestirilemeyişidir.

- UNICEF'in son birkaç ay içinde yapay zeka ekseninde çocuk haklarını tartışmaya açtığını biliyoruz.
- OECD'nin 48 devletin imzasıyla yayınladığı etik kodlarını tek tek okumanızı tavsiye ederim.
- Yine Avrupa Birliği'nin etik prensipler ile ilgili taslak çalışması da mutlaka okunmalı.

Yüzlerce diğer kaynak arasında geçen Mayıs ayında UNESCO'nun Eğitim ve Yapay Zeka Pekin Konsensüsüne değinmeliyiz. 120 ülkeden temsilcinin katıldığı toplantının sonuç bildirgesinde yapay zekanın tek başına K-12 meselesinden çok, yaşam boyu eğitim konusu olduğu vurgulanmıştır. Pekin'de yapay zekanın sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun, herhangi bir algoritmik önyargıya meydan vermeden, cinsiyetçilik yapmadan, insanlık yararına çalışmalarda kullanılması benimsenmiştir. Öğrenci verilerinin ölçme, değerlendirme, eğitim yönetimi süreçlerinde şeffaf biçimde ele alınması tavsiye edilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzun süredir üzerinde çalıştığı Yapay Zeka Stratejisi de yakında paylaşılacaktır. Çin'den sonra, (ancak çok daha kapsamlı biçimde) dünyanın ikinci eğitimde yapay zeka stratejisini açıklayacağız.

Amacımız 2040'a giden yolda, daha doğmamış çocuklarımız için gerekli tüm hazırlıkları yapmak. Çocuklarımızın bilgelik yolculuğuna bir nebze olsun katkımız olursa ne mutlu bize.

LİSELERDE DEĞERLER EĞİTİMİ

Dr. Abdülaziz YENİYOL

Bayrampaşa İlçe Milli Eğitim Müdürü

Bu makalenin amacı manevi değerler eğitimine kaynaklık eden epistemolojik alt yapıyı açıklamak ve bu konuda pratik önerilerde bulunmaktır. Nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde vazgeçilmez bir role sahip olan değerler, din, kültür ve gelenek gibi pek çok referansa sahiptir. Bu referansların yoğunluğu kültürel yapıya göre değişiklik arz etmektedir. Türk toplumu söz konusu olduğunda değere kaynaklık eden en etkili referans dindir. Dolayısıyla bu makalede kültürel kodlarla en uyumlu değer eğitiminin manevi değer eğitimi olduğu gösterilmeye çalışılmış ve lise öğrencilerine yönelik değerler eğitimi önerileri verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değer, Eğitim, Din, Kültür, Toplum.

Değer, toplumun birlik ve beraberliğini canlı tutmak ve varoluşunu gerçekleştirmek için oluşturulan ortak fikir, gaye ve genel ahlaki prensiplerin tümüdür. Hem bireysel hem de toplumsal hayat için kurucu öğeler olan değerler, farklı kaynaklara dayanılarak oluşturulur. Değere kaynaklık eden temel unsurlar arasında en etkili olanların din, kültür ve gelenek olduğu söylenebilir. Bununla birlikte söz konusu üç unsurun değer üzerindeki etkisi toplumsal yapıya göre değişiklik arz etmektedir. Nitekim bizim toplumumuz söz konusu olduğunda kolektif bilince egemen olan değerlerin din kaynaklı olduğu görülecektir. Bu makalede değerler eğitimine kaynaklık etmesi bakımından din ve özelde din temelli değer eğitimi ele alınacak, gerek duyulan toplumsal yenilenme için

din temelli değer eğitiminin önemi işlenecek ve metodolojik önerilerde bulunulacaktır. Araştırmanın değerler eğitimi din temelli olarak ele alınmasıyla literatüre farklı bir boyut getireceğine inanılmaktadır.

Değerlerin temel fonksiyonu kolektif varoluşu gerçekleştirmek, birlik ve beraberliğin istikrarını sağlamaktır. Kendisine konulan bu hedefi gerçekleştirmek için değerler, toplumdaki din, kültür ve gelenek gibi başat unsurlarla beraber hareket eder. Bunu yaparken bir yandan da toplumun istek ve hedeflerini yansıtır.

Nurettin Topçu'nun "Değerler, toplum içinde yaşayan insanların eşya hakkındaki istek ve duygularını ortak ve değişmez bir bütün olarak kabul ettiği hükümlerdir."¹ şeklindeki tanımı değer in özelliğini doğrular niteliktedir.

Zamanla toplumun öz doğruları haline gelen değerler, kendileriyle hayata dair anlamı oluşturduğumuz inançlar haline gelir. Böylece söz konusu inançlarla soy, vatan, menfaat, din, dil ve kültür bağlarıyla birbirlerine bağlanan insanların meydana getirdiği, adına millet denen² toplulukların hayata karşı benimseyeceği tutum ve davranışlar şekillendirilir.

¹ Nurettin Topçu, *Ahlak*, 3. Bs., Dergah Yay., İstanbul, 2012, s.90.

² Nurettin TOPÇU, *Ahlak*, s.205.

Kendileriyle yaşama devam edilen değerler bir yandan bugüne ışık tutarken bir yandan bir milletin tarihini de inşa eder. Dolayısıyla değerlerini ve bu değerlere kaynaklık eden unsurları öğrenmek istediğimiz bir milletin tarihine bakmak yeterli olacaktır. Bizim milli tarihimiz söz konusu olduğunda değerlerimizi kendisine dayandırdığımız kaynağın, din olduğu söylenebilir. Zira toplumumuz için değerlerin meydana gelmesinde ve beşeri ilişkilerin gelişmesinde din, belirleyici bir role sahiptir. Nitekim tarihe baktığımızda bu toplum için din daima başat bir konumda yer almış, değer yargılarının oluşturulmasında ve sosyal ilişkilerin belirlenmesinde kurucu öge olmuştur. Fakat aydınlanma çağı da denilen, sanayi devrimi sonrası başlayan modern çağ, her şeyi moda akımları gibi gelir geçer kılmış, din temelli değerleri ortadan kaldırmıştır. Bu çağdan sonra dini (manevi) değerler toplumların gözünden düşmüş, toplumların sosyal hayatının şekillenmesinde geri planda kalmıştır. Bu talihsiz durum modern toplumlardaki ahlaki çöküşünde ana sebebi olarak görülmektedir.³

Bu çalışma, din temelli değer eğitimi odaklandığı için değer kelimesinin İslam düşüncesindeki tarifiyle başlamak yerinde olacaktır. Değer kavramının İslam düşüncesindeki karşılığının “erdem” olduğu söylenebilir. Erdem kelimesi literatürde “ahlâkın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk vb. niteliklerin genel adı”⁴ şeklinde tanımlanırken felsefi sahada “istencin ahlaksal iyiye yöneltmesi, insanın tinsel ve ruhsal yetkinliği”⁵ şeklinde ifade edilmiştir. Erdem kelimesinin din eğitimi literatüründeki karşılığı ise fazîlettir. Fazîlet, fazl kökünden türemiştir.⁶

³ Aziz Yenişol, *Orta öğretimde Manevi Değerler ve Eğitimi*, yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi SBE 2016, s.9.

⁴ T ürkçe Sözlük, TDK.

⁵ Bedia Akarsu, *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, IV. Baskı, İstanbul, 1988, s. 70.

⁶ İsfahani, *el-Müfredât*, s. 493.

⁷ İbrahim Hakkı Aydın, “İbn Sînâ’da Erdemli Yaşam”, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 29, Erzurum, 2008, s. 8; İbn Sînâ, *Fi İlmî’l-Ahlâk, Tis’a Resail (İçinde)*, Kostantiniyye 1298, s. 107-110.

⁸ Bkz. Bakara, 2/64, 105, 243, 251; Âl-i İmrân, 3/73, 152, 171, 174 vb.

⁹ M. Abdullah Draz, “Ahlâk İle Eğitimin Alâkası”, Çev.: Hüseyin Emin Sert, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2, Elazığ, 1997, s. 116.

¹⁰ Ahmed Hamdi Akseki, *Ahlâk İlmî ve İslâm Ahlâkı*, Sadeleştiren: Ali Arslan Aydın, Ankara, 1991, s. 19.

¹¹ M. Abdullah Draz, “Ahlâk İle Eğitimin Alâkası”, Çev.: Hüseyin Emin Sert, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2, Elazığ, 1997, s. 116.

¹² Kuran , Nûr, 24/22.

İbn-i Sînâ fazîleti, “hevânın tüm çirkinliklerden uzaklaşp, iyiliklerin mükemmellikleri karakter haline gelerek, gereken nefsin korunması ve orta yolda dengeli davranma alışkanlığı kazanmak”⁷ olarak ifade etmiştir.

İslâm’da bütün manevî değerler emredilmiş ve övülmüştür. Bunların büyük kısmı zorunludur. Ancak fazîlet, “zorunlu bir sebep olmaksızın birine iyilikte bulunmaktır.”⁸ Fazîlet, kişiye iliştirilmiş bir parça gibi onun akışına göre hareket eden bir amel, tabiatına tâbi bir karakter değil, içten gelen ve kalben sevilen bir faaliyet olmalıdır.⁹ İslam ahlâkının *fazîlet* (erdem) ve *rezîlet* (erdemsizlik)¹⁰ şeklinde ikiye ayrılması, erdemli davranışların yapılmasının emir ve tavsiye edildiğini, erdemsizliklerden ise uzak durulması gerektiğini göstermektedir.

Kur’an’a göre Allah Teâlâ fazl sahibidir.¹¹ Çünkü Allah, insanlara vermiş olduğu nimetlere karşılık bir menfaat beklemez. Allah Teâlâ, insanlardan da fazîletli olmalarını istemekte, bunun yolunu göstermekte ve sonucunda kazanacakları mükâfatı bildirmektedir:

“Sizden fazilet ve servet sahibi kimseler, yakınlığı bulunanlara, yoksullara, Allah yolunda göç edenlere bir şey vermemeğe yemin etmesinler, affetsinler, geçsinler. Allah’ın sizi bağışlamasını sevmez misiniz?”¹²

Hz. Peygamber’in hayatı fazîlet örnekleriyle doludur. Bunun yanında fazîletlerin insanı daima doğruya sevk ettiği şu hadisten anlaşılmaktadır:

“Bir gün Hakîm b. Hizam adındaki bir sahabî Peygamberimize gelip, “Ey Allah’ın Resulü! Benim müslüman olmadan önce yapmış olduğum; fakir ve yoksullara yardımcı olma, köleleri özgürlüğüne kavuşturma, akraba ile ilişkileri canlı tutma gibi birtakım iyilikler var. Onların karşılığını görmeyecek miyim?” diye sorduğunda, Resûlullah’ın verdiği cevap oldukça dikkat çekicidir: *Sen zaten önceden yaptığın o iyilikler sayesinde müslüman oldun!*”¹³

İslam’a göre fazilet sahibi olmak inanç ve ibadetlerle mümkündür. Zira her şeye gücü yeten, her şeyi bilen, insanı devamlı olarak gözetim altında tutan, insanın her yaptığını melekleri vasıtasıyla kaydeden ve ahirette hesaba çekecek olan bir Allah inancına sahip olan kişi, erdemli davranır. İnançtan sonra insanı erdeme götüren şey ibadetlerdir. Mesela; namaz, insanı sadece hayâsızlıktan ve kötülük yapmaktan alıkoymaz; onu bütün evrensel mükemmelliklerin kaynağı ile ilişkiye geçirir. Sadaka, insanı menfaate aşırı bağılılıktan uzaklaştırarak, ruhunu saflaştırır ve olgunlaşmasını artırır. Oruç, insanı kötülüklerden korur ve şehevî güçlerini kontrol eder. Faziletli amellere devamlı bir şekilde ihtimam göstermek, insanı uslandırır; talihsizlik halinde onu cesur yapar ve refah durumunda cömert olmasını sağlar.¹⁴

İnanç ve ibadetin yaşam boyunca insana eşlik ettiği düşünülürse manevi değerlerin insan yaşamından ayrı tutulduğu bir dönemin olmadığı görülecektir. Dolayısıyla inanç ve ibadet sorumluluğuna sahip bireyler çocuklarının değer eğitiminde sürekli rol model konumundadırlar. Ebeveyn çocuk arasındaki bu ilişkiden hareketle denilebilir ki din temelli değer eğitiminin verilmesi ebeveynle başlar, öğretmenle devam eder. Manevi değer eğitiminin ailede başlanması oldukça önemlidir. Çünkü değerler eğitimi ailede anne ve babayı taklit etme ve ilk model alma şeklinde başlar. Dolayısıyla aile içi değer eğitimi okulda verilen eğitime göre daha kalıcıdır. Nitekim ilk değer

eğitimi ebeveynlerinden alan çocukların diğerlerine oranla daha erdemli davrandıkları gözlenmiş, bu çocuklar öğretmenlerine olduğundan çok daha fazla ebeveynlerine benzer bulunmuşlardır.

Aile içi değer eğitiminin mevcut önemi kabul edilmekle beraber manevi değerlerin çocukta devamlılık kazanması ve çocuğun sahip olduğu değerleri anlamlandırmasında okul ve öğretmen vazgeçilemez bir öneme sahiptir. Zira çocukların davranışa dönük değerleri dışarıya aktarması ve bu değerleri kademeli olarak geliştirmesi en çok okul ortamında mümkün olmaktadır. Okul içerisinde en büyük sorumluluk öğretmene düşmektedir. Nitekim öğretmen öğrenciye, toplumsal yaşamın pek çok yönünde gerektiğinde objektif olarak incelenip tartışabilecek rasyonel amaçlar gösterir. Eğitimde, hukukta ve toplum yaşamının daha birçok kurum ve konularında uygun tutumlar ve değerler geliştirmesini sağlar. Ayrıca, öğrencilerin mevcut değerlerinin, eleştireci bir tutumla gözden geçirilmesinde onlara yardımcı olur.

Manevi değerlerin kazandırılmasında temel görevi üstlenen öğretmen, din temelli manevi değer eğitimi öncesinde din ve eğitim arasındaki ilişkiyi rasyonel bir şekilde temellendirmelidir. Burada öğretmenin yapması gereken şey dini, insanları dünya ve ahiret mutluluğuna götüren bir eğitim biçimi olarak görmektir. Değer eğitimine böyle bir zemin oluşturan eğitimciler dinin, eğitim ve ahlakla aynı gayeye sahip olduğunu görecektir. Zira eğitim ve ahlakın sahip olduğu gayeyi kendilerine din sağlamaktadır.

Dolayısıyla bu bilişsel zeminden hareketle eğitimcilerin yorumlayıp ortaya koyacağı ahlaki prensipler ve öğrencilere kazandırmaya çalıştığı değerler dini emirlere paralel olmalıdır. Bu nedenle değerler eğitiminin doğru bir şekilde temellendirilmesinde öğretmenlere büyük görev düşmektedir.

¹³ Buhârî, Zekât, 24, Edeb; 16, Buyû, 100; Müslim, İmân, 194, 195, 196.

¹⁴ M. Abdullah Draz, Kur’ân Ahlâkı, Çev.: Emrullah Yüksel-Enver Günay, İz Yay., İstanbul 2002, s. 188.

Değer eğitiminin gerekliliği, onun sadece dine paralel olmasından değil insan tabiatının iyiye ve güzele meyilli olmasından kaynaklanmaktadır. **Nitekim insanın iyiye olan yatkınlığını Hz. Peygamber şu şekilde izah eder; “İyi güzel huydur, kötü ise insanların bilmelerini istemediğin halde içini kemirip duran şeydir.”**¹⁵ Manevi değerlerin kazandırılması sosyal bir zorunluluktan ziyade insanların özlerinde sahip oldukları manevi tabiatlarına döndürme amacını taşır. Dolayısıyla eğitimciler insanın iyi olanla arasındaki organik bağı göz önünde bulundurmalı, öğrencisinin tabiatını keşfetmelidir. Sonrasında bu tabiatın yatkın olduğu fazilet ve değerleri ortaya koyarak, doğru ile yanlışı, iyiyle kötüyü rasyonel bir şekilde izah etmeli ve onu ebedi hayatla bağ kurdurarak müspet davranışlar sergilemeye yönlendirmelidir.¹⁶

Değerler eğitimcisinin temel amacı, manevi değerleri öğrencide bir yeti haline getirmek, sözlü olarak aktardığı bilgileri davranışa dönüştürmek olmalıdır. Bunun için öğrencilere eğitim süresince değerleri görev içinde vermek, takibini yapmak, sırası ile alışkanlıkları müspet davranışlar dâhilinde geliştirmek olmalıdır. Çünkü öğretilip kazandırılması istenen tüm erdemlerin yaşamsal bir alışkanlık haline gelmesi, kazandırılan davranışların ancak tekrarı ile gerçekleşebilir.

Erdem eğitiminde kazandırılması istenen davranışların alışkanlık haline gelmesi ve unutulmaması için öğretmenlerin dikkate alması gereken en önemli şeylerden bir tanesi de bilgi ile davranış arasındaki tutarlılıktır. Zira lise öğrencilerinde öğrenim ve başarıyı kötü yönde etkileyen en önemli faktör öğrenciye verilen bilgi ve kazandırılması istenen davranışa dönük değerler arasındaki çelişkilerdir. Söz konusu çelişkiler, karakter gelişimini henüz tamamlamamış öğrenciler için olumsuz bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla eğitimciler öğrenciye bilgiyi doğru vermeli, kazandırmak istediği

davranışlar toplumun sahip olduğu değerlerle örtüşmelidir.

Erdem eğitimi için önerilen tavsiyelere sadece değerler eğitimcileri değil tüm öğretmenler dikkat etmelidir. Zira okulların teorik bilgiye dayalı eğitiminin yanında adına erdem (fazilet) denilen değerleri öğretme sorumluluğu da vardır. Nitekim okulların değer eğitimi konusundaki sorumlulukları söz konusu olduğunda bu konuda çeşitli çalışmalar yapan **Halil Fikret Kanat, “Okullarda hangi özellikte insanlar yetiştirilmelidir? Okulların hedefi ne olmalıdır?”** şeklindeki sorulara **“Biz okullardan çıkacak kuşağın onur sahibi olmasını, adalet sahibi, cesur, görev bilinci yüksek ve namuslu olmasını kısaca ahlaki karakterli olmasını istiyoruz.”** cevabını vermiştir.¹⁷

Değerler eğitimin okullarda başarılı bir şekilde yürütülmesi için tam bir işbirliği içerisinde olunmalıdır. Öncelikle okul idaresi, öğretmenler, komisyon, öğrenci ve veliler yapılan çalışmayı sahiplenmeli, konunun önemine inanmalıdır. Bu adımdan sonra en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Çocuklara kazandırılacak değerler öğretmenler tarafından belirlenmelidir. Nitekim değer seçiminin kendilerine bırakılması, öğretmenlerin konuyu sahiplenmesini sağlayacaktır. Bu değerler belirlendikten sonra sınıf rehber öğretmenlerince öğrenci davranışları takip edilmeli, gerektiğinde veli ile diyalog sağlanmalıdır. Çocuklar, içerisinde değer telkin edilen davranışları kendi ilgi arzusu ile yapmalıdır. Zira çocuğun bu konuda istekli olması söz konusu değerleri benimsemesini kolaylaştıracaktır. Sakıncalı olan davranışların devam ve tekrarına kesinlikle müsaade edilmemelidir. Bu sağlanamazsa doğru davranış alışkanlıklarına adım atmak çok zor olacaktır. Kötü olan bir davranışın nedenini ortadan kaldırmak o davranışı engellemekten daha iyi olabilir.

¹⁵ Müslim, *Birr* 62.

¹⁶ Bayraklı, a.g.e., s. 49-50.

¹⁷ Oktay Akbaş, “Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış”, Ed. Sinan Zevalsız, Değerler Eğitimi, Ensar Yayınları, s.39.

Öğrencilere değerler eğitimi yaparken telkin ve ikazlarımız sürekli müspet olmalıdır. **“Yapalım, edelim, konuşalım”** gibi olumlu sözler tercih edilmelidir. Nitekim çocuklara karşı sert bir üslup benimsendiğinde verimli sonuçların alınması imkânsız hale gelir.¹⁸ Değerler eğitimin yeni neslin karakter inşasındaki önemine binaen okullardaki değerler eğitimi konusuna ağırlık verilmekte bu konudaki çalışmalar Millî Eğitim Bakanlığı'nca desteklenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2010/53 nolu genelgesi ile 2010-2011 öğretim yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm resmi ve özel örgün eğitim kurumlarının bütün sınıf ve şubelerinde uygulamaya konulan **“Değerler Eğitimi Projesi”** ile ilgili yapılan çalışmalar illere göre farklı uygulamalarla devam etmektedir. Bu projedeki değerler eğitiminin kapsamı şu şekilde ifade edilmiştir:

“Toplumsal hayatı oluşturan, insanları birbirine bağlayan, gelişmeyi, mutluluğu ve huzuru sağlayan, risk ve tehditlerden koruyan ahlaki, insani, sosyal, manevi değerlerimizin tüm bireylere kazandırılmasında en önemli etken eğitimidir. Bu kazanımlarımızın öğrencilerimize aktarılması da değerler eğitimi oluşturmaktadır.”

Bazı illerimizde İl Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından hazırlanan **“Değerler Eğitimi Uygulama Yönergesi”**ne göre il genelindeki bütün okullarda aynı program uygulanmaktadır. Bazı illerimizdeki okullarda **“Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler yönetmeliği”**ne göre kurulan Öğrenci Kulübü (Değerleri Tanıma ve Tanıtma Kulübü) ile çalışmalar yapılmaktadır. Bakanlığımızın geliştirdiği programlar doğrultusunda çeşitli eğitim faaliyetleri ile orta öğrenim lise öğrencilerin adalet, sabır, şükür, sorumluluk, barış, hoşgörü, cesaret, saygı, tevazu, bağışlamak,

sevgi, merhamet, yardımlaşma gibi değerler kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı ve İl Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından desteklenen Değerler Eğitimi Projesi'nin temel hedefi, öğrencilere temel insanî değer ve erdemlerin kazandırmak ve bu değerlere karşı duyarlılık oluşturmak, söz konusu değerleri okul ortamında geliştirilmek ve pekiştirilmek şeklinde belirlenmiştir. Bu değerlerin kazandırılmasıyla birlikte akademik bilgi ve gerçek hayatta rehberlik edecek ahlaki değerlere sahip olan, kültürel değerlerini önemseyen, yaşamları boyunca ahlak temelli bir disiplinle çalışan bireylerin yetiştirilmesi arzu edilmektedir.

Değerler eğitimi çerçevesinde yukarıda kısaca özetlenen öğrenci profiline sahip olmak için okulda değerler eğitimi etkinlikleri yapılmalıdır. Bu etkinlikler sınıf bazlı, okul bazlı ve aile içi şeklinde üçe ayrılabilir. Aile ve sınıf eksensli eğitimler bireysel ilişkiler üzerinden oluşturulmalı, okul içi etkinlikler daha çok programlar çerçevesinde yürütülmelidir. Bu bağlamda okullarda; konuya bir duyarlılık oluşturmak adına öncelikle alanında uzman konuşmacılar getirilmeli, veli ve öğrencilere yönelik seminerler düzenlenmelidir. Bununla beraber değer konusunda örnek şahsiyetler okula davet edilmeli ve gönüllü velilerin ve kuruluşların desteği alınmalıdır. Belediyeler, müftülükler, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri, uygun görülen kişi, kurum ve STK'lar ile işbirliği yapılmalıdır.

Değerler eğitimi için idare ve öğretmenler dışında çocuklar bizzat içerisinde yer alacağı etkinlikler yapılmalıdır. Nitekim bu durum çocukları buldukları pasif konumdan çıkarıp onları aktif hale getirecek ve verimi artıracaktır. Dolayısıyla değer ile ilgili etkinliklerin büyük kısmını çocuklar organize etmelidir. Bu bağlamda çocuklar konuyla ilgili duvar gazetesi çıkartmalı, güzel söz, afiş ve sloganlar onların en çok vakit geçirdikleri alanlara asılmalıdır.

¹⁸ Cavit Binbaşoğlu, *Ailede ve Okulda Eğitim Sorunları*, Meb Yay., İstanbul 2000, s. 236-237

Bunların dışında;

- Üzerinde durulacak değer hakkında tavsiye kitaplar ve filmler üzerinde konuşulabilir,
- Pekiştirilmek istenen değer hakkında çeşitli alanlarda öğrencilerin katılacağı turnuvalar düzenlenebilir şiir yazma, şiir okuma, hikâye yazma, hikâye okuma, karikatür çizme, kompozisyon ve resim yarışmaları yapılabilir.
- Konu ile ilgili öğrencilerin katılacağı münazaralar yapılabilir.
- Söz konusu değerle ilgili ayın öğrencisi seçilip, panoda ilan edilebilir veya bayrak merasiminde ödül verilebilir.
- Değerler ile ilgili alan ziyaretleri yapılabilir.
- Huzurevi, kardeş okul, ihtiyaç sahipleri, önemli mekânlar ziyaret edilebilir.
- Yardım kampanyaları düzenlenebilir. Toplanan eşyalar ihtiyaç sahiplerine ulaştırılabilir.

Sonuç olarak denilebilir ki; toplumun ihtiyaç duyduğu bilişsel yenilenme ancak bize ait olan değerlerin yeniden canlandırılmasıyla mümkündür. Dolayısıyla bu değerler, geleceğin kendilerine ait olduğu gençler için yeniden anlamlandırılmalı ve hayatlarında vazgeçilmez öğeler haline getirilmelidir. Bu değerlerin genç zihinlerde anlamlı hale getirilmesi için din temelli bir zeminden hareket edilmelidir. Zira din temelli değer eğitimi gençlerin hem kültürel kodlarına hitap etmekte hem de tabiatlarında bulunan iyilik yetisini olgunlaştırmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akbaş, Oktay, "Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış", Ed. Sinan Zevalisiz, Değerler Eğitimi, Ensar Yay.
- Akarsu, Bedia, *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, IV. Baskı, İstanbul, 1988
- Akseki, Ahmed Hamdi, *Ahlâk İlmive İslâm Ahlâkı*, Sadeleştiren: Ali Arslan Aydın, Ankara, 1991, s.19.
- Aydın, İbrahim Hakkı, "İbn Sinâ'da Erdemli Yaşam", Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı: 29, Erzurum, 2008, s. 8; İbn Sinâ, *Filmi'l-Ahlâk*, Tis'a Resail (içinde), Kostantiniyye 1298, s.107-110
- Binbaşıoğlu, Cavit, *Ailede ve Okulda Eğitim Sorunları*, Meb Yay., İstanbul 2000.
- Draz, M. Abdullah, *Kur'ân Ahlâkı*, Çev.: Emrullah Yüksel-Enver Günay, İz Yay., İstanbul 2002.
- Draz, M. Abdullah, "Ahlâk İle Eğitimin Alâkası", Çev.: Hüseyin Emin Sert, Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı: 2, Elazığ, 1997.
- Topçu, Nurettin, *Ahlak*, 3. Bs., Dergah Yay., İstanbul, 2012.

Makale içerisinde karakteristik özellikleri vermeye çalışılan bu değerlerin gençlere aşılması ise okul, öğretmen veli ve öğrencinin iş birliği içerisinde hareket etmesine bağlıdır. Bu işbirliğinin arttırılması ve değerlerin kalıcı olması için okul içi etkinliklere daha fazla önem verilmelidir.

EĞİTİM, ETİK ve AHLAK

Nuran ÇAKMAKÇI

Hürriyet Gazetesi, Eğitim Editörü

Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya SELÇUK “Okul müdürü kadar okuldur” der sık sık. Eğitim kuşkusuz uzun ve zorlu bir süreç. 3 yaşında başlar, yaşam boyu devam eder. İnsanın kişiliğinin oluşmasında aile kadar bulunduğu çevrenin önemi büyüktür. Ve bir çocuğun yaşamının büyük kısmı okullarda geçer. Kişiliği, ahlaki ve etik değerleri tam da eğitim çağında oluşur. Kuşkusuz özellikle son yıllarda sık sık dile getirilen ahlak ve eğitimi öncelikle ele almalı. Daha anaokulundan itibaren başta öğretmenler olmak üzere yöneticilerin de eğitimin her kademesinde bazı değerlere önem vermesi, okul iklimini buna göre oluşturması gerekiyor.

EĞİTİM LİDERİ OKULU ETKİLER

Bir eğitim kurumunun lideri tüm okulu etkiler. Müdür ya da yöneticiler başta öğretmen olmak üzere tüm çalışanlara karşı tutum ve davranışları belirler. Öğretmenine ve çalışanlarına kötü davranan, mobing uygulayan bir okul müdürünün liderlik yaptığı okulda etik ve ahlaktan söz etmek pek de mümkün değil.

Gelin sizinle son zamanlarda eğitimde yapılan etik dışı davranışları gözden geçirelim.

- Öğrencilerin sınav skorunu etkilediği için notları yükselten ve onlara çift karne veren okullar mı suçlu, sistem mi bir kez daha düşünmekte yarar var.
- Özellikle merkezi sınav dönemi öğrencilerinin daha iyi çalışması için “sahte rapor” almasına göz yuman okul

yönetimlerinde mi yoksa sistemden mi kaynaklanıyor? Öğretmenlerin yaptığı projeleri öğrencileri yapmış gibi yarışmalara katıp derece alıp, bunu başarı gibi göstermekte sizce etik bir sorun yok mu?

- Az sayıda öğrencinin katıldığı yarışmaları dünya başarısı gibi sunmak ne kadar doğru?
- Öğrencileriyle öğretmenlerini transfer eden ve böylelikle büyüyen okul ne kadar ahlaklı bir yöntem izliyor?
- Açıkladığı ücretin çok çok altında pazarlık yöntemiyle öğrenci kabul etmek uygun mu?
- Başarılı öğrencileri alıp, sınav skorunu yukarı çıkaran okullardaki yöntemde bir yanlışlık yok mu?
- Öğretmeninin ve diğer çalışanların vergisini ödemeyen bir okul patronunun kurumundan ne beklenir?

SAYGI, OKULUN KAPISINDA BAŞLAR

Kuşkusuz bu örnekleri çoğaltmak mümkün. 30 yıllık meslek hayatım boyunca yüzlerce okul gezdim. Daha kapıdaki güvenlik görevlisinden okul müdürünün liderliğini anlamakta çok zorlanmadım. Okulun kalitesi daha kapıdan içeri girdiğiniz anda başlar. Size saygı duyan bir güvenlik görevlisinin olduğu okulda, öğretmen de yöneticiler de hem öğrencisi, hem de velisine değer verir, bu değişmez kuraldır. Bilin ki o okulun müdürü de tecrübeli, yenilikçi, çalışkan ve en önemlisi ahlaklıdır, dürüst ve adildir.

Okul müdürünün liderlik şekli, mesleki, etik ve ahlaki davranışları okulun tamamına yansır. Dürüst ve tarafsız bir müdür okuldaki etik ortamın oluşmasına en belirleyici rolünü üstlenir. Ayrımcılık yapmayan, öğrenci ve öğretmenin haklarına saygı duyan ve bu konuda iyi bir denge kuran müdür kuşkusuz veliyi de birlikte çalıştığı paydaşlarını da etkiler.

Okulun kaynaklarını doğru kullanan bir müdür, yukarıda saydığım yanlış uygulamalara da izin vermez.

Eğitim, yaşam boyunca süren ve insanları etkileyen bir süreçtir. Öğrenciyi etkileyen kişilerin başında da öğretmen gelir. Eğitimi sunan, onlarla zaman geçiren öğretmenin çocuklara davranış kazandırmada büyük etkisi vardır. Öğrencilerini azarlayan, notu tehdit unsuru olarak kullanan, meslektaşları ile dayanışma içinde olmayan, kendini geliştirmeyen, her türlü ayrımcılık yapan bir öğretmenin etik ve ahlaktan söz etmesi mümkün değildir.

ÖĞRETMEN ADİL VE EŞİTLİKÇİ OLMALI

Çocuklara hoşgörü, saygı, sevgi gibi değerleri kazandırmak için önce öğretmenin kendisinin öyle olması gerekir.

- Yansız,
- doğru ölçme değerlendirme yöntemleri uygulayan,
- kendini sürekli geliştiren,
- mesleğinde hem veliye, hem de öğrencisine adil olan,
- onlara öğrenme fırsatı tanıyan,
- eşit davranan bir öğretmenin yetiştirdiği öğrenci de aynı şekilde davranışları benimser.
- pahalı hediye kabul etmeyen,
- kendi kitabını zorla satmayan,
- öğrencileriyle güven ilişkisi kuran bir öğretmen

daha küçük yaştan itibaren öğrencilerine etik davranışları kazandırır.

Bu değerleri ailenin yanı sıra okulda da kazanan öğrenciler de;

- insanlar arası farklılıklara saygılı,
- insan ve hayvanlara değer veren,
- ahlaklı bireyler

olarak yetişirler.

Umarım etik ve ahlaki değerlere uygun eğitim veren patron, müdür ve öğretmen sayısı artar.

PARA KAZANMANIN YOLLARI

Gürkan TAVUKÇUOĞLU

Oyuncu, Eğitimci

Aslında yazılacak binlerce kelime ve konu var ama uzaklaşmak gerek. Peki neden bahsetmek lazım. Düşününce en çok aklıma takılan hayattan şikayet eden biz geliyoruz. Derslerimde öğrencilerim, seminerimde öğretmen arkadaşlarım ve hayatta nerdeyse tüm tanıdıklarım bir of bir aman ortasında çığlık atar haldeler. Sanat, kimi insan için nefes gibi kimi insan için hayatın ta kendisidir. İşin özünde ise sanat her dalıyla insanlığa ve huzura açılan bir eğitmandir. Tiyatro ile düşüncelerini, müzik ile ruhunu, resim ile bakış açını, dans ile bedenini eğitebilirsin. İşte sanat eşittir hayat. Bu yoğun yaşamda da zor ama bu tip işler di mi? **KESİNLİKLE...** diye kendi kendime cevaplıyorum kafamdaki binlerce deli sorudan bir tanesini. Sonra her şeyden uzaklaşıp biraz uzatıyorum ayaklarımı ve düşüncelere dalmamak için uğraşırken birden karşıma bir kız çıkıyor.

Kız: Sen burada ne yapıyorsun böyle?

- Bilmem her şeyden uzak kalmak istedim sanırım kısa bir müddet.

Kız: Ben rahatsız etmiyorum di mi ?

-Ne rahatsızlığı canım. Boş boş oturuyorum işte.

(diyorum ama tam dinlenmek istediğinizde zaten biri çıkıp sizden bir şey istemez mi ki)

Kız: Peki boş boş oturup ne yapıyorsun ?

- Düşünmemek istiyorum. Sen neyi diye sormadan söyleyeyim. Mesela faturaları kim ödeyecek, benzine yine zam mı gelecek,

çocuğun masrafı diyerek çocuğuma haksızlık mı ediyorum, onu nasıl bir hayat bekliyor, ülkenin durumu ne ya da tüm bu dünya nereye gidiyor ???

Kız: 'Bir sor bin ah işit' dedikleri bu mu?

...Bir an duraksadım.

...Sanırım haklıydı onun bana hatırımsormasının karşılığı bu olmamalıydı. Önce özür diledim ondan ve öptüm yanaklarından sonra acilen kaçmak istedim yanından. Çünkü güzelliği öğretmemiz gereken nesle bu kadar patavatsızca yaklaşmamam gerekiyordu. Yine deli düşüncelere dalacakken...

Kız: Sakın kaçma benden sana sormak istediğim bir şeyler daha var.

Neden unuttuk gülmeyi, hatırlı sormayı?

Neden unuttuk yaşarken oynamayı, oynarken öğrenmeyi, öğrenerek yaşamayı?

Neden yapamadıklarımızla ilgilendi insan oysa yapabildiklerimiz varken?

Neden başkalarının açığını bulmayı ve rencide etmeyi adeta bir meziyet kabul ettik aslında bir kişinin kalbini kazanmak dünyanın en büyük zenginliği iken?

Neden insan olmayı, insanı sevmeyi unuttuk?

Neden, neden yaşadığımızı unuttuk?

...Kursamızda düğümlendi kelimeler ve cevap veremedim ama zaten bu güzel kız onu da anladı ve beni zorlamadı.

Kız: Sevmek gerek. Çünkü hayat nasıl yaşanır bilinmez. Bilmek gerek ama ömür yetmez. Yetmeyen ömre zaten zamanı satmak gerekmez. Ha olur fazlası, ha olur biraz azı. Ama ne acı ne tatlı, bilinmez gereken ömre ilacı. Sen sen ol bana ne bıraktığınla övünme. Sen sen ol bana sevgiyi ve insanlığı anlatırsan için rahat uyu baba.

Uyumak pek mümkün değil aslında her şey çok yorucu. Enteresan olan basit dünyayı bizim komplike hale getirmemiz. İnanmak istiyorum bir kız çocuğuna ve önce onun için sonra diğer herkes için farkındalık yaratmak istiyorum.

KESİNLİKLE hiçbir şey zor değil. İNANMAK GEREK.

Biliyor musun hayatta gözükmeyen bazı şeyler var. Her ne kadar biz her şeyi gördüğümüzü söylesek de bazı şeyler çok ufak ve biz onları göremiyoruz. Ama bu ufaklıklar aslında mikroskopla devasa gözükendenler değil. Bunlar aslında çok büyük olabilen ve asla görünmeyenler.

Mesela yağmurlu bir günde yürürken, yoldaki bir salyangoza dikkat etmeden ezmek.

Aslında isteksizce yapılan bu hareket, bakıldığında hep yaşanan ve artık görmedim diyerek geçirilen bir durum oldu.

Yağmurda tıpkı bir çocuk hevesi gibi çıkar salyangozlar dışarı. Çünkü yağmur sürtünmeyi azaltır ve artık onlar da hızlıdır. Hayatta o gün akıp giderler rahatça her yere. Bir günlerini bir ay gibi hızlı yaşarlar. Derken ama görmedim diyen bir ayak ışığı karanlığa çevirip çıt denilen bir sesle günü bitirir o özgür salyangoz için. Çocuklarına yemek taşıyan bir anne belki de ilk kez hızlıydı ama yemek eve varamadı.

Ne alaka şimdi yürürken yere mi bakalım?

Belki evet belki hayır. Ama hayatlarımızı değiştiren detayları es geçmeyelim. Zaman değişiyor ve acımasız oluyor. Her şey kötü değil ama dünya yaşamayı bilene nefes

almayı bilene yine güzel. Gözükmeyenleri dikkatle yaşarsak çok daha güzel olur.

Mesela göz yaşı...

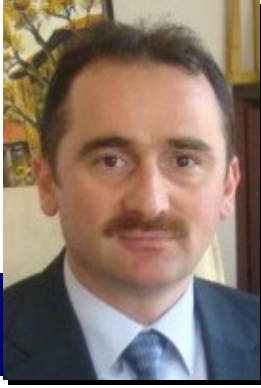
Düşün ki aslında fiziksel anlamda bir damla gözyaşı dünyaya hatta bir insana bile zarar veremez ya da onu değiştiremez. Peki ya bu gözyaşı hevesini kursağında bıraktığınız bir güzel çocuğun gözünden akarsa. Diyelim ki o çocuk ilerde ilim ve bilim alanında bu ülkeye, hayatımıza yön verecekti. Oysa onu kırdık ve bitirdik tek bir hamleyle ya da gözükmeyen, göremediğimiz küçük detaylarla. Unutmayalım ki Adolf Hitler de bir çocuktü. Kilisede ailesiz büyürken sigara içtiği için kovulan bir çocuk. Sonra ise ne olduğu aşikar.

İnsanın eğitimi küçük yaşta başlar. Çocuklar küçük yaşta kolayca eğitilirler. Çünkü hafızaları ve kavrama yetenekleri henüz yıpranmamıştır. Büyümüş ve dünya meşgaleleri ile bellekleri zarar görmemiş, dikkati dağılmamıştır.

Sanat hayatın nefesidir. Çocukken sanatla kavrananlar ileride detayları es geçmezler.

Ve son olarak "Çocuk yaşken eğilir, ağaç ise kesilmez candır" diyerek bitirelim.

Not: Başlık ne alaka diyenler, ilgi çekici olduğu için bu yazıyı okuduğunuzu unutmayın ve sayısal zekanızla gördüğünüz dünyaya bir de duygusal zekanızla bakın. Başlığı geçip okuyanlar ise detaylar konusunda başarılısınız. Ama para kazanmayı da unutmayın :)

DIJİTAL OKULLARIMIZ YOLDA

Erol DEMİR

Şube Müdürü– Bakırköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Dijital ortamda okullar topluluğu oluşturup, milli eğitimin en kaliteli olduğunu iddia eden gönüllü öğretmenlerinin katılımıyla, alanında dünyanın en büyük eğitim veri bankasının oluşturulması mümkündür. Bu sayede örgün eğitime devam eden öğrencilerin ve 2.750.000 Açık öğretim öğrencisinin eğitim destek ihtiyaçları karşılanabilir. Ayrıca, Türkiye nüfusunun yüzde 6,6'yı oluşturan engelli vatandaşlarımıza karşı sorumluluğumuzun yerine getirilmesi de mümkün olabilir.

Bu bir hayal değil, İzmit Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, motorlu araçlar teknolojisi alan öğretmeni Bekir KÜÇÜKŞAHİN tarafından geliştirilmiş bir projedir. Projenin meslektaşımın alanındaki kısmının içini doldurarak pilot uygulandığını da belirtmek gerekiyor. Youtube kanalında elli dört dakikada uygulamalı olarak projesini anlatan öğretmenizi şimdiden bu iddialı çalışması için tebrik ediyorum. Bir yönüyle Fatih Projesini ve EBA'yı anımsatan bu fikri biraz daha detaylı inceleyelim.

Her öğrencimizin en iyi eğitime kavuşması, en kaliteli eğitim içeriklerine ulaşması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için tasarlanmış olan FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi, eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili dünyada uygulamaya konulan en büyük ve en kapsamlı eğitim hareketidir. Her okula, sınıfa, öğretmene ve öğrenciye internet altyapısı, erişimi, akıllı tahta, yazıcı, eposta, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) portalı, sınıf ve öğrenim yönetim sistemi, içerik geliştirme stüdyosu, ders notları ve ödev paylaşımı, tablet bilgisayar, bulut hesabı, dijital kimlik, bireysel öğrenim materyalleri kullanımıyla oluşan bir sistemi öngörmekteydi. Proje, başarı faktörleri; "Erişilebilirlik: Her an

her yerden, zaman ve araçlardan bağımsız olarak hizmet sunabilmek. Verimlilik: Hedef odaklı, daha verimli çalışma ortamları ve gelişim alanları sunabilmek. Eşitlik (fırsat eşitliği): Tüm paydaşların en iyi hizmete erişimini sağlamaktır. Ölçülebilirlik: Gelişimin doğru değerlendirilebilmesi için sürecin ve sonuçların doğru ölçülebilmesini sağlamak, buna göre düzgün geri bildirim verebilmektir. Kalite: Tüm eğitimin kalitesini ölçülebilir şekilde yükseltmek" olarak açıklanmıştır.

Bugün itibariyle EBA, üyelik gerektirmeden herkese ana sayfasındaki içeriklere ulaşım imkanı yanında öğretmen ve öğrencilerin kişisel bilgileriyle girilen daha detaylı içerikler ve sayfalardan oluşmaktadır. Başlıkları; eba ders, video, seçilenler, haberler, e-kurs, e-sınav (kazanım ve tarama testleri, örnek sorular), içerik (görsel, ses, kitap, dergi, doküman, video, grafik), araçlar (içerik geliştirme, yardımcı programlar, eba dosya), materyaller (etkileşimli kitaplar, soru havuzu, proje tabanlı öğrenme) gibi başlıklarda eğitime destek olacak içeriklere sahiptir.

2023 dijital okullarında öğretmen olarak görev almak isteyenler, kendi branşı ile ilgili, daha önceden belirlenip duyurulan modüllerden (ders konusu) herhangi biri veya birçoğunu, karşısında öğrenciler varmış gibi, anlatım, uygulama vb. öğretim tekniklerini kullanarak, yaptıkları sunumu, kameraya çekmek suretiyle kaydedip dijital okula ulaştırırlar. Dijital okula, her modül (konu) için video yollayan 10 farklı öğretmenden, 1 yılın sonunda (hazırladığı video çekim kalitesi, video dersin izlenme miktarı, beğenilme puanı gibi kriterlere göre), başarı sağlayan ilk 5 video ders için, bakanlığın belirlediği saat ücreti ödenir.

Öğretmenlerin projeye ilgisini artırmak için, bakanlık tarafından başarı, üstün başarı, ödül belgesi gibi belgeler öğretmenlere belirlenen kıstaslara göre verilir. Sponsorlar tarafından tatil, bilgisayar, kamera vb. ödüller başarılı öğretmenlere belirlenen kıstaslara göre verilir. Bir yılın sonunda en yüksek puanı alan 5 öğretmen dijital okulda yerini koruyacak, diğer öğretmenler ise yerlerini yeni gelen öğretmenlere bırakacaklardır. 2023 Dijital Okullarının öğretmen ve diğer giderlerinin karşılanması amacıyla Açık Öğretim okullarına öğrencilerin kayıt yaptırması esnasında belirli bir ücret alınarak projenin bütün giderleri finanse edilebilmektedir.

Projenin tam uygulanabilir olması için internet sağlayıcı firmalarla bir protokol yapılabilir. Dijital okuldan dersleri takip eden öğrencilerin kota ücreti ödememesi sağlanır. Sistemin teşvik edici olması amacıyla yılsonunda etkin okullarımız ve etkin öğretmenlerimizin açıklandığı birde karnesi bulunmaktadır.

Proje, her ne kadar mesleki teknik bir alan üzerinden örneklenmişse de tüm eğitim kurumlarına da uygulanabileceği belirtilmektedir. Engelli öğrencilerde diğer öğrenciler gibi Açık Öğretim kurumlarından uygun olan bir tanesine kayıt olur. Öğrenciler isterlerse video dersleri ders notuna dönüştürebilir, izledikçe izleme ders takip puanı, arada ders değerlendirme soruları puanı birlikte sınav ve dönem notlarını ayrıca her dönemde merkezi online sınav yapılabilmektedir. Yada her birinin ağırlık ortalaması farklı belirlenebilirken ayrıca güvenilirlik açısından merkezi yüzyüze sınavlarda eklenebilecektir. Ayrıca eğitimi daha keyifli hale getirecek olan çeşitli yarışmalar da ilave edilebilecektir.

Bu proje sayesinde; bütün okul türlerinin ders müfredatını uzaktan eğitime dönüştürerek, alanında dünyanın en büyük eğitim veri bankasına sahip olarak kurgulanan sistem sayesinde sürekli güncellik sağlanabilecektir. Aynı dersi on farklı öğretmenden izleme imkanı sağlayan proje ile tam bir fırsat eşitliği sağlanmış olacaktır. Ülke genelinde eğitimde standartlar sağlandığında her dersten ortak sınavlar ve objektif ölçme değerlendirmeye imkan sağlanabilecektir. Bu sonuçlarla ilave

LGS, TYT gibi sınavlara gerek kalmadan doğrudan okullara yerleştirmelerde kullanılabilir. Kurs, etüt ve özel öğretmenlere olan ihtiyaç tamamen ortadan kalkabilecektir.

Öğretmenler arasında en iyisini yapma yarışı doğarken gayret ve emek veren öğretmenlere ek gelir elde etme olanağı sağlanacaktır. Çalışkan ve başarılı öğretmenlerin ödüllendirilmesinde kriter olarak kullanılabilir. Hizmet içi eğitim için, harcanan zaman ve masraflar büyük ölçüde azaltılabilecektir. Herhangi bir sebeple devamsızlık yapan öğrencinin eksikliğini telafi etmesi mümkün olabilecektir. Öğrenci şayet konuyu kavrayamaz ise evde tekrar tekrar izleyerek anlayamadığı yeri rahatlıkla öğrenebilecektir. Öğrenci derse gelmeden önce konu hakkında bilgi sahibi olarak okuldaki uygulamaya daha fazla zaman kazanılacaktır. Atölye ve laboratuvar olanakları olmadığından el becerisini geliştirme imkânı bulamayan, mesleğe yeni başlayan veya şimdiye kadar ilgili modülün eğitimini hiç vermemiş öğretmenler için çok büyük bir öğrenme fırsatı olacaktır.

2023 Dijital okulları, Fatih Projesine de entegre edilirse, içerik yönünden Fatih Projesinin hedeflenen başarıya ulaşmasını hızlandıracaktır. Vizyon 2023 eğitim hedeflerine ulaşılmasına destek olabilecektir. İçerikler ülkemizde yaşayan veya eğitim almaya gelen yabancı ülke vatandaşlarına hizmet verebileceği gibi talep eden ülkelere ihraç edilebilecektir.

MEB tarafından bir milyon öğretmen bir milyon fikir çalışmasının çok ötesine geçmiş bu çalışma değerlendirilmeye tartışılmaya değer bir çalışmadır. Bağımsız uygulanmasa da mutlaka EBA içinde yer almalıdır. En azından denenmeye değerdir. Pilot olarak uygulanması halinde bir kayıp olmayacağı gibi yapılan çalışmalar dahi mesleki eğitime farklı bir ivme ve heyecan katabilir.

EĞİTİM İLE CEREBRAL PALSİYİLİ ÇOCUKLARIN GELECEĞİNE IŞIK TUTUYORUZ ...

Faik BENLİ

Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı Genel Direktör Yardımcısı

Cerebral Palsiyeli çocuğun yaşamının ilk yıllarında aileler, çocuğun sağlık durumunun kontrol altına alınabilmesi için farklı branşlardaki hekimlerden destek almak zorunda kalmaktadır. Bunun ardından çocuğun topluma katılım süreci ve gelişiminin takibi, erken çocuklukla birlikte eğitim ortamlarına dâhil edilmesi ile mümkündür. Bu aşamada Cerebral Palsiyeli bir çocuğun motor alan, bilişsel alan, duyuşsal ve algısal alan, dil alanı ve sosyoduyuşsal alanlarının gelişimi için farklı disiplinlerin birlikte çalışarak oluşturduğu bir özel eğitim programı ile kaynaştırmaya hazırlanması esastır. **Doğru bir kaynaştırmaya hazırlık eğitiminin 4 temel birleşeni bulunmaktadır.**

Bu bileşenler; değerlendirme ve gelişim takibi, destek eğitim hizmetleri ve branş dersleri, teknoloji kullanımı ile rehberlik hizmetlerinden oluşmaktadır.

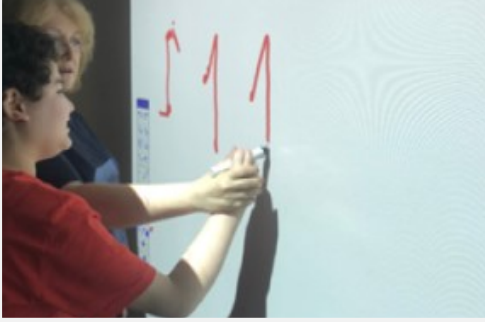

Cerebral Plasy farklı uzmanlardan oluşan bir ekibin birlikte çalışması ile daha başarılı olunabilecek bir engel türü olduğu için okul öğrencilerinin değerlendirilmesi ve gelişimlerinin takibi; nörolog, ortopedist, sınıf öğretmeni, fizyoterapist, dil- konuşma terapisti, beden eğitimi, müzik ve rehberlik öğretmenlerinin oluşturduğu geniş bir uzman ekip tarafından yapılmalıdır. Bu süreçte nörolog ve ortopedist öğrenciyi konsültasyona alarak öğrenciyeye dair uzmanlıkları ile ilgili veri oluşturmalıdır. Eş zamanlı olarak, sınıf öğretmeni, branş öğretmenleri ve terapistler öğrenciyi değerlendirmeye devam etmelidir.

Değerlendirme süresi sonunda önce nörolog ve ortopedist, sınıf öğretmenleri ile bir araya gelerek her bir öğrenci ile ilgili eğitimsel hedefler alınmadan önce dikkate edilmesi gereken hususlar konusunda bilgilendirme yapılmalıdır. Daha sonra sınıf öğretmeni, terapistler ve branş öğretmenleri bir araya gelerek öğrenciyeye ait bireyselleştirilmiş eğitim programını (BEP) oluşturmalıdırlar. Oluşturulan BEP en kısa sürede uzmanların katılımı ile aile ile paylaşılmalıdır.

Öğrenci velisinin görüş ve önerilerinden sonra ise nihai halini almalı ve uygulanmaya başlanmalıdır. Bu uygulama yıl içinde belirli aralıklarla yapılan veli- öğretmen görüşmeleri ile değerlendirilmelidir. Böylece hem öğrenci gelişimi sürekli kontrol altında tutulur hem de farklı uzmanların öğrencinin gelişimine bütünsel bir yaklaşımla bakması sağlanmış olur.

Cerebral Palsy'li çocukların fiziksel engellerinin çokluğu nedeniyle okul ortamlarının ihtiyaca uygun düzenlenmesi ve eğitim sürecinde de gözetimli fiziksel destek ihtiyaçlarının karşılanmasını gerektirmektedir. Bu destek Okullarda, destek eğitim hizmetlerindeki fizyoterapistler, branş öğretmenleri ve eğitilmiş bakıcılar ile yürütülmelidir.

Okulların rehberlik birimi, tüm sınıf öğretmenlerin yıllık rehberlik çalışmalarını organize ederek eğitime başlamalıdır. Öğrencilere yönelik davranış değiştirme çalışmalarının yanı sıra, ailelere yönelik aile semineri ve atölye çalışmaları yıl boyunca sürecek şekilde planlanmalıdır. Rehberlik birimi aile ziyaretleri organize ederek öğrencilerin ev ortamını gözlemlemeli, öğrenciye ve ailesine destek sunulmalıdır.

Sonuç olarak; yapılan tüm çalışmalar tüm uzmanların ortaklaşa oluşturduğu ve gelişim takibini ortaklaşa yürüttüğü transdisipliner bir model içerisinde 4 önemli boyutta sürdürülmelidir. Bu yaklaşım; öğrenciyi tüm boyutlarıyla geliştirmeyi ve müfredata holistik bakışla yaklaşabilmeyi sağlamaktadır.

Bu sayede gelişen sınıf ortamı, temel eğitsel ve davranışsal kavramları öğrenen Cerebral Palsy'li çocuklar kaynaştırma eğitimine hazır hale getirilerek akranlarıyla birlikte eğitim alabilmek için okullara yönlendirilmektedirler.

CEREBRAL PALSY'Lİ ALPER ŞİRVAN'IN KALEMİNDEN ...

İlkokul çağlarımdaki ülke şartlarından dolayı okula gidemesem de sınıf öğretmeni olan annem evde okuma yazmayı öğretti.

İlkokul beşinci sınıf yaşına geldiğimde "ille de okul" dememin ardından o dönemde iki aylık periyotlarla fizik tedavi için devam ettiğim İstanbul, Acıbadem'de bulunan Spastik Çocuklar Derneği'ndeki uzmanların "evet bu çocuk okumalı" şeklindeki ifadelerinin ardından okul maceram başlamış oldu.

Okumak için Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurduk, bana özel bir sınav yapıldı. Bu sınav sonucunda "ilkokuldan mezun olabilir" hükmü verilse de bir yıl dahi olsa ilkokul öğretmeni görme arzumda direttim.

1984-85 öğretim yılında, annemin de görev yaptığı okulda şansımıza, öğretmenimin doğum iznine ayrılmasından dolayı bir yılda iki öğretmen görerek, mezun oldum.

Ortaokul ve lise dönemim, babamın görev yaptığı okullarda devam etti. Eğitim hayatım, 1995 yılında Uludağ Üniversitesi Bilgisayar Programcılığı bölümünden dereceyle mezun olarak tamamlandı.

Okul tamamdı, ama ya iş nasıl olacaktı? Elbette ki hemen olmadı. Mimari engeller, ulaşım gibi sorunlar sebebiyle iki yıldan uzun süre iş bulamadım. Bu süreçte yazdığım şiirleri bilgisayarda resimledim, ilk şiir kitabımı yayımladım. Açtığım iki sergi ve bu kitapla kamuoyunun dikkatini çekmeyi ve iş bulmayı amaçladım. 1998 yılında Bursa Büyükşehir Belediyesi'nde iş buldum. Evime yakın Belediye Huzurevine sekiz yıl bilfiil akülü tekerlekli sandalyemle gidip gelerek başlayan çalışma hayatım, Bursa Yıldırım İlçe Sağlık Müdürlüğüne bağlı Yıldırım **Sağlıklı Hayat Merkezi'nde** Bilgisayar Programcısı olarak devam ediyor.

1996-2018 yılları arasında biri yurt dışında olmak üzere dört sergi açtım. İki şiir, bir hikâye, bir roman olmak üzere yayımlanmış dört kitabım bulunmaktadır.

Son olarak, 2018 Aralık ayında ilk romanım Mavi Orkide, Boyut Yayınlarından çıktı.

Tüm gelirini Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı – Cerebral Palsy Türkiye'ye bıraktığım ve seçkin kitabeveleri ve internet sitelerinden temin edebileceğiniz **müzikal romanım Mavi Orkide ile hem Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı'nda hizmet alan Cerebral Palsy'li çocuklarımızın eğitim ve fizik tedavilerine katkı yapmış olacak hem de hayata pozitif ve çözüm odaklı bakmanın, ne istediğini bilmenin, iradenin ve küçük zannettiğimiz büyük mutlulukların önemini fark edecek, hayatınıza dair çok şey bulacaksınız diye düşünüyorum.**

Bütün bunların yanı sıra, 2012 yılında, Dünya Cerebral Palsy Birliğince düzenlenen **'1 Dakikada Dünyamı Değiştir' Kampanyasında 'güneş enerjili tekerlekli sandalye' fikrimle elde ettiğim birincilik, yalnız kendi adıma değil, ülkem adına da önemlidir.**

Ben eğitimci değilim ama Cerebral Palsy ile yaşayan bir birey olarak, bazı tespitlerimi sizlerle paylaşmak isterim.

Ülkemizde, bırakın engelli evladı olan aileleri, engelsiz çocukların ailelerin dahi aşırı korumacı olduğu toplumsal bir gerçektir.

Oysa, çocuğa sorumluluk vermeden her şeyi ben yaparım'cı bu anlayış, süreçte ebeveynleri yormakla beraber, ömrünce sorumluluk almadan, hep birilerinden yardım alarak yaşamaya alışmış bu bireylerin hayat sürecinde bocalamaları da kaçınılmaz olmaktadır.

Her birey gibi Cerebral Palsy ile yaşayan çocuklarımızın da her türlü gelişimi ve kendi hayatlarına yön verebilen özgür bireyler olabilmeleri için eğitim, olmazsa olmazımızdır.

Her çocuk, her insan ayrı bir dünyadır. Her çocuğun ayrı ayrı ve kendine has yetenek ve özellikleri vardır. Teknik olarak Cerebral Palsy'li ve genel anlamda engelli bireyler, çeşitli gruplara ayrılırlar da her çocuğun kendine özel ihtiyaçları olduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Bu noktada engelli ebeveynine ve öğretmenlerine düşen görev, çocuğun yapabildikleri ve yetenekleri doğrultusunda kendi yolunu çizmesinin önünü açmak olmalıdır. **Okul ve çevre, bu sürecin diğer önemli ayaklarıdır.**

Cerebral Palsy, engel itibariyle neredeyse "kişiye özel" bir durum içermektedir. Dolayısıyla Cerebral Palsy'li birey açısından genel bir çözüm formülü olmasa da türü ve özel durumu itibariyle her engelli gibi kendi iradesini ortaya koyabilecek zihinsel yeterliliğe sahip her Cerebral Palsy'li birey de **"daha fazla özgürlük ve tam bağımsızlık"** yönünde talepte bulunmaktan asla vazgeçmemelidir.

Bütün Cerebral Palsy'li bireyler, benim gibi yaşıtı engelsiz bireylerle beraber eğitim alma imkanına sahip olmalıdır.

Haklarının farkında ve öz savunuculuk bilincinde eşit vatandaşlardan oluşan sağlıklı bir toplum için, eğitim, kaçınılmaz bir gerekliliktir.

CEREBRAL PALSY NEDİR?

Cerebral Palsy, gelişimini tamamlamamış beynin doğum öncesi, doğum sırası veya doğum sonrası dönemde hasar görmesiyle oluşan bir engellilik durumudur. Beynin travmaya uğramış kısımlarına erken müdahale edilmesi ve hayat boyu rehabilitasyon uygulamasıyla önemli gelişmeler sağlanabilmektedir.

Ülkemizde her gün 16'dan fazla bebek Cerebral Palsy'li olarak dünyaya gözlerini açıyor. Bir başka deyişle Türkiye'de her yıl 6.000'den fazla çocuk Cerebral Palsy tanısı alıyor. Cerebral Palsy'ye hareket bozukluğu ile birlikte görme, işitme, algılama sorunları ve epilepsi gibi farklı durumlar da eşlik edebiliyor.

“SPASTİK” CEREBRAL PALSY'DE EN YAYGIN GÖRÜLEN ÇEŞİT

Cerebral Palsy'nin etkileri, beyinde oluşan hasarın büyüklüğüne ve yerine göre her bireyde değişiklik gösterebiliyor. **Spastik, Ataksik, Diskinetik ve Karışık** olmak üzere 4 farklı çeşidi bulunan Cerebral Palsy'nin, en yaygın görülen çeşidi “Spastik”.

Spastik Cerebral Palsy'de, kaslar sertleşmiş ve sıkı haldeyken, Ataksik'de beyincik zedelenmesi nedeniyle kişinin dengesini etkileniyor. Diskinetik Cerebral Palsy'de dönme, bükülme, kasılma şeklinde istemsiz hareketler görülürken, Karışık Tip Cerebral Palsy'de ise Spastik, Ataksik ve Diskinetik aynı anda görülüyor.

Cerebral Palsy'de Motor Çeşitleri

SPASTİK: 80-90%

En yaygın görülen çeşittir. Kaslar sertleşmiş ve sıkı haldedir. Motor kortekste oluşan zedelenme sonucu ortaya çıkmaktadır.

ATAKSİK: 5%

Hareketlerde salınım mevcuttur. Kişinin pozisyon hissini (propriyosepsiyon) ve dengesini etkilemektedir. Beyincik zedelenmesinden kaynaklanmaktadır.

DİSKİNETİK: 6%

İstemsiz hareketler içerir. Basal Gangliada oluşan zedelenmeden kaynaklanmaktadır.

KARIŞIK TİP

Spastik ve distonik hareket bozukluğunun aynı anda görülmesidir.

NEDENLERİ NELERDİR?

Cerebral Palsy'ye neden olan etkenlerden biri prematüre doğum olsa da, özellikle doğum öncesinde annenin geçirdiği hastalıklar, travma, genetik sebepler, ilaç kullanımları, kanama, akraba evliliği ve radyasyon gibi nedenler Cerebral Palsy'ye neden olabiliyor. Bunların dışında, erken ya da geç doğum, uygun olmayan pozisyonda doğum, düşük ya da yüksek doğum ağırlığı, kordon dolanması, oksijensiz kalma, çoğul gebelik, zor doğum ve doğum travması Cerebral Palsy'ye neden olabiliyor. Doğum sonrasında ise ateşli hastalıklar (menenjit vb), travma, hiperbilirubinemi, hipoglisemi, havale ve beyin kanaması Cerebral Palsy'ye yol açan nedenler arasında yer alıyor.

CEREBRAL PALSİY'E EŞLİK EDEN DURUMLAR NELERDİR?

Cerebral Palsy tek başına fiziksel bir engelliliktir ancak eşlik eden hastalık ve durumlardan dolayı çoklu engel olarak da

karşımıza çıkabilir. Bu tür eşlik eden durumların başında yutma ve salya kontrolü geliyor. Epilepsi hastalığının dışında, denge ve koordinasyon problemleri, kas iskelet sistemi problemleri, zihinsel problemler, duyu algı bozuklukları, işitme görme problemleri, diş problemleri, sindirim sistemi problemleri ve davranış-uyum problemleri görülüyor. Ancak Cerebral Palsy'de bu sayılan problemler gözlenebileceği gibi hiçbiri de olmayabilir. Bu durum Cerebral Palsy'ye yol açan durumun ne olduğuna bağlı olarak değişebiliyor.

Avusturalya'da yapılan bir bilimsel çalışmanın neticesinde Cerebral Palsy'li her 4 çocuktan 1'inin konuşma problemi yaşadığı, 3 çocuktan 1'inin yürüyemediği, 2 çocuktan 1'inde çeşitli seviyelerde zihinsel engel görüldüğü, 4 çocuktan 1'inin epilepsisi olduğu tespit edilmiş. Risk faktörünün oluşması ile başlayan Erken dönem tedavi ve terapi büyük gelişmeler sağlanabiliyor.

BEBEĞİN HAREKETLERİ MESAJ VERİYOR

Bebeklerin gelişimlerinin anne tarafından takip edilmesi ileride yaşanabilecek sorunların önüne geçme açısından büyük önem taşıyor.

6 aydan küçük bebeklerde;

- Kucak pozisyonunda kafayı tutamama, kontrol edememe,
- Aşırı derecede kasılmış ya da gevşek veya sarkmış bir şekilde durma,
- Bacakların aşırı kasılı veya makaslama pozisyonunda durması,

6 aydan büyük bebeklerde:

- Sağa - sola yuvarlanamama,
- Elleri birlikte kullanamama,
- Elini ağzına götürmekte zorluk,
- Bir elini uzatabilmek için diğer elini sıkılı, yumruk pozisyonunda tutma,

10 aydan büyük bebeklerde:

- Bağımsız oturamama,
- Simetrik bir şekilde emekleyememe,
- Bir taraftaki kol ve bacakla itme hareketini yaparken, diğer taraftaki kol ve bacağı sürükleyerek ilerleme,
- Kalça veya dizlerinin üzerinde hareket edebiliyorken kol ve bacaklarını kullanarak emeklemeyi gerçekleştiremememe

gibi belirtiler varsa, ailelerin çocuk nöroloğuna başvurmaları gerekiyor.

ÖMÜR BOYU ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON DESTEĞİ ÇOK ÖNEMLİDİR.

Cerebral Palsy'de ömür boyu özel eğitim ve rehabilitasyon mümkün olan en erken dönemde başlamalı ve ömür boyu devam edilmelidir. Böylece bireyin hayatı kolaylaşabilir ve sosyal yaşama dahil olması mümkün hale gelebilir. Disiplinler arası çalışma Cerebral Palsy'nin tedavisinde süreci verimli hale getiren en büyük etkidir.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

- Sorunun giderilmesinde erken müdahale büyük önem taşıyor.
- Riskli bebek kavramının bilinmesi gerekiyor.
- Cerebral Palsy'li bireyler normal mental düzeyde olabiliyor.
- Devlet okullarında kaynaştırma eğitimi bulunuyor.
- Sorun, merkezi sinir sisteminin geri dönüşümsüz ancak ilerleyici olmayan hasarı sonucunda oluşuyor.
- 1000 doğumdan 4'ünde görülüyor.
- Dünya genelinde 17 milyon Cerebral Palsy'li bulunuyor.

- Vücuttaki birçok sistemi etkileyebiliyor.
- Yaşam boyu devam ediyor.
- Tedavinin günlük yaşama uyumu hedef olacak şekilde dizayn edilmesi gerekiyor.

TÜRKİYE SPASTİK ÇOCUKLAR VAKFI – CEREBRAL PALSİYİ TÜRKİYE HAKKINDA

Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı, Cerebral Palsy konusunda en geniş hizmet yelpazesine sahip ilk ve tek kuruluştur. Vakıf; Cerebral Palsy'li çocuk ve erişkinlere teşhis, tedavi, rehabilitasyon ve eğitim hizmeti sağlayarak, meslek sahibi olmaları ve hayata kazandırılmaları için gerekli faaliyet ve gayretlerde bulunup, çocuklarımız ve ailelerinin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen, sosyal hayatta daha fazla yer edinebilen bireyler olmaları için gayret etmektedir.

İstanbul'un Ataşehir ilçesinde bulunan Metin Sabancı Merkezinde; **Özel Eğitim Okulları, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri ve Aile Danışma Merkezi bulunan Vakıfta**, aynı kampüste T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile imzaladığı protokol çerçevesinde 0-20 yaş arasındaki **70 Cerebral Palsy'li kimsesiz çocuğun yatılı bakım hizmetinden yararlanmasına** destek olmaktadır.

ÇOCUKLAR Doğaya Dokunarak BÜYÜSÜN

Zehra KASAP ERKAN

Eğitim Yöneticisi

Şehir hayatının karmaşası içinde büyüyen çocuklar doğadan, topraktan, doğal ortamdaki fiziksel aktivite ve oyunlardan uzak olarak büyüyorlar.

Ne yazık ki bu durumda çocuklar doğayla ilgili yok denecek kadar az deneyime sahip oluyorlar. Son yıllarda aileler okul saatleri dışında kalan zamanları bir etkinlikten diğerine koşarak değerlendiriyorlar.

Doğal oyun alanlarının azalması, park ve bahçelerin yerini büyük alışveriş merkezlerine bırakması, kapalı alanlardaki popüler etkinlik çeşitlerinin artması, sokakların trafik açısından **güvenilir yerler olmaması, ebeveynlerin “koşunca çocuğum ya terleyip hasta olursa, ya doğadaki haşerelerden hastalık geçerse”** şeklindeki kaygılarının artması ve benzer pek çok neden doğadan, doğanın müthiş zengin öğrenme fırsatlarından uzak bir nesil yetişmesine neden oluyor.

Çocukların bu en güzel günleri, daha hızlı ve kolay ulaşabildikleri teknolojik araçlar (televizyon, bilgisayar, cep telefonu, dijital oyunlar gibi) ve alışveriş merkezlerinin kapalı oyun alanları tarafından çalınıyor.

Ailelerin değişen yaşam tarzlarının en büyük kurbanı ne yazık ki çocuklar oluyor. Her geçen gün daha fazla sayıda çocuk obezite, dikkat dağınıklığı, aşırı hareketlilik, duygusal tatminsizlik, zayıflayan sosyal beceriler ve benzer güçlüklerle ilgili olarak profesyonel desteğe ihtiyaç duyuyor. Oysa bilim insanları, psikologlar, eğitimciler ve hekimler doğada zaman geçirmek için

sayısız nedene işaret ediyorlar.

Çocukların sağlıklı olabilmek ve her şeyden önemlisi hayata hazırlanabilmek için açık havada koşmaya, özgürce oynamaya, görmeye, dokunmaya, koklamaya ve keşfetmeye ihtiyaçları var. Sosyal, duygusal, zihinsel ve bedensel gelişimleri için doğaya ihtiyaçları var. Öğrenmek için ağaçlara, toprağa, sulara, doğanın ev sahipliği yaptığı tüm zararsız canlılara ihtiyacı var.

Doğa çocukların;

- ⇒ Fiziksel hareket imkanı ile ince ve kaba motor kaslarının gelişimine,
- ⇒ Bol oksijen ve temiz hava tüketimi ile beyin gelişimine,
- ⇒ Sayısız doğal uyaran çeşitliliği ile tüm duyularının gelişimine fırsat yaratan müthiş bir kaynaktır.

Hayata gözlerini açmasıyla birlikte doğayı taklit eden çocukların farklı bitki ve hayvan türlerini, okudukları kitaplar, izledikleri filmlerin dışında gözlemleyebilmeleri, sanal dünyadan gerçek dünyaya adım atmalarının en kolay yoludur.

Doğada serbest ve yapılandırılmamış dış mekan oyunları, çocukların tüm gelişim alanlarını besleyecek sayısız deneyim imkanı yaratır.

Islanan toprağın neden yumuşadığı, sonbaharda ağaçların niçin yapraklarını döktüğü, karıncaların yuvalarından çıkardığı toprağı hangi yöne yığdıkları ve daha nice çocukların merakla anlamak isteyecekleri doğal bilmecelerdir.

Karşılaştıkları durumları anlamlandırabilmek için gözlem yapmaları, karşılaştıkları sorunlar için yaratıcı çözümler bulmaları doğanın en temel öğretileridir.

Sadece bir ağaca tırmanmak bile kendi sınırlarını, potansiyelini keşfetmesi, risk alma ve aldığı riski yönetme becerisi, hedef belirleme ve hedefe ulaşmak için uygun aşamaları belirleyebilmesi açısından önemlidir.

Ayrıca kendi doğasına uygun ortamda yani doğada koşup oynayan çocuk mutludur.

Yapılandırılmış, sınırları çizilmiş, aşama aşama yönergelerle yönlendirilmiş bir

ortamın dışında, ailesi ya da arkadaşlarıyla birlikte olmak her çocuğun çocukluk yıllarının en unutulmaz anılarını yaratır.

Çocukların doğaya olduğu gibi doğanın da çocuklara ihtiyacı var. Küçük yaşlardan itibaren doğada zaman geçiren, doğal kaynakların büyük bir zenginlik olduğunu deneyimleyen çocuklar olmazsa; küresel ısınma, sürdürülebilirlik, nesli tükenmekte olan bitki ve hayvanlarla ilgili çalışmaları kim başlatır, geri dönüşümün önemini kim bilir, doğadaki yaşam döngüsü açısından birey olarak sorumluluklarının bilincinde kim olur?

Tüm bu nedenlerden dolayı bu yaz haydi çocuklar doğaya diyelim. Ellerinden sıkı sıkı tuttuğumuz çocuklarımızı özgürlükleriyle buluşturmanın mutluluğunu hem onlara, hem de kendimize yaşatalım.

Voynich El Yazması: Gerçek Mi Kurmaca Mı?

Sibel YALI
TUHED, Editör

Bu yazıda size Yale kütüphanesinin nadir eserler bölümünde koruma altında bulunan bir el yazmasından bahsetmek istiyorum: **Beinecke MS-408 koduyla bilinen Voynich El Yazması.**

El yazması, karmaşık bir dilde yazılmış içinde şema ve çizimler de bulunan 240 sayfalık bir metin. Bu metni bu kadar popüler hale getiren özelliği ise kitabın dilinin şimdiye kadar çözülememiş olması. Düşünsenize, paleograflardan tarihçilere, kriptologlardan matematikçilere, astronomlardan botanikçilere kadar kimse buna yapay zeka çalışanları da dahil buradaki gizemli dilin şifresini şimdiye kadar çözememiş.

Kitabın hikayesi 15. yüzyılda Polonya'da başlamış, kitap pek çok ünlü elden geçmiş ve gizemi çözülemediği için oldukça meşhur olmuş. Metin dili bugün kriptografi tarihindeki çözülmemiş temel sorunlardan biri olarak kabul ediliyor. **Peki ne var bu kitabın içinde ve nesi bu denli gizemli?**

Karbon testlerine göre 600 yıl kadar önce yazılmış olduğu kesinleşen Voynich el yazması, soldan sağa doğru yazılmış ve kısa paragraflarda düzenlenmiş metinlerden oluşuyor. Metin aralarına serpiştirilen bolca çizimden kitabın bilimsel veya tıbbi bir eser olabileceği anlaşılıyor. Benzer türde çizimlerin bir arada gruplandırıldığı ve bu grupların bir takım bölümlere işaret ettiği düşünülüyor. Bu bölümler bazıları gerçekçi görünen, bazılarının hayali olduğu bitkisel çizimleri olan toplam altı kategoriye ayrılmış. Bu kategoriler 1.bitkisel bölüm; 2. güneş, ay,

yıldızlar ve burç sembollerinin çizimlerinin yer aldığı astronomik bir bölüm; 3.çoğunlukla dairesel çizimleri olan kozmolojik bir bölüm; 4.küçük insanlarla (çoğunlukla feminen) bazı anatomik çizimleri içeren biyolojik bölüm; 5.yaprak ve kök gibi çeşitli küçük bitki kısımlarının hizalı olduğu çizimlerin oluşturduğu bir bölüm ile 6.her biri sol kenarda bir yıldız eşliğinde 300'den fazla kısa paragraf içeren bir tarifler bölümü şeklinde sıralanıyor. Yapılan tüm çalışmaların odağında metinlerin buradaki çizimlerle ilintili olduğu görüşü hakim.

Metnin resimlerle ilgili olduğunu düşünmek elbette temel varsayım. Ancak mesele bu temel varsayımdan çok farklı olabilir. Örneğin içerik 15. yüzyıl öncesi keşiflere ve icatlara referans veren komplike bir kod olabilir ya da engizisyon tarafından imha edilmesin diye şifrelenmiş nadir bir dua kitabı olabilir. Kim bilir belki de bir simyacının kral ya da kraliçe için hazırladığı bir çeşit kehanet kitabıdır. Bir varsayım da antik dilleri bilen bir bilim adamı tarafından para kazanmak amacıyla yazılmış bir metin olması. Ya da bugün sosyal medyada yaşadığımız türden tarihsel bir trol olduğunu düşünebiliriz. Varsayımlardan hangisini ele alırsak alalım bu gizem güncelliğini koruyor. Bu sırrı çözmek konusunda atılan yeni adımlardan biri de yapay zeka kullanımı olmuş.

Bilgisayar bilimleri profesörü Greg Kondrak ve öğrencisi Bradley Hauer, Voynich el yazmasını bir vaka çalışması olarak ele almışlar ve dildeki belirsizlikleri çözmek için algoritmaları kullanmaya başlamışlar.

Kondrak ve Hauer, bu çalışmada dili sistematik olarak tanımlamak için “**İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi**”nden gelen 400 farklı dilden örnekler kullanmışlar. Bilim adamları başlangıçta Voynich el yazmasının Arapça olarak yazılmış olduğunu varsaymışlar. Algoritmalarını çalıştırdıktan sonra, en muhtemel dilin İbranice olduğunu tezlemişler. Bir sonraki adımda, el yazmasının kelimeleri için bir cümleyi diğeriyle tanımlayan alfagramlar kullanılarak yaratıldığını varsaymışlar. Bu varsayımda, bu tür kodlanmış metnin şifresini çözmek için bir algoritma daha geliştirmişler. Çalışmada el yazmasındaki kelimelerin yüzde 80’inden fazlasının İbranice sözlükte var olduğu ortaya konulmuş. Bilim adamları, bulgularını doğrulamak için dil bilimcilerle bir araya gelmiş. Bir sonraki adım Google Translate çalışması olmuş. Ancak kültür tarihçilerinden gelen eleştiriler doğrultusunda metinde kullanılan dilin İbranice olmadığı farkedilmiş.

Bu konuda bir çalışma yürüten Türk mühendisler, el yazmasının dilinin Ata Türkçe adı verilen eski bir diyalekt olabileceği varsayımını öne sürmüştü. Geliştirdikleri teori 2018 yılında John Hopkins Üniversitesi tarafından akademik dergide yayınlanmış. İlgili makalede metin içinde geçen 300 kelimenin deşifre edildiği ve metnin yüzde 30’unu anlamak için bunun yeterli olacağı öne sürülmüştü. Bu konuda detaylı bilgi almak isteyenler Youtube adresinde Voynich Manuscript Revealed (2018) başlığı ile yayında olan videoyu izleyebilirler.

Söz konusu metinler olduğunda insan doğal olarak merak ediyor. **Bu metni kim**

yazmış? Niye yazmış? İçerikte ne anlatmış? El yazmasının yazarı, niteliği ve içeriği hakkında şimdilik bir şey bilmiyoruz. Bu metin hakkında elde edilen veriler sadece karbon testleri, rivayet ve varsayımlar ile sınırlı ve belli ki bu konudaki çalışmalar hemen sonuç verecek seviyede değil. Oysa dünyanın bugünkü durumu hakkında bildiklerimiz kesin, net ve bilimsel gerçekler. Örneğin, küresel ısınma konusunda hazırlanan raporlar katastrofik bir geleceğin yakın zamanda gerçeğe dönüşeceğine işaret ediyor. Bu raporlarda yazılı "dili" hemen herkes biliyor. Bu bağlamda dünyanın sonunun nasıl geleceğini bir el yazmasının bize söylemesi de gerekmiyor.

Bu çerçevede alan uzmanlarının, insanın dünyaya olumsuz etkisi ve dünyanın geleceği konularında genç nesilleri bilgilendirmesinin ve bu konularda alınacak tedbirlerin eğitim sistemine entegre edilmesinin önemli olduğu kanaatindeyim. El yazması konusuna dönecek olursak yapay zekayı yaratan ve halen onu yönetme gücüne haiz olan insan zekasının bu kitabın şifresini de yakın zamanda çözebileceği görüşündeyim. Trol ya da gerçek!

KAYNAKLAR

- <https://beinecke.library.yale.edu/collections/highlights/voynich-manuscript>
- <https://www.ualberta.ca/science/science-news/2018/january/ai-used-to-decipher-ancient-manuscript>
- <https://www.youtube.com/watch?v=p6keMgMFEk&feature=youtu.be>
- <http://www.voynich.nu/>

ANAHTARLIK

AJANDA

KALEM SETLERİ

DUVAR SAATİ

POWERBANK

USB

PROMOSYONDA ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

www.beyazpromosyon.com

ÇANTA

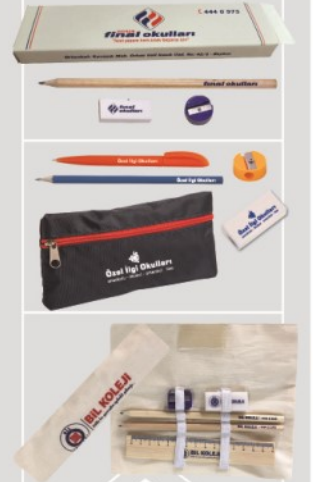
PLAKET

MATBAA ÜRÜNLERİ

OKUL SETLERİMİZ

HIZLI GÜVENİLİR TİTİZ SAMİMİ MODERN ETKİN

Sofra / Compass Group Türkiye olarak, 26.000'den fazla çalışanimizla Türkiye'nin her köşesinde yiyecek, içecek ve destek hizmetler sektörüne liderlik ediyoruz. Yüksek standartlarımız, global bilgi birikimimiz ve alanında uzman kadromuz ile hizmet anlayışını yeniden tanımlıyoruz.

 SOFRA | **COMPASS**
GRUP | GRUPO

